

PREVOD
REGULATIVE KOMISIJE (EU) br. 651/2014
od 17. juna 2014. godine
o proglašavanju određenih kategorija pomoći usklađenim sa unutrašnjim tržištem u primjeni čl. 107 i 108 Ugovora
(Tekst značajan za EEP)

SADRŽAJ

POGLAVLJE I	Opšte odredbe
POGLAVLJE II	Praćenje
POGLAVLJE III	Posebne odredbe za različite kategorije pomoći
Odjeljak 1	Regionalna pomoć
Odjeljak 2	Pomoć za MSP-ove
Odjeljak 2a	Pomoć za evropsku teritorijalnu saradnju
Odjeljak 3	Pomoć za pristup finansiranju za MSP-ove
Odjeljak 4	Pomoć za istraživanje, razvoj i inovacije
Odjeljak 5	Pomoć za usavršavanje
Odjeljak 6	Pomoć za radnike u nepovoljnom položaju i radnike s invaliditetom
Odjeljak 7	Pomoć za zaštitu životne sredine
Odjeljak 8	Pomoć za nadoknadu štete prouzrokovane određenim prirodnim katastrofama
Odjeljak 9	Socijalna pomoć za prevoz stanovnika udaljenih regiona
Odjeljak 10	Pomoć za širokopojasnu infrastrukturu
Odjeljak 11	Pomoć za kulturu i očuvanje baštine
Odjeljak 12	Pomoć za sportsku i višenamjensku rekreativnu infrastrukturu
Odjeljak 13	Pomoć za lokalnu infrastrukturu
Odjeljak 14	Pomoć za regionalne aerodrome
Odjeljak 15	Pomoć za luke
Odjeljak 16	Pomoć uključena u finansijske proizvode koji se finansiraju sredstvima iz InvestEU fonda
POGLAVLJE IV	Završne odredbe

POGLAVLJE I

Opšte odredbe

Član 1

Područje primjene

1. Ova regulativa primjenjuje se na sljedeće kategorije pomoći:

- (a) regionalnu pomoć;
- (b) pomoć za MSP-ove u obliku pomoći za ulaganje, operativne pomoći i pomoći za pristup finansiranju za MSP-ove;
- (c) pomoć za zaštitu životne sredine;
- (d) pomoć za istraživanje, razvoj i inovacije;
- (e) pomoć za usavršavanje;
- (f) pomoć za zapošljavanje radnika u nepovoljnom položaju i radnika sa invaliditetom;
- (g) pomoć za nadoknadu štete prouzrokovane određenim prirodnim katastrofama;
- (h) socijalnu pomoć za prevoz stanovnika udaljenih regiona;
- (i) pomoć za širokopojasnu infrastrukturu;
- (j) pomoć za kulturu i očuvanje baštine;
- (k) pomoć za sportsku i višenamjensku rekreativnu infrastrukturu; i
- (l) pomoć za lokalnu infrastrukturu;
- (m) pomoć za regionalne aerodrome;
- (n) pomoć za luke;
- (o) pomoć za projekte evropske teritorijalne saradnje; i
- (p) pomoć za finansijske proizvode koji se finansiraju sredstvima iz InvestEU fonda.

2. Ova regulativa ne primjenjuje se na:

- (a) šeme iz odjeljaka 1 (osim člana 15), 2, 3, 4, 7 (osim člana 44) i 10 Poglavlja III ove regulative, i pomoć koja se sprovodi u obliku finansijskih proizvoda iz odjeljka 16 tog poglavlja, ako prosječni godišnji budžet za državnu pomoć prelazi 150 miliona EUR, nakon šest mjeseci po njihovom stupanju na snagu. Kada je riječ o pomoći iz odjeljka 16 Poglavlja III ove regulative, pri utvrđivanju je li prosječni godišnji iznos proračunskih sredstava namijenjen toj državi članici za državnu pomoć za određeni finansijski proizvod veći od 150 miliona EUR, u obzir se uzimaju samo doprinosi države članice garancijama EU u odjeljku „države članice” iz člana 9 stava 1 tačke (b) Regulative (EU) 2021/523 Evropskog parlamenta i Savjeta¹, koji su namijenjeni za konkretni finansijski proizvod. Nakon što ocijeni odgovarajući plan evaluacije koji joj je država članica prijavila u roku od 20 radnih dana od stupanja šeme na snagu, Komisija može odlučiti da se ova regulativa primjenjuje na bilo koju od tih šema i tokom dužeg perioda. Ako je Komisija za takve programe već produžila primjenu ove regulative na period nakon početnih šest mjeseci, države članice mogu odlučiti da produže period primjene tih programa do isteka perioda primjene ove regulative, pod uslovom da je predmetna država članica dostavila izvještaj o evaluaciji u skladu sa planom evaluacije koji je Komisija odobrila. Međutim, za regionalnu pomoć dodijeljenu na osnovu ove regulative, može se od toga odstupiti, pa se njihova primjena može produžiti do isteka perioda važenja relevantnih mapa regionalne pomoći;
- (b) eventualne izmjene šeme iz člana 1 stav 2 tačka (a), osim izmjena koje ne mogu uticati na usklađenost šeme pomoći u skladu sa ovom regulativom ili ne mogu bitno uticati na sadržaj odobrenog plana evaluacije;
- (c) pomoć za djelatnosti povezane sa izvozom u treće zemlje ili države članice, odnosno pomoć neposredno povezanu sa izvezenim količinama, uspostavljanjem i radom distributivne mreže ili drugim tekućim troškovima povezanim sa izvoznom djelatnošću;
- (d) pomoć uslovljenu time da se prednost daje upotrebi domaće robe u odnosu na uvezenu robu.

3. Ova regulativa ne primjenjuje se na:

---

¹ Regulativa (EU) 2021/523 Evropskog parlamenta i Savjeta od 24. marta 2021. o uspostavljanju programa InvestEU i o izmjenama i dopunama Regulative (EU) 2015/1017 (SL L 107, 26.3.2021, str. 30).

- (a) pomoć koja se dodjeljuje u sektoru ribarstva i akvakulture, kako su obuhvaćeni Regulativom (EU) br. 1379/2013 Evropskog parlamenta i Savjeta¹, sa izuzetkom pomoći za usavršavanje, pomoć za pristup finansiranju za MSP-ove, pomoći u oblasti istraživanja i razvoja, pomoći za inovacije za MSP-ove i pomoć za radnike u nepovoljnom položaju i radnike sa invaliditetom, regionalna pomoć u najudaljenijim regionima, regionalne šeme operativne pomoći, pomoć za projekte operativne grupe Evropskog partnerstva za inovacije za poljoprivrednu produktivnost i održivost („EIP“), pomoć za projekte lokalnog razvoja koje vodi zajednica („CLLD“), pomoć za projekte evropske teritorijalne saradnje i pomoć uključenu u finansijske proizvode koji se potpomažu iz InvestEU fonda, osim za djelatnosti navedene u članu 1 stavu 1 Regulative Komisije (EU) br. 717/2014²;
- (b) pomoć koja se dodjeljuje u sektoru primarne poljoprivredne proizvodnje, sa izuzetkom kompenzacije za dodatne troškove osim troškova prevoza u najudaljenijim regionima kako je predviđeno članom 15 stav 2 tačka (b), pomoći za konsultantske usluge u korist MSP-ova, pomoći za finansiranje rizika, pomoći za istraživanje i razvoj, pomoći za inovacije za MSP-ove, pomoći za zaštitu životne sredine, pomoći za usavršavanje i pomoći za radnike u nepovoljnom položaju i radnike sa invaliditetom;
- (c) pomoć koja se dodjeljuje u sektoru prerade i stavljanja na tržište poljoprivrednih proizvoda, u sljedećim slučajevima:
  - i. ako se iznos pomoći određuje na osnovu cijene ili količine tih proizvoda kupljenih od primarnih proizvođača ili stavljenih na tržište od strane predmetnih privrednih društava; ili
  - ii. ako je pomoć uslovljena time da se djelimično ili potpuno prenese na primarne proizvođače;
- (d) pomoć za lakše zatvaranje nekonkurentnih rudnika uglja, kako je obuhvaćena Odlukom Savjeta br. 2010/787;
- (e) kategorije regionalne pomoći koje su isključene u članu 13.

Ako privredna društva djeluju u isključenim sektorima iz podstava 1 tač. (a), (b) ili (c) i u sektorima koji su obuhvaćeni područjem primjene ove regulative, ova regulativa primjenjuje se na pomoć dodijeljenu u vezi sa tim drugim sektorima ili djelatnostima, ukoliko države članice obezbijede, na odgovarajući način, kao na primjer razdvajanjem djelatnosti ili troškova, da djelatnosti iz isključenih sektora ne koriste pomoć dodijeljenu u skladu sa ovom regulativom.

4. Ova regulativa ne primjenjuje se na:

- (a) šeme pomoći kojima nije izričito isključeno plaćanje individualne pomoći u korist privrednog društva koje je predmet neizmirenog naloga za povraćaj sredstava na osnovu prethodne odluke Komisije kojom se pomoć proglašava nezakonitom i neusklađenom sa unutrašnjim tržištem, sa izuzetkom šema pomoći za nadoknadu štete prouzrokovane određenim prirodnim katastrofama i šema pomoći obuhvaćene članom 19b, odjeljkom 2a i odjeljkom 16 iz Poglavlja III;
- (b) ad hoc pomoć u korist privrednog društva iz tačke (a);
- (c) pomoć privrednim društvima u poteškoćama, sa izuzetkom šema pomoći za nadoknadu štete prouzrokovane određenim prirodnim katastrofama, šema pomoći za novoosnovane kompanije, šema regionalne operativne pomoći, šema pomoći obuhvaćene članom 19b, pomoći MSP-ovima na osnovu člana 56f i pomoć finansijskim posrednicima na osnovu čl. 16, 21, 22 i 39 i odjeljka 16 Poglavlja III, ako se privredna društva u poteškoćama dovode u povlašćen položaj u odnosu na druga privredna društva. Međutim, odstupajući od toga, ova regulativa se primjenjuje na privredna društva koja nijesu bila u poteškoćama na dan 31. decembra 2019, ali su u periodu od 1. januara 2020. do 31. decembra 2021. postala privredna društva u poteškoćama.

5. Ova regulativa ne primjenjuje se na mjere državne pomoći koje su same po sebi, s obzirom na uslove koji su s njima povezani ili s obzirom na način njihovog finansiranja, neodvojivo povezane sa povredom prava Unije, a naročito na:

- (a) mjere pomoći kod kojih je dodjela pomoći uslovljena obavezom korisnika da ima sjedište u određenoj državi članici ili da tu ima većinu poslovnih jedinica, međutim, dozvoljen je zahtjev da ima poslovnu jedinicu ili podružnicu u državi članici koja dodjeljuje pomoć u trenutku plaćanja pomoći;
- (b) mjere pomoći kod kojih je dodjela pomoći uslovljena obavezom korisnika da upotrebljava domaću robu ili usluge.
- (c) mjere pomoći kojima se korisnicima ograničava mogućnost da koriste rezultate istraživanja, razvoja i inovacija u drugim državama članicama.

¹ Regulativa (EU) br. 1379/2013 Evropskog parlamenta i Savjeta od 11. decembra 2013. godine o zajedničkom uređenju tržišta za proizvode ribarstva i akvakulture, izmjeni regulativa Savjeta (EZ) br. 1184/2006 i (EZ) br. 1224/2009 i o prestanku važenja Regulative Savjeta (EZ) br. 104/2000 (SL L 354, 28.12.2013, str. 1).

² Regulativa Komisije (EU) br. 717/2014 od 27. juna 2014. o primeni članova 107. i 108. Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na pomoć de minimis u sektoru ribarstva i akvakulture (SL L 190, 28.6.2014., str 45).

Član 2 Definicije

U ovoj regulativi primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „pomoć” je svaka mjera koja ispunjava sve kriterijume iz člana 107 stav 1 Ugovora;
2. „mala i srednja preduzeća ” ili „MSP” su privredna društva koja ispunjavaju kriterijume iz Priloga I;
3. „radnik sa invaliditetom” je svako lice:
  - (a) koje je u skladu sa domaćim pravom priznato kao radnik sa invaliditetom; ili
  - (b) koje ima dugoročno fizičko, mentalno, intelektualno ili senzorno oštećenje koje u sadejstvu sa različitim barijerama može otežati puno i efektivno učešće tog lica u radnom okruženju ravnopravno sa ostalim radnicima;
4. „radnik u nepovoljnom položaju” je svako lice:
  - (a) koje nije imalo redovno plaćeno zaposlenje tokom prethodnih 6 mjeseci; ili
  - (b) koje ima između 15 i 24 godine života; ili
  - (c) koje nije steklo viši stepen srednjeg obrazovanja ili stručnu kvalifikaciju (Međunarodna standardna klasifikacija obrazovanja 3) ili koje je završilo redovno obrazovanje prije manje od dvije godine, a još uvijek nije dobilo prvo redovno plaćeno zaposlenje; ili
  - (d) koje je starije od 50 godina; ili
  - (e) koje živi kao odrasla samohrana osoba sa jednim ili više izdržavanih lica; ili
  - (f) koje radi u sektoru ili struci u državi članici u kojima je neravnoteža između polova najmanje 25 % veća od prosječne neravnoteže između polova u svim privrednim sektorima u toj državi članici, a pripada tom manje zastupljenom polu; ili
  - (g) koje pripada etničkoj manjini u državi članici i potreban mu je razvoj jezičkog profila, profila stručnog usavršavanja ili profila radnog iskustva da bi poboljšalo izgleda za pristup redovnom zaposlenju;
5. „prevoz” je prevoz putnika u vazdušnom, pomorskom, drumskom i željezničkom saobraćaju ili unutrašnjim plovnim putevima ili usluge komercijalnog prevoza tereta;
6. „troškovi prevoza” su troškovi komercijalnog prevoza koje su korisnici stvarno platili po putovanju, a obuhvataju:
  - (a) troškove prevoza tereta, manipulativne troškove i troškove privremenog skladištenja ako su ti troškovi povezani sa putovanjem;
  - (b) troškove osiguranja za teret;
  - (c) poreze, dažbine ili naknade koje se primjenjuju na teret, a prema potrebi i na nosivost, i na mjestu porijekla i na mjestu odredišta; i
  - (d) troškove nadzora sigurnosti i zaštite, doplate za povećane troškove goriva;
7. „udaljeni regioni” su najudaljeniji regioni, Malta, Kipar, Seuta i Melilja, ostrva koja su dio teritorije države članice i rijetko naseljena područja;
8. „stavljanje na tržište poljoprivrednih proizvoda” je držanje ili izlaganje u cilju prodaje, nuđenje na prodaju, isporuka ili bilo koji drugi način stavljanja na tržište, osim prve prodaje od strane primarnog proizvođača preprodavcima ili prerađivačima i svake aktivnosti kojom se proizvod priprema za takvu prvu prodaju; prodaja krajnjim potrošačima koju obavlja primarni proizvođač smatra se stavljanjem na tržište ako se odvija u zasebnim za to predviđenim prostorijama;
9. „primarna poljoprivredna proizvodnja” je proizvodnja proizvoda ratarstva ili stočarstva navedenih u Prilogu I Ugovora bez obavljanja dodatnih postupaka koji bi promijenili prirodu tih proizvoda;
10. „prerada poljoprivrednih proizvoda” je svaki postupak na poljoprivrednom proizvodu čiji je rezultat proizvod koji je i sâm poljoprivredni proizvod, osim aktivnosti na poljoprivrednim gazdinstvima koje su neophodne da se životinjski ili biljni proizvodi pripreme za prvu prodaju;
11. „poljoprivredni proizvod” su proizvodi navedeni u Prilogu I Ugovora, osim proizvoda ribarstva i akvakulture navedenih u Prilogu I Regulative (EU) br. 1379/2013 Evropskog parlamenta i Savjeta od 11. decembra 2013. godine;
12. „najudaljeniji regioni” su regioni iz člana 349 Ugovora. U skladu sa Odlukom Evropskog savjeta 2010/718/EU, od 1. januara 2012. godine Sveti Bartolomej prestao je da bude najudaljeniji region. U skladu sa Odlukom Evropskog savjeta 2012/419/EU, od 1. januara 2014. godine Majot je postao najudaljeniji region;

13. „ugalj” je visokokvalitetni, srednjekvalitetni i niskokvalitetni uglj kategorije A i B u smislu međunarodnog sistema kodifikacije uglja koji je utvrdila Ekonomska komisija Ujedinjenih nacija za Evropu i koji je objašnjen u odluci Savjeta od 10. decembra 2010. godine o državnoj pomoći za zatvaranje nekonkurentnih rudnika uglja¹;
14. „individualna pomoć” je:
  - i. ad hoc pomoć i
  - ii. pomoć dodijeljena pojedinačnim korisnicima na osnovu šeme pomoći;
15. „šema pomoći” je svaki akt na osnovu kojeg se može, bez potrebe za daljim mjerama za sprovođenje, dodijeliti individualna pomoć privrednim društvima koja su utvrđena u aktu na uopšten i apstraktan način, kao i svaki akt na osnovu kojeg se pomoć koja nije povezana sa određenim projektom može dodijeliti jednom privrednom društvu ili više njih na neodređeni period i/ili u neodređenom iznosu;
16. „plan evaluacije” je dokument koji sadrži najmanje sljedeće minimalne elemente: ciljeve šeme pomoći koja je predmet evaluacije, pitanja evaluacije, pokazatelje rezultata, predviđenu metodologiju za sprovođenje evaluacije, zahtjeve u pogledu prikupljanja podataka, predloženi vremenski okvir evaluacije, uključujući i datum podnošenja završnog izvještaja o evaluaciji, opis nezavisnog tijela koje sprovodi evaluaciju ili kriterijume koji će se primjenjivati za njegov izbor i načine kojima se obezbjeđuje javnost evaluacije;
17. „ad hoc pomoć” je pomoć koja nije dodijeljena na osnovu šeme pomoći;
18. „privredno društvo u poteškoćama” je privredno društvo za koje važi najmanje jedna od sljedećih okolnosti:
  - (a) U slučaju društva sa ograničenom odgovornošću (osim MSP-a koje postoji manje od tri godine ili, za potrebe ostvarivanja prava na pomoć za finansiranje rizika, MSP-a manje od 7 godina od njegove prve komercijalne prodaje koje ispunjava uslove za ulaganja za finansiranje rizika na osnovu sveobuhvatne analize (due diligence) koju je sproveo izabrani finansijski posrednik), ako je više od polovine njegovog upisanog osnovnog kapitala izgubljeno zbog akumuliranih gubitaka. To se događa kada se odbijanjem akumuliranih gubitaka od rezervi (i svih drugih elemenata koji se generalno smatraju dijelom sopstvenih sredstava društva) dobije negativan kumulativni iznos koji prelazi polovinu upisanog osnovnog kapitala. Za potrebe ove odredbe „društvo sa ograničenom odgovornošću” odnosi se naročito na vrste društava iz Priloga I Direktive 2013/34/EU², a „osnovni kapital” obuhvata, prema potrebi, sve emisione premije;
  - (b) U slučaju privrednog društva u kojem barem neki članovi imaju neograničenu odgovornost za dug društva (osim MSP-a koje postoji manje od tri godine ili, za potrebe ostvarivanja prava na pomoć za finansiranje rizika, MSP-a manje od 7 godina od njegove prve komercijalne prodaje koje ispunjava uslove za ulaganja za finansiranje rizika na osnovu sveobuhvatne analize (due diligence) koju je sproveo izabrani finansijski posrednik), ako je više od polovine njegovog kapitala kako je prikazan u finansijskim iskazima društva izgubljeno zbog akumuliranih gubitaka. Za potrebe ove odredbe „društvo u kojem barem neki članovi imaju neograničenu odgovornost za dug društva” odnosi se naročito na vrste društava iz Priloga II Direktive Savjeta 2013/34/EU.
  - (c) Ako je privredno društvo predmet opšteg postupka zbog insolventnosti ili ispunjava kriterijume u skladu sa domaćim pravom da se protiv njega na zahtjev povjerilaca pokrene opšti postupak zbog insolventnosti;
  - (d) Ako je privredno društvo primilo pomoć za spašavanje, a još nije vratilo zajam ili okončalo garanciju, ili je primilo pomoć za restrukturiranje, a još uvijek je predmet plana restrukturiranja;
  - (e) U slučaju privrednog društva koje nije MSP, ako je tokom posljednje dvije godine:
    - (1) odnos knjigovodstvenog duga prema kapitalu privrednog društva bio veći od 7,5 i
    - (2) EBITDA koeficijent pokriva kamata privrednog društva bio niži od 1,0;
19. „obaveze teritorijalizacije potrošnje” su obaveze koje organ koji dodjeljuje pomoć nameće korisnicima da potroše minimalni iznos i/ili obave minimalni obim proizvodne djelatnosti na određenoj teritoriji;
20. „usklađeni iznos pomoći” je maksimalni dozvoljeni iznos pomoći za veliki investicioni projekat, izračunat po sljedećoj formuli:

$$\text{maksimalni iznos pomoći} = R \times (A + 0,50 \times B + 0 \times C)$$

pri čemu je: R maksimalni intenzitet pomoći koji važi u dotičnom području utvrđen u odobrenoj regionalnoj mapi koja je na snazi na dan dodjele pomoći, isključujući uvećani intenzitet pomoći za MSP-ove; A je početnih 50 miliona EUR opravdanih

¹ SL L 336, 21.12.2010, str. 24.

² Direktiva 2013/34/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 26. juna 2013. godine o godišnjim finansijskim izvještajima, konsolidovanim finansijskim izvještajima i srodnim izvještajima za određene vrste privrednih društava, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta i o prestanku važenja direktiva Savjeta 78/660/EEZ i 83/349/EEZ.

troškova, B je dio opravdanih troškova između 50 miliona EUR i 100 miliona EUR, a C je dio opravdanih troškova koji prelazi 100 miliona EUR;

21. „otplativi predujam” je zajam za projekat koji se isplaćuje u jednoj ili više rata, a uslovi njegovog vraćanja zavise od rezultata projekta;
22. „bruto ekvivalent bespovratnih sredstava” je iznos pomoći ako je korisniku dodijeljena u obliku bespovratnih sredstava, prije svakog odbitka poreza ili drugih dažbina;
23. „početak radova” je ili početak građevinskih radova povezanih sa ulaganjem ili prva zakonski obavezujuća obaveza da se naruči oprema ili bilo koja druga obaveza zbog koje ulaganje nije moguće opozvati, zavisno od toga šta nastupi prije. Kupovina zemljišta i pripremni radovi kao što je pribavljanje dozvola i obavljanje studija izvodljivosti ne smatraju se početkom radova. Kod preuzimanja, „početak radova” je trenutak sticanja imovine koja je neposredno povezana sa preuzetom poslovnom jedinicom;
24. „velika preduzeća” su privredna društva koja ne ispunjavaju kriterijume iz Priloga I;
25. „šema koja je sljedbenik poreske šeme” je šema u obliku poreskih olakšica koja je izmijenjena verzija prethodno postojeće šeme u obliku poreskih olakšica i koja je zamjenjuje;
26. „intenzitet pomoći” je bruto iznos pomoći izražen kao procenat opravdanih troškova, prije odbitka poreza ili drugih dažbina;
27. „područja koja primaju pomoć” su područja utvrđena u odobrenoj mapi regionalne pomoći za period od 1. jula 2014. do 31. decembra 2020. u skladu sa primjenom člana 107 stav 3 tač. (a) i (c) Ugovora za regionalnu pomoć dodijeljenu do 31. decembra 2021. i područja utvrđena u mapi regionalne pomoći, koja je odobrena za period od 1. januara 2022. do 31. decembra 2027. u skladu sa članom 107 stav 3 tač. (a) i (c) Ugovora, za regionalnu pomoć dodijeljenu nakon 31. decembra 2021;
28. „datum dodjele pomoći” je datum na koji je na osnovu važećeg domaćeg pravnog režima korisniku dodijeljeno zakonsko pravo da primi pomoć;
29. „materijalna imovina” je imovina koja se sastoji od zemljišta, zgrada i postrojenja, mašina i opreme;
30. „nematerijalna imovina” je imovina koja nema fizički ili finansijski oblik, kao što su patenti, licence, tehnološko znanje i iskustvo ili druga vrsta intelektualne svojine;
31. „trošak zarada” je ukupni iznos koji korisnik pomoći treba stvarno da plati u vezi sa predmetnim zaposlenjem koji obuhvata u određenom vremenskom periodu bruto zarade prije plaćanja poreza i obaveznih doprinosa kao što su doprinosi za socijalnu zaštitu, troškovi dječije i roditeljske njege u određenom vremenskom periodu;
32. „neto povećanje broja zaposlenih” je neto povećanje broja zaposlenih u dotičnoj poslovnoj jedinici u odnosu na prosječan broj tokom određenog vremenskog perioda, od kojeg se oduzimaju sva radna mjesta izgubljena tokom tog perioda, a broj lica zaposlenih na puno radno vrijeme, sa skraćenim radnim vremenom i sezonski zaposlenih lica uračunava se u odgovarajućim djelovima njihovih godišnjih jedinica rada;
33. „namjenska infrastruktura” je infrastruktura izgrađena za privredna društva koja je moguće prethodno (ex-ante) utvrditi i koja je prilagođena potrebama tih privrednih društava;
34. „finansijski posrednik” je svaka finansijska institucija, bez obzira na njen oblik i vlasničku strukturu, uključujući fond fondova, privatne investicione fondove, javne investicione fondove, banke, mikro-finansijske institucije i društva za garancije;
35. „putovanje” je kretanje robe iz mjesta porijekla do mjesta odredišta, uključujući sve međudionice i međuetape u dotičnoj državi članici ili van nje, obavljeno upotrebom jednog ili više prevoznih sredstava;
36. „fer stopa prinosa” je očekivana stopa prinosa koja odgovara diskontnoj stopi usklađenoj za rizik koja odražava nivo rizika projekta i prirodu i nivo kapitala koji privatni investitori planiraju da ulože;
37. „ukupno finansiranje” je ukupni iznos ulaganja u prihvatljivo privredno društvo ili projekat u skladu sa Odjeljkom 3 ili članom 16 ili 39 ove regulative, isključujući potpuno privatna ulaganja koja se vrše po tržišnim uslovima i van područja primjene odgovarajuće mjere državne pomoći;
38. „konkurentan postupak prikupljanja ponuda” je nediskriminatorni postupak prikupljanja ponuda kojim se predviđa učešće dovoljnog broja privrednih društava i kojim se pomoć dodjeljuje na osnovu početne ponude koju je ponuđač dostavio ili na osnovu konačne cijene. Osim toga, budžet ili obim u vezi sa postupkom prikupljanja ponuda obavezujuće je ograničen, tako da ne mogu svi učesnici u postupku dobiti pomoć;
39. „operativna dobit” je razlika između diskontovanih prihoda i diskontovanih operativnih troškova tokom relevantnog vijeka trajanja ulaganja, ako je ta razlika pozitivna. Operativni troškovi obuhvataju troškove kao što su troškovi osoblja, materijala, ugovorenih usluga, komunikacije, energije, održavanja, zakupa i administrativni troškovi, međutim, za potrebe ove regulative isključuju troškove amortizacije i troškove finansiranja ukoliko su ti troškovi uključeni u pomoć za ulaganje.

Diskonotovanje prihoda i operativnih troškova korišćenjem odgovarajuće diskontne stope omogućava ostvarivanje razumne dobiti.

Definicije koje se primjenjuju na regionalnu pomoć

40. Definicije koje se primjenjuju na pomoć za širokopojasnu infrastrukturu (Odjeljak 10) primjenjuju se na odgovarajuće odredbe o regionalnoj pomoći;
41. „regionalna pomoć za ulaganje” je regionalna pomoć dodijeljena za početno ulaganje ili početno ulaganje u korist nove privredne djelatnosti;
42. „regionalna operativna pomoć” je pomoć za smanjenje tekućih izdataka određenog privrednog društva koji nijesu povezani sa početnim ulaganjem. To obuhvata kategorije troškova kao što su troškovi osoblja, materijala, ugovorenih usluga, komunikacije, energije, održavanja, zakupa i administrativne troškove, međutim, isključuje troškove amortizacije i troškove finansiranja ako su oni uključeni u opravdane troškove prilikom dodjele pomoći za ulaganje;
43. „sektor čelika” podrazumijeva sve djelatnosti povezane sa proizvodnjom jednog ili više sljedećih proizvoda:
- (a) sirovo gvožđe i legure gvožđa:

sirovo gvožđe za proizvodnju čelika, sirovo gvožđe za livnice i drugo sirovo gvožđe, manganovo ogledalasto gvožđe i visokougljениčni feromangan, bez drugih legura gvožđa;
  - (b) sirovi i polugotovi proizvodi od gvožđa, običnog čelika ili specijalnog čelika:

tečni čelik liven ili neliven u ingote, uključujući i ingote za kovanje poluproizvoda: sirovo gvožđe za patiniranje, ploče i gredice; limene šipke i šipke od bijelog lima; vruće valjani široki koturovi, izuzev proizvodnje tečnog čelika za izlivke iz malih i srednjih livnica;
  - (c) toplo valjani gotovi proizvodi od gvožđa, običnog ili specijalnog čelika:

šine, željeznički pragovi, šinske veznice, podnožne grede, valjani presjeci, teški profili od 80 mm i više, pobijači lima, šipke i profili manji od 80 mm i pljosnati čelici manji od 150 mm, toplovaljana žica, cijevni obruči i ugaonici, toplovaljani obruči i trake (uključujući trake za cijevi), toplovaljani lim (prevučeni i neprevučeni), ploče i lim od 3 mm debljine i više, univerzalne ploče od 150 mm i više, izuzev žice i žičanih proizvoda, svijetlih šipki i čeličnih odlivaka;
  - (d) hladno valjani gotovi proizvodi:

bijeli lim, mat lim, crni lim, pocinkovani lim, drugi prevučeni limovi, hladnovaljani limovi, elektro limovi i trake namijenjene proizvodnji bijelog lima, hladnovaljane ploče, u koturovima i u trakama;
  - (e) cijevi:

sve bešavne čelične cijevi, varene čelične cijevi prečnika od preko 406,4 mm;
44. „sektor sintetičkih vlakana” podrazumijeva:
- (a) istiskivanje odnosno sastavljanje svih generičkih vrsta vlakana i prediva od poliesterske, poliamidne, akrilne ili polipropilenske osnove, bez obzira na njihovo krajnje korišćenje; ili
  - (b) polimerizaciju (uključujući i polikondenzaciju) kada je uključena u istiskivanje u smislu korišćenih mašina; ili
  - (c) svaki pomoćni postupak koji je povezan sa istovremenim instaliranjem kapaciteta za istiskivanje odnosno sastavljanje od strane budućeg korisnika ili nekog drugog privrednog društva člana grupe kojoj pripada i koji u predmetnoj specifičnoj poslovnoj djelatnosti u smislu korišćenih mašina čini sastavni dio tog kapaciteta;
45. „sektor saobraćaja” je prevoz putnika u vazdušnom, pomorskom, drumskom ili željezničkom saobraćaju i unutrašnjim plovnim putevima ili usluge komercijalnog prevoza tereta; tačnije, „sektor saobraćaja” podrazumijeva sljedeće djelatnosti prema klasifikaciji NACE Rev. 2:
- (a) NACE 49: Kopneni saobraćaj i cjevovodni transport; izuzev NACE 49.32 Taksi prevoz, 49.42 Usluge preseljenja, 49.5 Cjevovodni transport;
  - (b) NACE 50: Vodeni saobraćaj;
  - (c) NACE 51: Vazdušni saobraćaj, izuzev NACE 51.22 Vasijski saobraćaj;

46. „šema namijenjena ograničenom broju posebnih sektora privredne djelatnosti” je šema kojom su obuhvaćene djelatnosti razvrstane u manje od pet grupa (četvorocifreni numerički kod) statističke klasifikacije NACE Rev. 2;
47. „turističke djelatnosti” su sljedeće djelatnosti prema klasifikaciji NACE Rev. 2:
- (a) NACE 55: Smještaj;
  - (b) NACE 56: Djelatnosti pripremanja i posluživanja hrane i pića;
  - (c) NACE 79: Djelatnost putničkih agencija, tur-operatora, usluge rezervacije i prateće aktivnosti;
  - (d) NACE 90: Kreativne, umjetničke i zabavne djelatnosti;
  - (e) NACE 91: Djelatnost biblioteka, arhiva, muzeja i ostale kulturne djelatnosti;
  - (f) NACE 93: Sportske, zabavne i rekreativne djelatnosti;
48. „rijetko naseljena područja” su NUTS2 regioni sa manje od osam stanovnika po km² ili NUTS 3 regioni sa manje od 12,5 stanovnika po km² ili područja koja Komisija priznaje kao takva na osnovu pojedinačnih odluka o mapama regionalnih pomoći koje su na snazi u trenutku kad je pomoć dodijeljena;
- 48 a. „vrlo rijetko naseljena područja” su NUTS2 regioni sa manje od osam stanovnika po km² ili područja koja Komisija priznaje kao takva na osnovu pojedinačnih odluka o mapama regionalne pomoći koje su na snazi u trenutku kad je pomoć dodijeljena;
49. „početno ulaganje” je:
- (a) ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu povezano sa osnivanjem nove poslovne jedinice, proširenjem kapaciteta postojeće poslovne jedinice, diverzifikacijom proizvodnje poslovne jedinice na proizvode koje dotična poslovna jedinica prethodno nije proizvodila ili bitnom promjenom u cjelokupnom proizvodnom procesu postojeće poslovne jedinice; ili
  - (b) sticanje imovine koja pripada poslovnoj jedinici koja je zatvorena ili bi bila zatvorena da nije bila kupljena, a kupio ju je investitor koji nije povezan sa prodavcem, pri čemu je isključeno samo sticanje udjela u privrednom društvu;
50. „ista ili slična djelatnost” je djelatnost koja je obuhvaćena istom grupom (četvorocifreni numerički kod) statističke klasifikacije ekonomskih djelatnosti NACE Rev. 2, kako je utvrđeno u Regulativi (EZ) br. 1893/2006 Evropskog parlamenta i Savjeta od 20. decembra 2006. godine o utvrđivanju statističke klasifikacije ekonomskih djelatnosti NACE Revizija 2 i o izmjeni Regulative Savjeta (EEZ) br. 3037/90, kao i određenih regulativa EZ o posebnim statističkim područjima¹;
51. „početno ulaganje u korist nove privredne djelatnosti” je:
- (a) ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu povezano sa osnivanjem nove poslovne jedinice ili diverzifikacijom djelatnosti poslovne jedinice, pod uslovom da nova djelatnost nije ista ili slična djelatnosti koja je prethodno obavljana u poslovnoj jedinici;
  - (b) sticanje imovine koja pripada poslovnoj jedinici koja je zatvorena ili bi bila zatvorena da nije bila kupljena, a kupio ju je investitor koji nije povezan sa prodavcem, pod uslovom da nova djelatnost koja će se obavljati stečenom imovinom nije ista ili slična djelatnosti koja je obavljana u toj poslovnoj jedinici prije sticanja;
52. „veliki investicioni projekat” je početno ulaganje sa opravdanim troškovima koji prelaze 50 miliona EUR, obračunato po cijenama i deviznom kursu na datum dodjele pomoći;
53. „mjesto odredišta” je mjesto iskrcaja robe;
54. „mjesto porijekla” je mjesto ukrcaja robe koja se prevozi;
55. „područja prihvatljiva za operativnu pomoć” su najudaljeniji regioni iz člana 349 Ugovora, rijetko naseljena područja ili vrlo rijetko naseljena područja;
56. „prevozno sredstvo” je sredstvo u željezničkom saobraćaju, prevozu tereta u drumskom saobraćaju, prevozu unutrašnjim plovnim putevima, pomorskom saobraćaju, vazdušnom saobraćaju ili kombinovanom saobraćaju;
57. „fond za urbani razvoj” je specijalizovani instrument ulaganja osnovan za potrebe ulaganja u projekte urbanog razvoja na osnovu mjere pomoći za urbani razvoj. Fondovima za urbani razvoj upravlja menadžer fonda za urbani razvoj;
58. „menadžer fonda za urbani razvoj” je profesionalno društvo za upravljanje sa statusom pravnog lica koje bira i vrši ulaganja u prihvatljive projekte urbanog razvoja;
59. „projekat urbanog razvoja” je projekat ulaganja koji ima potencijal da podrži sprovođenje intervencija predviđenih integrisanim pristupom održivom urbanom razvoju i doprinese ostvarivanju ciljeva koji su u njemu utvrđeni, uključujući projekte sa internom stopom prinosa koja možda nije dovoljna za privlačenje finansiranja na isključivo komercijalnoj osnovi. Projekat urbanog razvoja može se organizovati kao zaseban blok finansiranja u okviru pravnih struktura korisnika privatnog investitora ili kao zaseban pravni subjekt, npr. subjekt posebne namjene;

---

¹ SL L 393, 30.12.2006, str. 1.

60. „integrirana strategija održivog urbanog razvoja” je strategija koju je službeno predložio i odobrio nadležni lokalni organ ili agencija javnog sektora, utvrđena za određeno urbano geografsko područje i period, kojom se utvrđuju integrirane mjere za rješavanje ekonomskih, ekoloških, klimatskih, demografskih i socijalnih izazova sa kojima se suočavaju urbana područja;
61. „doprinos uaturi” je doprinos u zemljištu ili nekretninama ukoliko zemljište ili nekretnina čini dio projekta urbanog razvoja;
- 61 a. „premještanje” znači transfer iste ili slične djelatnosti ili njenog dijela iz objekta u jednoj ugovornoj strani Sporazuma o EEP-u (početni objekat) u objekat u kojem se ulaganje odvija u drugoj ugovornoj strani Sporazuma o EEP-u (objekat kojem je dodijeljena pomoć). Prenos postoji ako proizvod ili usluga u početnim objektima i u objektima kojima je dodijeljena pomoć služi barem dijelom za iste potrebe i ispunjava zahtjeve ili potrebe iste vrste korisnika, a radna mjesta se gube u istoj ili sličnoj djelatnosti u jednom od početnih objekata korisnika u EEP-u;

Definicije za pomoć za MSP-ove

62. „radna mjesta neposredno otvorena projektom ulaganja” su radna mjesta povezana sa djelatnošću na koju se ulaganje odnosi, uključujući radna mjesta otvorena nakon povećanja stope iskorišćenosti kapaciteta koji je nastao ulaganjem;

Definicije za pomoć za pristup finansiranju za MSP-ove

66. „ulaganje u kvazi-vlasnički kapital” je vrsta finansiranja koja se svrstava između vlasničkog kapitala i zaduživanja, rizičnija od nadređenog duga i manje rizična od običnog vlasničkog kapitala, čiji se prinos za imaoca pretežno zasniva na dobiti ili gubicima predmetnog ciljnog privrednog društva koji nijesu obezbijeđeni u slučaju neispunjavanja obaveza. Ulaganja u kvazivlasnički kapital mogu se strukturirati kao dug, neobezbijeđen i podređen, uključujući mezaninski dug, koji se u nekim slučajevima može se konvertovati u vlasnički kapital, ili kao povlašćeni vlasnički kapital;
67. „garancija” je u smislu odjeljaka 1, 3 i 7 regulative, pisana obaveza preuzimanja odgovornosti za sve ili dio novonastalih zajmovnih transakcija trećeg lica kao što su dužnički instrumenti ili instrumenti zakupa, kao i instrumenti kvazi-vlasničkog kapitala;
68. „stopa garancije” je procenat gubitka koji javni investitor pokriva za svaku transakciju prihvatljivu na osnovu određene mjere državne pomoći;
69. „izlazak” je likvidacija udjela koju sprovodi finansijski posrednik ili investitor, uključujući trgovačku prodaju, otpis, otplatu udjela/zajmova, prodaju drugom finansijskom posredniku ili drugom investitoru, prodaju finansijskoj instituciji i prodaju javnom ponudom, uključujući inicijalnu javnu ponudu (IPO);
70. „finansijska sredstva” su otplativo javno ulaganje dodijeljeno finansijskom posredniku za potrebe ulaganja na osnovu mjere finansiranja rizika, gdje se svi prihodi vraćaju javnom investitoru;
71. „ulaganje za finansiranje rizika” su ulaganja u vlasnički i kvazi-vlasnički kapital, zajmovi uključujući zakupe, garancije ili kombinacija navedenog, namijenjeni prihvatljivim privrednim društvima za potrebe vršenja novih ulaganja;
72. „nezavisni privatni investitor” je privatni investitor koji nije vlasnik udjela u prihvatljivom privrednom društvu u koje ulaže, uključujući poslovne anđele i finansijske institucije, bez obzira na njihovu vlasničku strukturu, ako snosi cjelokupni rizik povezan sa svojim ulaganjem. Nakon osnivanja novog društva, privatni investitori, uključujući osnivače, smatraju se nezavisnim od tog društva;
73. „fizičko lice” u smislu čl. 21 i 23 je lice koje nije pravno lice i nije privredno društvo u smislu člana 107 stav 1 Ugovora;
74. „ulaganje u vlasnički kapital” je obezbjeđivanje kapitala privrednom društvu, neposrednim ili posrednim ulaganjem, u zamjenu za vlasništvo nad odgovarajućim udjelom tog privrednog društva;
75. „prva komercijalna prodaja” je prva prodaja koju privredno društvo izvrši na tržištu proizvoda ili usluga, osim ograničenih prodaja radi testiranja tržišta;
76. „MSP neuvršteno na berzu” je MSP koje nije uvršteno na službenu listu berze, osim alternativnih platformi za trgovanje;
77. „naknadno ulaganje” je dodatno ulaganje za finansiranje rizika koje se vrši u privredno društvo nakon najmanje jednog prethodnog kruga ulaganja za finansiranje rizika;
78. „zamjenski kapital” je kupovina postojećih udjela u privrednom društvu od prethodnog investitora ili vlasnika udjela;

79. „ovlašćeni subjekt” je Evropska investiciona banka i Evropski investicioni fond, međunarodna finansijska institucija u kojoj je država članica vlasnik udjela, ili finansijska institucija osnovana u državi članici za ostvarivanje javnog interesa pod nadzorom javnog organa, tijela javnog prava ili tijela privatnog prava koje obavlja javnu službu; ovlašćeni subjekat može se izabrati ili neposredno imenovati u skladu sa odredbama Direktive 2004/18/EZ o usklađivanju postupaka za dodjelu ugovora o javnim radovima, ugovora o javnoj nabavci robe i ugovora o javnim uslugama¹ ili bilo kojeg naknadnog zakonodavstva koje u cjelosti ili djelimično zamjenjuje navedenu direktivu;
80. „inovatorsko preduzeće” je preduzeće:
- (a) koje može dokazati, na osnovu evaluacije koju je sproveo spoljni stručnjak, da će u predvidljivoj budućnosti razviti proizvode, usluge ili procese koji su novi ili bitno poboljšani u poređenju sa posljednjim dostignućima u dotičnoj grani industrije, a koji sa sobom nose rizik tehnološkog ili industrijskog neuspjeha; ili
  - (b) čiji troškovi istraživanja i razvoja predstavljaju najmanje 10 % njegovih ukupnih operativnih troškova u najmanje jednoj od tri godine koje prethode dodjeli pomoći ili, u slučaju novoosnovanog preduzeća bez ikakve finansijske istorije, u reviziji njegovog tekućeg fiskalnog perioda koju je potvrdio spoljni revizor;
81. „alternativna platforma za trgovanje” je multilateralni sistem trgovanja u skladu sa članom 4 stav 1 tačka 15 Direktive 2004/39/EZ, na kojoj većinu finansijskih instrumenata prihvaćenih za trgovanje izdaju MSP-ovi;
82. „zajam” je sporazum kojim se zajmodavac obavezuje da zajmoprimcu stavi na raspolaganje dogovoreni iznos novca na dogovoreni period i na osnovu kojeg je zajmoprimac dužan da otplati taj iznos u dogovorenom roku. Može biti u obliku zajma ili drugog instrumenata finansiranja, uključujući zakup, čija je dominantna odlika da zajmodavcu obezbjeđuje minimalni prinos. Refinansiranje postojećih zajmova nije prihvatljiv zajam.

Definicije za pomoć za istraživanje, razvoj i inovacije

83. „organizacija za istraživanje i širenje znanja” je subjekt (kao što su univerziteti, istraživački instituti, agencije za prenos tehnologije, posrednici za inovacije, fizička lica ili virtualni kolaborativni subjekti usmjereni na istraživanje), bez obzira na njegov pravni status (organizovan na osnovu javnog ili privatnog prava) odnosno način finansiranja, čiji je prvenstveni cilj da nezavisno sprovodi fundamentalno istraživanje, industrijsko istraživanje ili eksperimentalni razvoj ili da upozna širu javnost sa rezultatima tih djelatnosti, putem predavanja, objavljivanja ili prenosa znanja. Ukoliko takav subjekt obavlja i privredne djelatnosti, finansiranje, troškovi i prihodi tih privrednih djelatnosti moraju se knjižiti odvojeno. Privredna društva koja mogu imati odlučujući uticaj na takav subjekt, na primjer u svojstvu vlasnika udjela ili članova, nemaju povlašćeni pristup rezultatima istraživanja koje subjekt proizvede;
84. „fundamentalno istraživanje” je eksperimentalni ili teorijski rad obavljen prvenstveno kako bi se stekla nova znanja o osnovnim načelima pojava i vidljivih činjenica, bez predviđene neposredne tržišne primjene ili upotrebe;
85. „industrijsko istraživanje” je planirano istraživanje ili kritički pregled u cilju sticanja novih znanja i vještina za razvoj novih proizvoda, procesa ili usluga odnosno za postizanje bitnog poboljšanja postojećih proizvoda, procesa ili usluga. To obuhvata stvaranje sastavnih dijelova složenih sistema i može uključivati izradu prototipova u laboratorijskom okruženju ili u okruženju sa simuliranim interfejsima postojećih sistema kao i pilot-linija ako je to neophodno za industrijsko istraživanje, i naročito za validaciju generičke tehnologije;
86. „eksperimentalni razvoj” je sticanje, kombinovanje, oblikovanje i upotreba postojećih naučnih, tehnoloških, poslovnih i drugih relevantnih znanja i vještina u cilju razvoja novih ili poboljšanih proizvoda, procesa ili usluga. To može uključivati i, na primjer, djelatnosti u cilju konceptualnog definisanja, planiranja i dokumentovanja novih proizvoda, procesa ili usluga;

Eksperimentalni razvoj može obuhvatati izradu prototipova, demonstraciju, pilot-projekte, ispitivanje i validaciju novih ili poboljšanih proizvoda, procesa ili usluga u okruženju koje odražava operativne uslove iz stvarnog života ako je osnovni cilj ostvarenje daljih tehničkih poboljšanja proizvoda, procesa ili usluga koji nijesu u velikoj mjeri ustaljeni. To može uključivati i razvoj tržišno upotrebljivog prototipa ili pilotprojekta koji je nužno konačni tržišni proizvod, a preskupo ga je proizvesti da bi se upotrebljavao samo u svrhu demonstracije i validacije.

Eksperimentalni razvoj ne uključuje redovne ili periodične izmjene postojećih proizvoda, proizvodnih linija, proizvodnih procesa, usluga i drugih tekućih aktivnosti, čak i ako te izmjene mogu podrazumijevati poboljšanja;

---

¹ SL L 134, 30.4.2004, str. 114.

87. „studija izvodljivosti“ je evaluacija i analiza potencijala projekta, čiji je cilj da podrži proces donošenja odluka objektivnim i racionalnim otkrivanjem njegovih prednosti i slabosti, mogućnosti i prijetnji, kao i da utvrdi resurse potrebne za njegovo sprovođenje i konačno njegove izgleda da bude uspješan;
88. „troškovi osoblja“ su troškovi istraživača, tehničara i drugog pomoćnog osoblja u obimu u kojem su zaposleni na odgovarajućem projektu ili djelatnosti;
89. „van dohvata ruke“ znači da se uslovi transakcije između ugovornih strana ne razlikuju od onih koji bi bili utvrđeni između nezavisnih preduzeća i ne sadrže nijedan element nedozvoljenog dogovaranja. Za svaku transakciju koja proizilazi iz otvorenog, transparentnog i nediskriminatornog postupka smatra se da ispunjava načelo „van dohvata ruke“;
90. „djelotvorna saradnja“ je saradnja između najmanje dvije nezavisne strane u cilju razmjene znanja ili tehnologije odnosno ostvarivanja zajedničkog cilja na osnovu podjele rada, pri čemu strane zajednički utvrđuju obim projekta saradnje, doprinose njegovom sprovođenju i dijele njegove rizike i rezultate. Jedna ili više strana može snositi cjelokupne troškove projekta i tako smanjiti finansijski rizik projekta za druge strane. Ugovoreno istraživanje i pružanje usluga istraživanja ne smatraju se oblicima saradnje;
91. „istraživačka infrastruktura“ su objekti, resursi i s tim povezane usluge koje naučna zajednica upotrebljava za vršenje istraživanja u svojim odnosnim oblastima i obuhvata naučnu opremu ili komplete instrumenata, resurse koji se zasnivaju na znanju kao što su zbirke, arhive ili strukturisani naučni podaci, infrastrukture koje se zasnivaju na informaciono-komunikacionoj tehnologiji, kao što su Grid infrastruktura, računarska, softverska i komunikaciona infrastruktura, kao i sva druga sredstva jedinstvene prirode koja su bitna za vršenje istraživanja. Takve infrastrukture mogu biti „na jednom mjestu“ ili „raspršene“ (organizovana mreža resursa) u skladu sa članom 2 tačka (a) Regulative Savjeta (EZ) br. 723/2009 od 25. juna 2009. godine o pravnom okviru Zajednice za Konzorcijum evropskih istraživačkih infrastruktura (ERIC) (40);
92. „inovativni klasteri“ su strukture ili organizovane grupe nezavisnih strana (kao što su inovatorska novoosnovana privredna društva, mala, srednja i velika preduzeća, kao i organizacije za istraživanje i širenje znanja, neprofitne organizacije i drugi povezani privredni subjekti) namijenjene podsticanju inovacione djelatnosti promocijom, dijeljenjem objekata i razmjenom znanja i stručnosti, kao i efikasnim doprinosom prenosu znanja, umrežavanju, širenju informacija i saradnji među privrednim društvima i drugim organizacijama u klasteru;
93. „visokokvalifikovano osoblje“ je osoblje sa diplomom tercijarnog obrazovanja i najmanje pet godina odgovarajućeg profesionalnog iskustva, koje može uključivati i doktorsko obrazovanje;
94. „savjetodavne usluge za inovacije“ su konsultantske usluge, pomoć i usavršavanje u oblasti prenosa znanja, sticanja, zaštite i iskorišćavanja nematerijalne imovine, primjene standarda i propisa koji ih obuhvataju;
95. „usluge podrške za inovacije“ su obezbjeđivanje kancelarijskog prostora, banaka podataka, biblioteka, istraživanja tržišta, laboratorija, označavanje kvaliteta, ispitivanje i sertifikacija za potrebe razvoja efikasnijih proizvoda, procesa ili usluga;
96. „inovacije u organizaciji“ predstavljaju sprovođenje nove organizacione metode u poslovnim praksama privrednog društva, organizaciji radnog mjesta ili spoljnim odnosima, pri čemu su isključene promjene koje se zasnivaju na organizacionim metodama koje privredno društvo već primjenjuje, promjene upravljačke strategije, spajanja i pripajanja, prestanak upotrebe procesa, jednostavna kapitalna zamjena ili proširenje, promjene nastale isključivo kao posljedica promjene cijena faktora, prilagođavanje, lokalizacija, redovne, sezonske i druge ciklične promjene, kao i trgovanje novim ili bitno poboljšanim proizvodima;
97. „inovacije procesa“ predstavljaju sprovođenje nove ili znatno poboljšane metode proizvodnje ili isporuke (uključujući bitne promjene u tehnikama, opremi ili softveru), pri čemu su isključene manje izmjene ili poboljšanja, povećanja proizvodnih kapaciteta ili kapaciteta usluga dodavanjem proizvodnih ili logističkih sistema vrlo sličnih onima koji se već koriste, prestanak upotrebe procesa, jednostavna kapitalna zamjena ili proširenje, promjene nastale isključivo kao posljedica promjene cijena faktora, prilagođavanje, lokalizacija, redovne, sezonske i druge ciklične promjene, kao i trgovanje novim ili znatno poboljšanim proizvodima;
98. „upućivanje na rad“ je privremeno zapošljavanje osoblja od strane korisnika sa pravom osoblja da se vrati kod prethodnog poslodavca;

Definicije za pomoć za radnike u nepovoljnom položaju i radnike sa invaliditetom

99. „radnik u ozbiljno nepovoljnom položaju“ je svako lice:
  - (a) koje nije imalo redovno plaćeno zaposlenje najmanje tokom prethodna 24 mjeseca; ili
  - (b) koje nije imalo redovno plaćeno zaposlenje najmanje tokom prethodnih 12 mjeseci, a pripada jednoj od kategorija od (b) do (g) navedenih u definiciji „radnik u nepovoljnom položaju“;
100. „zaštićeno zapošljavanje“ je zapošljavanje u privrednom društvu u kome radnici sa invaliditetom čine najmanje 30 % zaposlenih;

Definicije koje se primjenjuju na pomoć za zaštitu životne sredine

101. „zaštita životne sredine” je svaka mjera kojom se otklanja i sprečava šteta koja nastaje u fizičkoj sredini ili na prirodnim dobrima zbog djelatnosti korisnika, kojom se smanjuje rizik od takve štete ili koja vodi efikasnijoj upotrebi prirodnih dobara, uključujući mjere štednje energije i korišćenje obnovljivih izvora energije;
102. „standard Unije” je:
- (a) obavezni standard Unije kojim se određuju nivoi koje pojedinačna privredna društva moraju da dostignu u pogledu zaštite životne sredine; ili
  - (b) obaveza na osnovu Direktive 2010/75/EU Evropskog parlamenta i Savjeta¹ da se koriste najbolje dostupne tehnike (BAT) i obezbijedi da nivoi emisija zagađujućih materija nijesu viši nego što bi bili uz primjenu najboljih dostupnih tehnika; u slučaju da su nivoi emisija povezani sa najboljim dostupnim tehnikama utvrđeni u aktima za sprovođenje donesenim na osnovu Direktive 2010/75/EU, ti nivoi će se primjenjivati za svrhe ove regulative; ako su ti nivoi izraženi kao raspon, primjenjivaće se granica postizanja najboljih dostupnih tehnika;
- 102 a. „infrastruktura za punjenje” označava fiksnu ili mobilnu infrastrukturu koja snabdijeva drumska vozila električnom energijom;
- 102 b. „infrastruktura za dopunu goriva” označava fiksnu ili mobilnu infrastrukturu koja snabdijeva drumska vozila vodonikom;
- 102 c. „vodonik iz obnovljivih izvora” znači vodonik proizveden elektrolizom vode (u uređaju za elektrolizu, koji se napaja električnom energijom iz obnovljivih izvora), ili reformisanjem biogasa ili biohemijskom konverzijom biomase, ako je u skladu sa kriterijumima održivosti navedenim u članu 29 Direktive (EU) 2018/2001 Evropskog parlamenta i Savjeta².
103. „energetska efikasnost” je količina uštede energije utvrđena mjerenjem i/ili procjenom potrošnje prije i nakon sprovođenja mjere poboljšanja energetske efikasnosti, uz obezbjeđenje normalizacije spoljnih uslova koji utiču na potrošnju energije;
- 103 a. „stambena zgrada” znači zgrada koja se sastoji od stanova za jednu ili više porodica;
- 103 b. „socijalne usluge” znači jasno definisane usluge koje ispunjavaju socijalne potrebe, posebno u pogledu zdravstvene i dugotrajne njege, brige o djeci, pristupa i ponovnog uključivanja na tržište rada, socijalnih stanova (što podrazumijeva stambeno zbrinjavanje socijalno ugroženih građana ili socijalnih grupa koje se nalaze u nepovoljnijem položaju, koji zbog ograničene platežne sposobnosti nijesu u mogućnosti da dobiju stan po tržišnim uslovima) i brigu za socijalno ranjive skupine i njihovu socijalnu uključenost (kako je objašnjeno u uvodnoj izjavi 11. Odluke Komisije 2012/21/EU³);
- 103 c. „digitalizacija” znači uvođenje tehnologija na kojima se zasniva rad elektronskih uređaja i/ili sistema koje omogućavaju povećanje funkcionalnosti proizvoda, razvoj internet usluga, modernizaciju procesa ili prelazak na modele poslovanja koji se zasnivaju na proizvodnji robe i pružanju usluga bez posrednika, čime se na kraju ostvaruje transformativni učinak;
- 103 d. „spremnost za pametne tehnologije” znači sposobnost zgrada (ili samostalnih stambenih jedinica) da prilagode svoje funkcionisanje potrebama stanara, uključujući poboljšanje energetske efikasnosti i sveukupnih energetske svojstava zgrada i da prilagode svoje funkcionisanje kao reakciju na signale iz mreže;
- 103 e. „malo privredno društvo srednje tržišne kapitalizacije” znači malo privredno društvo koji nije MSP i čiji broj zaposlenih ne prelazi 499, izračunato u skladu s članovima od 3 do 6 Priloga I, čiji godišnji prihod ne prelazi 100 miliona EUR ili čiji godišnji bilans stanja ne prelazi 86 miliona EUR; više subjekata smatra se jednim privrednim društvom ako je ispunjen bilo koji od uslova navedenih u članu 3 stav 3 Priloga I;
104. „projekat energetske efikasnosti” je projekat ulaganja kojim se povećava energetska efikasnost zgrade;
105. „fond za energetske efikasnosti (EEF)” je specijalizovani instrument ulaganja osnovan za potrebe ulaganja u projekte energetske efikasnosti usmjerene na poboljšanje energetske efikasnosti zgrada i u sektoru domaćinstava i van domaćinstava. Fondom za energetske efikasnosti upravlja menadžer fonda za energetske efikasnosti;
106. „menadžer fonda za energetske efikasnosti” je profesionalno društvo za upravljanje sa statusom pravnog lica, koje bira i vrši ulaganja u prihvatljive projekte energetske efikasnosti;

¹ SL L 24, 29.1.2008, str. 8.

² Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskog parlamenta i Savjeta od 11. decembra 2018. o promovisanju upotrebe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018, str. 82.).

³ Odluka Komisije 2012/21/EU od 20. decembra 2011. o primjeni člana 106 stav 2 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na državnu pomoć u obliku naknade za pružanje javnih usluga koje se dodjeljuju određenim privrednim društvima kojima je povjereno obavljanje usluga od opšteg ekonomskog interesa (SL L 7, 11.1.2012, str. 3.).

107. „visokoefikasna kogeneracija” je kogeneracija koja odgovara definiciji visokoefikasne kogeneracije iz člana 2 stav 34 Direktive 2012/27/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 25. oktobra 2012. godine o energetskej efikasnosti, izmjeni direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i o prestanku važenja direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ¹;
108. „kogeneracija” ili kombinovana proizvodnja toplotne i električne energije (CHP) je istovremena proizvodnja toplotne i električne i/ili mehaničke energije u jednom procesu;
109. „energija iz obnovljivih izvora energije” je energija koju proizvode postrojenja koja koriste samo obnovljive izvore energije, kao i udio u smislu kalorične vrijednosti energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije u hibridnim postrojenjima koja koriste i konvencionalne izvore energije. Uključuje obnovljivu električnu energiju koja se koristi za popunjavanje akumulacionih sistema, ali ne uključuje električnu energiju proizvedenu kao rezultat akumulacionih sistema;
110. „obnovljivi izvori energije” su sljedeći obnovljivi nefosilni izvori energije: vjetar, sunčeva energija, aerotermalna energija, geotermalna energija, hidrotermalna energija i energija okeana, hidroenergija, energija iz biomase, gasovi sa deponija, gas koji proizvodi postrojenje za preradu otpadnih voda i biogasovi;
111. „biogorivo” je tekuće ili gasovito gorivo za prevoz koje se proizvodi iz biomase;
112. „održivo biogorivo” je biogorivo koje ispunjava uslove održivosti iz člana 17 Direktive 2009/28/EZ;
113. „biogorivo proizvedeno iz prehrambenih kultura” je biogorivo iz žitarica i ostalih kultura bogatih skrobom, šećernih kultura i uljarica kako je utvrđeno u predlogu Komisije Predlog Direktive Evropskog parlamenta i Savjeta o izmjeni Direktive 98/70/EZ o kvalitetu benzina i dizel goriva i izmjeni Direktive 2009/28/EZ o promovisanju upotrebe energije iz obnovljivih izvora²;
114. „nova i inovativna tehnologija” je nova tehnologija koja još uvijek nije dokazana u poređenju sa posljednjim dostignućima u toj industriji, koja nosi rizik tehnološkog ili industrijskog neuspjeha i ne predstavlja optimizaciju ili poboljšanje postojeće tehnologije;
115. „balansna odgovornost” je odgovornost za odstupanja (odstupanja između proizvodnje, potrošnje i tržišnih transakcija) učesnika na tržištu ili njegovog izabranog zastupnika, tj. „balansno odgovorne strane”, u određenom vremenskom periodu, tj. „periodu poravnanja odstupanja”;
116. „standardne balansne odgovornosti” su nediskriminatorne balansne odgovornosti u svim tehnologijama tako da nijedan proizvođač nije oslobođen od tih odgovornosti;
117. „biomasa” je biološki razgradiva frakcija proizvoda, otpada i ostataka iz poljoprivrede (uključujući materije životinjskog i biljnog porijekla), šumarstva i sa njima povezanih industrija, uključujući ribarstvo i akvakulturu, kao i biogasovi i biološki razgradiva frakcija industrijskog i komunalnog otpada;
118. „ukupni nivelisani troškovi proizvodnje energije” su izračunati troškovi proizvodnje električne energije u tački priključka na mrežu za punjenje ili mrežu električne energije. To izračunavanje uključuje početni kapital, diskontnu stopu, kao i troškove neprekidnog poslovanja, goriva i održavanja;
119. „porez za zaštitu životne sredine” je porez sa posebnom poreskom osnovicom koja ima jasan negativan efekat na životnu sredinu ili koji za cilj ima oporezivanje određenih djelatnosti, roba ili usluga na način da se troškovi zaštite životne sredine mogu uključiti u njihovu cijenu i/ili da se proizvođači i potrošači usmjere na djelatnosti koje više poštuju životnu sredinu;
120. „najniži nivo oporezivanja u Uniji” je najniži nivo oporezivanja koji je predviđen zakonodavstvom Unije; za energente i električnu energiju taj najniži nivo oporezivanja određen je u Prilogu I Direktive Savjeta 2003/96/EZ od 27. oktobra 2003. godine o restrukturiranju okvira Zajednice za oporezivanje energenata i električne energije³;
121. „kontaminirana lokacija” je lokacija na kojoj je potvrđeno prisustvo opasnih materija, koju je uzrokovao čovjek, do te mjere da predstavljaju znatan rizik po zdravlje ljudi ili životnu sredinu imajući u vidu trenutnu ili odobrenu buduću upotrebu zemljišta;
122. „načelo 'zagađivač plaća'” podrazumijeva da troškove mjera koje su usmjerene na zagađenje treba da snosi zagađivač koji prouzrokuje zagađenje;
123. „zagađenje” je šteta koju je prouzrokovao zagađivač neposredno ili posredno nanoseći štetu životnoj sredini, odnosno stvarajući uslove koji vode takvoj šteti za fizičku sredinu ili prirodna dobra;
124. „energetski efikasno daljinsko grijanje i hlađenje” je sistem daljinskog grijanja i hlađenja koji odgovara definiciji sistema efikasnog daljinskog grijanja i hlađenja iz člana 2 st. 41 i 42 Direktive 2012/27/EU. Definicija uključuje postrojenja za proizvodnju grijanja/hlađenja i mrežu (uključujući povezane objekte) potrebnu za distribuciju grijanja/hlađenja od proizvodnih jedinica do prostora potrošača;

---

¹ SL L 315, 14.11.2012, str. 1.

² COM (2012) 595, 17.10.2012.

³ SL L 283, 31.10.2003, str. 51.

125. „zagađivač“ je lice koje neposredno ili posredno nanosi štetu životnoj sredini ili stvara uslove koji vode takvoj šteti;
126. „ponovna upotreba“ je svaki postupak kojim se proizvod ili djelovi proizvoda koji nijesu otpad ponovno upotrebljavaju za istu svrhu za koju su izvorno stvoreni;
127. „priprema za ponovnu upotrebu“ su postupci prerade kao što su provjeravanje, čišćenje ili popravljanje kojima se proizvodi ili djelovi proizvoda, koji su postali otpad, pripremaju za ponovnu upotrebu bez dodatne prethodne prerade;
128. „recikliranje“ je svaki postupak prerade kojim se otpad prerađuje u proizvode, materijale ili materije za izvornu ili drugu namjenu. Ono obuhvata preradu organskog materijala, ali ne i energetske preradu i preradu u materijal koji se upotrebljava kao gorivo ili za zatrpavanje;
129. „posljednja dostignuća“ podrazumijevaju proces u kojem je ponovna upotreba otpadnog proizvoda u proizvodnji konačnog proizvoda ekonomski profitabilna uobičajena praksa. Kada je to prikladno, pojam „posljednja dostignuća“ treba tumačiti sa stanovišta tehnologije Unije i unutrašnjeg tržišta Unije;
130. „energetska infrastruktura“ je svaka fizička oprema ili objekat koji se nalazi u Uniji ili povezuje Uniju sa jednom ili više trećih zemalja, a potpada pod jednu od sljedećih kategorija:
- (a) za električnu energiju:
- i. infrastruktura za prenos, kako je utvrđena u članu 2 stav 3 Direktive 2009/72/EZ od 13. jula 2009. godine o zajedničkim pravilima za unutrašnje tržište električne energije¹;
  - ii. infrastruktura za distribuciju, kako je utvrđena u članu 2 stav 5 Direktive 2009/72/EZ;
  - iii. objekti za skladištenje električne energije, utvrđeni kao objekti za trajno ili privremeno skladištenje električne energije u nadzemnoj ili podzemnoj infrastrukturi ili geološkim lokacijama, pod uslovom da su direktno povezani na visokonaponske dalekovode projektovane za napon od 110 kV ili više;
  - iv. svaka oprema ili postrojenje koji su neophodni da bi sistemi utvrđeni u tač. (i) do (iii) funkcionisali na siguran, bezbjedan i efikasan način, uključujući sisteme zaštite, praćenja i kontrole na svim naponskim nivoima i trafostanicama; i
  - v. pametne mreže, definisane kao svaka oprema, vod, kabal ili postrojenje, na nivou prenosa i niskonaponske i srednjenaponske distribucije, za dvosmjernu digitalnu komunikaciju u realnom vremenu ili približno realnom vremenu, interaktivno i inteligentno praćenje i upravljanje proizvodnjom, prenosom, distribucijom i potrošnjom električne energije u elektroenergetskoj mreži u cilju razvoja mreže koja efikasno integriše ponašanje i djelovanje svih korisnika koji su na nju priključeni, tj. proizvođača, potrošača i onih koji rade oboje, kako bi se obezbijedio ekonomski efikasan i održiv elektroenergetski sistem sa niskim gubicima i visokim stepenom kvaliteta i sigurnosti snabdijevanja, kao i zaštitom;
- (b) za gas:
- i. gasovodi za prenos i distribuciju za transport prirodnog gasa i biogasa koji su dio mreže, isključujući gasovode pod visokim pritiskom koji se upotrebljavaju za lokalnu (downstream) distribuciju prirodnog gasa;
  - ii. podzemni skladišni objekti koji su povezani sa gasovodima pod visokim pritiskom iz tačke (i);
  - iii. objekti za prihvatanje, skladištenje, regasifikaciju ili dekompresiju tečnog prirodnog gasa (TPG) ili komprimovanog prirodnog gasa (KPG); i
  - iv. svaka oprema ili postrojenje koji su neophodni da bi sistem funkcionisao na siguran, bezbjedan i efikasan način ili kako bi se omogućio dvosmjerni kapacitet, uključujući kompresorske stanice;
- (c) za naftu:
- i. naftovodi za transport sirove nafte;
  - ii. pumpne stanice i skladišni objekti potrebni za funkcionisanje naftovoda za sirovu naftu; i
  - iii. svaka oprema ili postrojenje koji su neophodni da bi predmetni sistem funkcionisao na ispravan, siguran i efikasan način, uključujući sisteme zaštite, praćenja i kontrole, kao i uređaje za obrnuti protok;
- (d) za CO₂: mreže cjevovoda, uključujući povezane kompresorske stanice, za transport CO₂ do skladišnih lokacija kako bi se CO₂ ubrizgao u odgovarajuće podzemne geološke formacije radi trajnog skladištenja;
131. „zakonodavstvo o unutrašnjem energetskom tržištu“ obuhvata Direktivu 2009/72/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 13. jula 2009. godine o zajedničkim pravilima za unutrašnje tržište električne energije, Direktivu 2009/73/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 13. jula 2009. godine o zajedničkim pravilima za unutrašnje tržište prirodnog gasa², Regulativu (EZ) br. 713/2009 Evropskog parlamenta i Savjeta od 13. jula 2009. godine o osnivanju Agencije za saradnju energetskih

¹ SL L 211, 14.8.2009, str. 55.

² SL L 211, 14.8.2009, str. 94.

regulatora¹; Regulativu (EZ) br. 714/2009 Evropskog parlamenta i Savjeta od 13. jula 2009. godine o uslovima za pristup mreži za prekograničnu razmjenu električne energije² i Regulativu (EZ) br. 715/2009 Evropskog parlamenta i Savjeta od 13. jula 2009. godine o uslovima za pristup mrežama za prenos prirodnog gasa³ ili bilo koje naknadno zakonodavstvo kojim se ti akti u cjelosti ili djelimično zamjenjuju;

Definicije koje se primjenjuju na socijalnu pomoć za prevoz stanovnika udaljenih regiona

132. „uobičajeno boravište” je mjesto na kome fizičko lice živi najmanje 185 dana godišnje svake kalendarske godine zbog ličnih i profesionalnih veza; u slučaju lica čije su profesionalne veze na mjestu koje se razlikuje od mjesta njegovih ličnih veza i koje živi u dvije ili više država članica, njegovo uobičajeno boravište smatra se mjestom njegovih ličnih veza ako se tamo redovno vraća; ako lice žive u državi članici kako bi obavio posao ograničenog trajanja, njegovo mjesto boravišta i dalje se smatra mjestom njegovih ličnih veza, bez obzira na to da li se tamo vraća za vrijeme obavljanja navedenog posla; studiranje ili školovanje u drugoj državi članici ne predstavlja prenos uobičajenog boravišta; „uobičajeno boravište” može imati i značenje koje je utvrđeno domaćim pravom država članica;

Definicije za pomoć za širokopojasnu infrastrukturu

-
134. „građevinski radovi povezani sa širokopojasnom infrastrukturom” su građevinski radovi potrebni za uvođenje širokopojasne mreže, kao što je iskopavanje puta kako bi se omogućilo postavljanje (širokopojasnih) vodova;
135. „vodovi” su podzemne cijevi ili kanali koji se upotrebljavaju za postavljanje (optičkih, bakarnih ili koaksijalnih) kablova širokopojasne mreže;
136. „fizičko razvezivanje” obezbjeđuje pristup pristupnoj liniji krajnjeg korisnika i omogućava sopstvenim prenosnim sistemima konkurenata da preko nje vrše neposredan prenos;
137. „pasivna širokopojasna infrastruktura” je širokopojasna mreža bez aktivnih komponenti, kao što su: građevinska infrastruktura, vodovi, kanali, revizionna okna, šahtovi, tamna vlakna, ormarići, napajanje, antenske instalacije, pasivne antene, antenski stubovi, drveni stubovi i tornjevi;

---

139. „veleprodajni pristup” je pristup kojim se operatoru omogućava da koristi kapacitete drugog operatora. Najširi mogući pristup koji se omogućava na relevantnoj mreži na osnovu trenutnog tehnološkog razvoja uključuje barem sljedeće proizvode u oblasti pristupa. Za mreže FTTH/FTTB – pristup vodovima, pristup tamnim vlaknima, razvezani pristup lokalnoj petlji i pristup toku bitova (bitstream pristup). Za kablovske mreže – pristup vodovima i pristup toku bitova. Za mreže FTTC – pristup vodovima, razvezivanje potpetlje i pristup toku bitova. Za pasivnu mrežnu infrastrukturu – pristup vodovima, pristup tamnim vlaknima i/ili razvezani pristup lokalnoj petlji. Za širokopojasne mreže zasnovane na ADSL-u – razvezani pristup lokalnoj petlji, pristup toku bitova. Za mobilne ili bežične mreže – tok bitova, zajedničko korišćenje stubova i pristup prenosnim (backhaul) mrežama. Za satelitske platforme – pristup toku bitova.

139 a. „objekti kojima je dostupna mogućnost pristupa” su objekti koji se u kratkom vremenskom periodu mogu povezati uz uobičajenu naknadu za aktivaciju krajnjeg korisnika, bez obzira na to jesu li ti objekti povezani s mrežom. Operater može prijaviti objekte kao objekte kojima je dostupna mogućnost pristupa samo ako se na zahtjev krajnjeg korisnika obaveže da će povezati objekte uz standardne naknade za aktivaciju, tj. bez dodatnih ili vanrednih troškova i da to ni u jednom slučaju ne prelazi uobičajene troškove u predmetnoj državi članici. Pružalac elektronskih komunikacionih mreža i usluga mora biti u mogućnosti da poveže i aktivira tu uslugu u konkretnim objektima u roku od četiri nedjelje od datuma podnošenja zahtjeva;

139 b. „socio-ekonomski pokretači” označavaju subjekte koji svojom misijom, prirodom ili lokacijom mogu direktno ili indirektno donijeti veliku socio-ekonomsku korist građanima, poslovnim i lokalnim zajednicama na svom području ili području njihovog uticaja, a to su, između ostalog, javni organi vlasti, javni ili privatni subjekti kojima je povjereno pružanje usluga od opšteg interesa ili usluga od opšteg ekonomskog interesa kako je utvrđeno u članu 106 stav 2 Ugovora i digitalno osnažena preduzeća;

---

¹ SL L 211, 14.8.2009, str. 1.

² SL L 211, 14.8.2009, str. 15.

³ SL L 211, 14.8.2009, str. 36.

139 c. „koridor 5G” znači saobraćajni sistem, put, željeznica ili unutrašnji plovni put u potpunosti pokriven infrastrukturom za digitalno povezivanje, a posebno 5G sistemima, kojima se omogućava neprekidno pružanje sinergijskih digitalnih usluga, kako je to definisano u Regulativi (EU) 2021/1153 Evropskog parlamenta i Savjeta¹, kao što su povezana i automatizovana mobilnost, slične usluge pametne mobilnosti za željeznice ili digitalna povezanost na unutrašnjim plovnim putevima;

Definicije za pomoć za kulturu i očuvanje baštine

140. „zahtjevna audiovizuelna djela” su djela koja su kao takva odredile države članice na osnovu prethodno utvrđenih kriterijuma prilikom uspostavljanja šema ili dodjele pomoći i mogu uključivati filmove čija je jedina izvorna verzija na jeziku države članice sa ograničenom teritorijom, stanovništvom ili jezičkim područjem, kratke filmove, prvi i drugi film režisera, dokumentarne filmove ili niskobudžetske filmove ili druga komercijalno zahtjevna djela;
141. „Lista Odbora za razvojnu pomoć OECD-a” podrazumijeva sve zemlje i teritorije koje imaju pravo da prime zvaničnu razvojnu pomoć i unijete su na listu koju je sastavila Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD);
142. „opravdana dobit” određuje se u odnosu na tipičnu dobit za dati sektor. U svakom slučaju, opravdanom će se smatrati stopa prinosa na kapital koja ne prelazi odgovarajuću svop stopu uvećanu za premiju od 100 baznih poena.

Definicije za pomoć za sportsku i višenamjensku rekreativnu infrastrukturu

143. „profesionalni sport” je bavljenje sportom u obliku plaćenog zaposlenja ili usluge za koju se dobija naknada, bez obzira na to da li je između profesionalnog sportiste i odgovarajuće sportske organizacije zaključen formalni ugovor o radu, kada kompenzacija prelazi trošak učešća i predstavlja znatan dio prihoda sportiste. Putni troškovi i troškovi smještaja prilikom učešća na sportskom događaju ne smatraju se kompenzacijom u smislu ove regulative.

Definicije pomoći za regionalne aerodrome

144. „aerodromska infrastruktura” znači infrastruktura i oprema za pružanje aerodromskih usluga koje aerodrom pruža vazдушnim prevoznicima i različitim pružaocima usluga, uključujući poletno-sletne staze, terminale, platforme, rulne staze, centralizovanu infrastrukturu za usluge zemaljskog opsluživanja i ostale objekte koji direktno potpomažu aerodromske usluge, isključujući infrastrukturu i opremu koja je prije svega potrebna za obavljanje ne vazduhoplovnih djelatnosti;
145. „vazdušni prevoznik” znači svaki vazdušni prevoznik sa važećom radnom licencom koju je izdala država članica ili članica Evropskog zajedničkog vazdušnog prostora u skladu sa Regulativom (EZ) br. 1008/2008 Evropskog parlamenta i Savjeta²;
146. „aerodrom” je subjekt ili grupa subjekata koji obavljaju ekonomsku djelatnost pružanja aerodromskih usluga vazдушnim prevoznicima;
147. „aerodromske usluge” su usluge koje aerodrom ili bilo koja njegova podružnica pružaju vazдушnim prevoznicima u svrhu osiguranja upravljanja avionima od slijetanja do polijetanja, putnicima i teretom, kako bi se vazдушnim prevoznicima omogućilo pružanje usluga vazdušnog saobraćaja, uključujući pružanje usluga zemaljskog opsluživanja i osiguranje centralizovane infrastrukture za pružanje usluga zemaljskog opsluživanja;
148. „prosječni godišnji putnički saobraćaj” znači vrijednost koja se utvrđuje na osnovu dolaznog i odlaznog putničkog saobraćaja tokom dvije finansijske godine koje prethode godini u kojoj je pomoć dodijeljena;
149. „centralizovana infrastruktura za usluge zemaljskog opsluživanja” označava infrastrukturu kojom obično upravlja rukovodilac aerodroma, a na raspolaganju je različitim pružaocima usluga zemaljskog opsluživanja koji su aktivni na aerodromu u zamjenu za naknadu, osim opreme koja je u vlasništvu ili kojom upravljaju pružaoci usluga zemaljskog opsluživanja;
150. „brzi voz” je voz koji može dostići brzinu veću od 200 km/h;
151. „usluge zemaljskog opsluživanja” su usluge koje se pružaju korisnicima aerodroma na aerodromima kako je opisano u Prilogu Direktivi 96/67/EZ³;

¹ Regulativa (EU) 2021/1153 Evropskog parlamenta i Savjeta od 7. jula 2021. o uspostavljanju instrumenta za povezivanje Europe i stavljanju van snage uredaba (EU) br. 1316/2013 i (EU) br. 283/2014 (SL L 249, 14.7.2021, str. 38.)

² Regulativa (EZ) br. 1008/2008 Evropskog parlamenta i Savjeta od 24. septembra 2008. o zajedničkim pravilima za obavljanje vazdušnog prevoza u Zajednici (SL L 293, 31.10.2008, str. 3.).

³ Direktiva Savjeta 96/67/EZ od 15. oktobra 1996. o pristupu tržištu usluga zemaljskog opsluživanja na aerodromima Zajednice (SL L 272, 25.10.1996, str. 36.).

152. „nevazduhoplovne djelatnosti“ su komercijalne usluge koje se pružaju vazdušnim prevoznicima ili drugim korisnicima aerodroma, kao što su pomoćne usluge za putnike, špeditere ili druge pružioce usluga, iznajmljivanje kancelarija i prodavnica, automobilskih parkinga i hotela;
153. „regionalni aerodrom“ je aerodrom sa prosječnim godišnjim putničkim saobraćajem do 3 miliona putnika;

Definicije pomoći za luke

154. „luka“ je prostor kopna i vode sastavljen od takve infrastrukture i opreme kojom se omogućava prihvatanje plovih objekata, njihov utovar i istovar, skladištenje robe, prijem i isporuka te robe i ukrcaj i iskrcaj putnika, posade i drugih lica i svake druge infrastrukture neophodne za prevoznike unutar luke;
155. „pomorska luka“ je luka, u pravilu za prihvatanje morskih plovila;
156. „luka unutrašnjih plovih puteva“ je luka koja nije pomorska luka, za prihvatanje plovila unutrašnjih plovih puteva;
157. „lučka infrastruktura“ označava infrastrukturu i objekte za pružanje lučkih usluga povezanih u vezi sa transportom, npr. pristaništa koja se koriste za vezivanje brodova, obalni zidovi, lukobrani i plutajuće pontonske rampe u plimnim područjima, unutrašnji bazeni, nasipanje i melioracija zemljišta, infrastruktura za alternativna goriva i infrastruktura za sakupljanje broskog otpada i ostataka tereta;
158. „lučka suprastruktura“ su rješenja na površini (kao što je skladištenje), fiksna oprema (kao što su skladišta i zgrade terminala) kao i pokretna oprema (kao što su dizalice) smještena u luci za pružanje lučkih usluga povezanih sa prevozom;
159. „pristupna infrastruktura“ znači bilo koja vrsta infrastrukture koja je neophodna da bi se obezbijedio pristup i ulazak korisnika pomorske ili luke unutrašnjih plovih puteva sa kopna ili mora i rijeke, kao što su drumske saobraćajnice, željezničke saobraćajnice, kanali i brane;
160. „bagerovanje“ znači uklanjanje taloga sa dna plovnog puta za pristup luci ili u luci;
161. „infrastruktura za alternativna goriva“ znači fiksna, pokretna ili priobalna lučka infrastruktura na koja luci omogućava da snabdijeva plovne objekte koji koriste goriva kao što su električna energija, vodonik, biogoriva kako je definisano u članu 2 tački (i) Direktive 2009/28/EZ, sintetička i parafinska goriva, prirodni gas, uključujući biometan u gasovitom obliku (komprimovani prirodni gas (KPG)) i tečnom obliku (tečni prirodni gas (TPG)) i tečni naftni gas (TNG) koji služe, barem djelimično, kao zamjena za izvore fosilnih goriva u snabdijevanju saobraćaja energijom i koji imaju potencijal da doprinesu dekarbonizaciji i poboljšanju ekološke učinkovitosti saobraćajnog sektora;
162. „plovni objekat“ znači plutajuća morska struktura, bez obzira jesu li samohodne ili ne, sa jednim ili više površinskih deplasmana;
163. „morski plovni objekti“ znači plovni objekti, osim onih što plove isključivo ili unutrašnjim plovnim putevima ili plovnim putevima unutar ili u neposrednoj blizini zaštićenih voda;
164. „plovni objekti unutrašnjih plovih puteva“ znači plovni objekti namijenjeni isključivo ili uglavnom za plovidbu unutrašnjim plovnim putevima ili plovnim putevima unutar ili u neposrednoj blizini zaštićenih voda;
165. „infrastruktura za sakupljanje broskog otpada i ostataka tereta“ znači fiksni, plutajući ili pokretni lučki objekti koji mogu da prime broski otpad ili ostatke tereta kako je definisano Direktivom 2000/59/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta¹.

Definicije pomoći uključene u finansijske proizvode koji su potpomognuti iz InvestEU fonda (izrazi definisani pod drugim naslovima iz ovoga člana imaju isto značenje kako je utvrđeno u tim naslovima i za pomoć uključenu u finansijske proizvode koji su potpomognuti iz InvestEU fonda)

166. „InvestEU fond“, „garancija EU“, „finansijski proizvod“, „nacionalne razvojne banke ili institucije“ i „partner za implementaciju“ imaju značenje utvrđeno u članu 2 Regulative (EU) 2021/523 Evropskog parlamenta i Savjeta;
167. „finansijski posrednik“ za potrebe odjeljka 16 je finansijski posrednik u smislu tačke 34, sa izuzetkom partnera za implementaciju;
168. „komercijalni finansijski posrednik“ je finansijski posrednik koji posluje sa ciljem ostvarivanja dobiti i u potpunosti na svoj rizik, bez javnog jemstva, pri čemu se nacionalne razvojne banke ili institucije ne smatraju komercijalnim finansijskim posrednicima;
169. „gradski čvor TEN-T“ ima značenje utvrđeno u članu 3 tački (p) Regulative (EU) br. 1315/2013 Evropskog parlamenta i Savjeta¹;

---

¹ Direktiva 2000/59/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 27. novembra 2000 o lučkim objektima za prihvatanje broskog otpada i ostataka tereta (SL L 332, 28.12.2000, str. 81.).

170. „novi učesnik“ znači željezničko privredno društvo u smislu člana 3 stava 1 Direktive 2012/34/EU Evropskog parlamenta i Savjeta² koje ispunjava sljedeće uslove:
- (a) dobilo je dozvolu za relevantni tržišni segment u skladu sa članom 17 stav 3 Direktive 2012/34/EU manje od dvadeset godina prije dodjele pomoći;
  - (b) nije u smislu člana 3 stava 3 Priloga I ovoj Regulativi povezano sa željezničkim privrednim društvom koje je dobilo dozvolu u smislu člana 3 stava 14 Direktive 2012/34/EU prije 1. januara 2010;
171. „gradski prevoz“ znači prevoz unutar grada ili aglomeracije i njegovih zona dnevnih putovanja;
172. „ekosistem“, „biodiverzitet“ i „dobro stanje ekosistema“ imaju značenje određeno u članu 2 stavu 1 Regulative (EU) 2020/852 Evropskog parlamenta i Savjeta³;

Član 3

Uslovi za izuzeće

Šeme pomoći, individualna pomoć dodijeljena na osnovu šema pomoći i ad hoc pomoć usklađene su sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 st. 2 ili 3 Ugovora i izuzimaju se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora, pod uslovom da takva pomoć ispunjava sve uslove iz Poglavlja I ove regulative, kao i posebne uslove za odgovarajuću kategoriju pomoći iz Poglavlja III ove regulative.

Član 4

Pragovi za prijavu

1. Ova regulativa ne primjenjuje se na pomoć koja prelazi sljedeće pragove:
- (a) za regionalnu pomoć za ulaganje: „usklađeni iznos pomoći“ izračunat u skladu sa mehanizmom utvrđenim u članu 2 tačka 20 za ulaganje sa opravdanim troškovima u iznosu od 100 miliona EUR;
  - (b) za regionalnu pomoć za urbani razvoj: 20 miliona EUR kako je utvrđeno u članu 16 stav 3;
  - (c) za pomoć za ulaganje za MSP-ove: 7,5 miliona EUR po privrednom društvu po projektu ulaganja;
  - (d) za pomoć za konsultantske usluge u korist MSP-ova: 2 miliona EUR po privrednom društvu, po projektu;
  - (e) za pomoć MSP-ovima za učešće na sajmovima: 2 miliona EUR po privrednom društvu, po godini;
  - (f) za pomoć privrednim društvima koja učestvuju u projektima evropske teritorijalne saradnje: za pomoć u skladu sa članom 20: 2 miliona EUR po privrednom društvu po projektu; za pomoć u skladu sa članom 20a: iznosi utvrđeni članom 20a stav 2 po privrednom društvu, po projektu;
  - (g) za pomoć za finansiranje rizika: 15 miliona EUR po prihvatljivom privrednom društvu kako je utvrđeno u članu 21 stav 9;
  - (h) za pomoć za novoosnovana privredna društva: iznosi po privrednom društvu utvrđeni u članu 22 st. 3, 4 i 5;
  - (i) za pomoć za istraživanje i razvoj;
    - i. ako je projekat pretežno fundamentalno istraživanje: 40 miliona EUR po privrednom društvu po projektu; to je slučaj ako više od polovine opravdanih troškova projekta nastaje kroz djelatnosti obuhvaćene kategorijom fundamentalnog istraživanja;
    - ii. ako je projekat pretežno industrijsko istraživanje: 20 miliona EUR po privrednom društvu po projektu; to je slučaj ako više od polovine opravdanih troškova projekta nastaje kroz djelatnosti obuhvaćene kategorijom industrijskog istraživanja ili kategorijama industrijskog istraživanja i fundamentalnog istraživanja zajedno;
    - iii. ako je projekat pretežno eksperimentalni razvoj: 15 miliona EUR po privrednom društvu, po projektu; to je slučaj ako više od polovine opravdanih troškova projekta nastaje kroz djelatnosti obuhvaćene kategorijom eksperimentalnog razvoja;
    - iv. ako je riječ o projektu koji je projekat EUREKA ili se sprovodi u okviru zajedničkog privrednog društva osnovanog na osnovu člana 185 ili člana 187 Ugovora, iznosi iz tač. (i) do (iii) udvostručuju se;
    - v. ako se pomoć za projekte istraživanja i razvoja dodjeljuje u obliku otplatnih predujmova koji se, ukoliko ne postoji prihvaćena metodologija za izračunavanje njihovog bruto ekvivalenta bespovratnih sredstava, izražavaju

¹ Regulativa (EU) br. 1315/2013 Evropskog parlamenta i Savjeta od 11. decembra 2013. o smjernicama Unije za razvoj transevropske saobraćajne mreže i stavljanju van snage Odluke br. 661/2010/EU (SL L 348, 20.12.2013, str. 1.)

² Direktiva 2012/34/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 21. novembra 2012. o uspostavljanju jedinstvenog Evropskog željezničkog prostora (SL L 343, 14.12.2012, str. 32.).

³ Regulativa (EU) 2020/852 Evropskog parlamenta i Savjeta od 18. juna 2020. o uspostavljanju okvira za omogućavanje održivog ulaganja i izmjeni Regulative (EU) 2019/2088 (SL L 198, 22.6.2020, str. 13.).

kao procenat opravdanih troškova, a mjerom je predviđeno da se u slučaju uspješnog rezultata projekta, na osnovu razumne i promišljene pretpostavke, predujmovi vraćaju uz kamatnu stopu koja je barem jednaka diskontnoj stopi koja važi u trenutku dodjele pomoći, iznosi iz tač. (i) do (iv) povećavaju se za 50 %;

- vi. za pomoć za studije izvodljivosti u pripremi istraživačkih djelatnosti: 7,5 miliona EUR po studiji;
  - vii. za pomoć MSP-ovima za projekte istraživanja i razvoja kojima je dodijeljena oznaka kvaliteta „pečat izvrsnosti“ i koji se implementiraju u skladu s članom 25a, iznos iz člana 25a;
  - viii. za pomoć za Marija Sklodovska-Kiri akcije i aktivnosti u okviru Provjere koncepta ERC-a sprovedene u skladu sa članom 25b, iznosi iz člana 25b;
  - ix. za pomoć povezanu sa sufinansiranim projektima istraživanja i razvoja koji se implementiraju u skladu sa člankom 25c, iznosi iz člana 25c.;
  - x. za pomoć za aktivnosti udruživanja, iznosi iz člana 25d;
- (j) za pomoć za ulaganje u istraživačke infrastrukture: 20 miliona EUR po infrastrukturi;
  - (k) za pomoć za inovativne klastere: 7,5 miliona EUR po klasteru;
  - (l) za pomoć za inovacije za MSP-ove: 5 miliona EUR po privrednom društvu po projektu;
  - (m) za pomoć za inovacije procesa i inovacije u organizaciji; 7,5 miliona EUR po privrednom društvu po projektu;
  - (n) za pomoć za usavršavanje: 2 miliona EUR po projektu usavršavanja;
  - (o) za pomoć za zapošljavanje radnika u nepovoljnom položaju: 5 miliona EUR po privrednom društvu po godini;
  - (p) za pomoć za zapošljavanje radnika sa invaliditetom u obliku subvencija zarada: 10 miliona EUR po privrednom društvu po godini;
  - (q) za pomoć za kompenzaciju dodatnih troškova zapošljavanja radnika sa invaliditetom: 10 miliona EUR po privrednom društvu po godini;
  - (r) za pomoć za kompenzaciju troškova pomoći koja se pruža radnicima u nepovoljnom položaju: 5 miliona EUR po privrednom društvu po godini;
  - (s) za pomoć za ulaganje u zaštitu životne sredine, osim pomoći za ulaganje u javno dostupnu infrastrukturu za punjenje ili dopunu goriva za vozila sa nultim ili niskim emisijama, pomoći za ulaganje u sanaciju kontaminiranih lokacija i pomoći za distributivnu mrežu koja je dio postrojenja energetske efikasnosti daljinskog grijanja i hlađenja: 15 miliona EUR po privrednom društvu po projektu ulaganja; 30 miliona EUR za pomoć za ulaganja u energetske efikasnosti u određenim objektima obuhvaćenim područjem primjene člana 38 stava 3a i 30 miliona EUR ukupnog nominalnog preostalog finansiranja za pomoć za ulaganja u energetske efikasnosti određenih objekata obuhvaćenih područjem primjene člana 38 stav 7;
  - (sa) za javno dostupnu infrastrukturu za punjenje i/ili dopunu gorivom za vozila sa nultim ili niskim emisijama ugljenika: 15 miliona EUR po privrednom društvu po projektu, a u slučaju šema, prosječni godišnji budžet do 150 miliona EUR;
  - (t) za pomoć za ulaganje u projekte energetske efikasnosti: 10 miliona EUR kako je utvrđeno u članu 39 stav 5;
  - (u) za pomoć za ulaganje u sanaciju kontaminiranih lokacija: 20 miliona EUR po privrednom društvu po projektu ulaganja;
  - (v) za operativnu pomoć za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora i operativnu pomoć za promovisanje energije iz obnovljivih izvora u postrojenjima manjeg obima: 15 miliona EUR po privrednom društvu po projektu. Ako se pomoć dodjeljuje na osnovu konkurentnog postupka prikupljanja ponuda u skladu sa članom 42: 150 miliona EUR godišnje uzimajući u obzir kombinovani budžet svih šema obuhvaćenih članom 42;
  - (w) za pomoć za ulaganje u distributivnu mrežu za daljinsko grijanje ili hlađenje: 20 miliona EUR po privrednom društvu po projektu ulaganja;
  - (x) za pomoć za ulaganje u energetske infrastrukture: 50 miliona EUR po privrednom društvu po projektu ulaganja;
  - (y) za pomoć za uvođenje fiksnih širokopojasnih mreža koja se dodjeljuje u obliku bespovratnih sredstava: 100 miliona EUR ukupnih troškova po projektu; za pomoć za fiksnu širokopojasnu infrastrukturu koja se dodjeljuje u obliku finansijskog instrumenta, nominalni iznos ukupnog finansiranja dodijeljenog bilo kojem krajnjem korisniku po projektu ne smije biti veći od 150 miliona EUR;
  - (ya) za pomoć za uvođenje 4G ili 5G mobilnih mreža koja se dodjeljuje u obliku bespovratnih sredstava: 100 miliona EUR ukupnih troškova po projektu; za pomoć za 4G ili 5G mobilne mreže koje se dodjeljuju u obliku finansijskog instrumenta, nominalni iznos ukupnog finansiranja dodijeljenog bilo kojem krajnjem korisniku po projektu ne smije biti veći od 150 miliona EUR;
  - (yb) za pomoć određenim projektima od zajedničkog interesa u području Transevropske infrastrukture za digitalno povezivanje koja se finansira u skladu sa Regulativom (EU) 2021/1153 Evropskog parlamenta i Savjeta ili kojima je dodijeljena oznaka „pečat izvrsnosti“ u skladu sa tom Regulativom, koje se dodjeljuju u obliku bespovratnih sredstava: 100 miliona EUR ukupnih troškova po projektu; za pomoć za određene projekte od zajedničkog interesa u području Transevropskih

infrastruktura koje se dodjeljuju u obliku finansijskog instrumenta, nominalni iznos ukupnog finansiranja dodijeljenog bilo kojem krajnjem korisniku po projektu ne smije biti veći od 150 miliona EUR;

- (yc) za pomoć u obliku šema sa vaučerima za povezivanje: ukupni budžet za državnu pomoć tokom 24 mjeseca za sve šeme vaučera za povezivanje u državi članici ne smije biti veći od 50 miliona EUR (ukupni iznos koji uključuje nacionalne, regionalne ili lokalne šeme vaučera);
- (z) za pomoć za ulaganje u kulturu i očuvanje baštine: 150 miliona EUR po projektu; za operativnu pomoć za kulturu i očuvanje baštine: 75 miliona EUR po privrednom društvu po godini;
- (aa) za šeme pomoći za audiovizuelna djela: 50 miliona EUR po šemi po godini;
- (bb) za pomoć za ulaganje u sportske i višenamjenske rekreativne infrastrukture: 30 miliona EUR ili ukupni troškovi koji prelaze 100 miliona EUR po projektu; za operativnu pomoć za sportsku infrastrukturu: 2 miliona EUR po infrastrukturi po godini;
- (cc) za pomoć za ulaganje u lokalne infrastrukture: 10 miliona EUR ili ukupni troškovi koji prelaze 20 miliona EUR za istu infrastrukturu;
- (dd) za pomoć za ulaganje u regionalne aerodrome: intenziteti pomoći i iznosi pomoći utvrđeni u članu 56a;
- (ee) za pomoć za ulaganje u morske luke: prihvatljivi troškovi od 130 miliona EUR za pojedinačni projekt ulaganja (ili 150 miliona EUR po projektu ulaganja u morsku luku uključenu u plan rada koridora jezgrene mreže iz člana 47 Regulative (EU) br. 1315/2013 Evropskog parlamenta i Savjeta¹; što se tiče čišćenja, projekat se definiše kao sva čišćenja koja su sprovedena u jednoj kalendarskoj godini);
- (ff) za pomoć za ulaganje u luke unutrašnjih plovni puteva: prihvatljivi troškovi od 40 miliona EUR za pojedinačni projekat ulaganja (ili 50 miliona EUR po projektu ulaganja u luke unutrašnjih plovni puteva uključene u plan rada koridora jezgrene mreže iz člana 47 Regulative (EU) br. 1315/2013); što se tiče čišćenja, projekat se definiše kao sva čišćenja koja su sprovedena u jednoj kalendarskoj godini);
- (gg) za pomoć uključenu u finansijske proizvode koji se finansiraju sredstvima iz InvestEU fonda: iznosi utvrđeni u poglavlju III odjeljku 16; i
- (hh) za pomoć MSP-ovima za troškove koji su nastali učestvovanjem u projektima lokalnog razvoja („CLLD”) vođenim od strane zajednice i projektima operativne grupe Evropskog partnerstva za inovacije („EIP”) za produktivnost i održivost u poljoprivredi: za pomoć u skladu sa članom 19a: 2 miliona EUR po privrednom društvu po projektu; za pomoć u skladu sa članom 19b: iznosi utvrđeni u članu 19b stav 2 po projektu.

2. Pragovi utvrđeni ili navedeni u stavu 1 ne smiju se izbjegavati vještačkim razdvajanjem šema ili projekata pomoći.

Član 5

Transparentnost pomoći

1. Ova regulativa se primjenjuje isključivo na pomoć za koju je moguće unaprijed precizno izračunati bruto ekvivalent bespovratnih sredstava bez potrebe za sprovođenjem procjene rizika („transparentna pomoć”).

2. Sljedeće kategorije pomoći smatraju se transparentnim:

- (a) pomoć u obliku bespovratnih sredstava i subvencija kamatne stope;
- (b) pomoć u obliku zajmova ako je bruto ekvivalent bespovratnih sredstava izračunat na osnovu referentne stope koja važi u trenutku dodjele pomoći;
- (c) pomoć u obliku garancija:
  - i. ako je bruto ekvivalent bespovratnih sredstava izračunat na osnovu premija sigurne luke utvrđenih u obavještenju Komisije; ili
  - ii. ako je, prije sprovođenja mjere, metodologija za izračunavanje bruto ekvivalenta bespovratnih sredstava garancije prihvaćena na osnovu Obavještenja Komisije o primjeni čl. 87 i 88 Ugovora o EZ na državnu pomoć u obliku garancija², ili bilo kog naknadnog obavještenja kojim ono bude zamijenjeno, nakon prijave te metodologije Komisiji u skladu sa tada važećom regulativom Komisije u oblasti državne pomoći, a odobrena metodologija izričito se odnosi na predmetnu vrstu garancije i osnovne transakcije u smislu primjene ove regulative;
- (d) pomoć u obliku poreskih olakšica ako mjera predviđa najvišu vrijednost koja obezbjeđuje da se ne pređe važeći prag;
- (e) pomoć za regionalni urbani razvoj ako su ispunjeni uslovi iz člana 16;
- (ea) pomoć za privredna društva za njihovo učešće u projektima evropske teritorijalne saradnje u skladu s članom 20a ako je njome predviđena gornja vrijednost koja obezbjeđuje da se ne prekorači primjenjivi prag utvrđen u članu 20a;

¹ Regulativa (EU) br. 1315/2013 Evropskog parlamenta i Savjeta od 11. decembra 2013. o smjernicama Unije za razvoj trans – evropske saobraćajne mreže i stavljanju van snage Odluke br. 661/2010/EU (SL L 348, 20.12.2013, str. 1.).

² SL C 155, 20.6.2008, str. 10.

- (f) pomoć u obliku mjera finansiranja rizika ako su ispunjeni uslovi iz člana 21;
- (g) pomoć za novoosnovana privredna društva ako su ispunjeni uslovi iz člana 22;
- (h) pomoć za projekte energetske efikasnosti ako su ispunjeni uslovi iz člana 39;
- (i) pomoć u obliku premija koje se dodaju na tržišnu cijenu ako su ispunjeni uslovi iz člana 42;
- (j) pomoć u obliku otplativih predujmova ako ukupni nominalni iznos otplativog predujma ne prelazi pragove koji se primjenjuju na osnovu ove regulative ili ako je, prije sprovođenja mjere, metodologija za izračunavanje bruto ekvivalenta bespovratnih sredstava otplativog predujma prihvaćena nakon prijave te metodologije Komisiji;
- (k) pomoć u obliku prodaje ili davanja u zakup materijalne imovine ispod tržišne cijene ako je vrijednost utvrđena ili nezavisnim stručnim vještačenjem prije te transakcije ili u odnosu na javno dostupne, redovno ažurirane i općeprihvaćene referentne vrijednosti;
- (l) pomoć uključena u finansijske proizvode koji se finansiraju sredstvima iz InvestEU fonda, ako su ispunjeni uslovi utvrđeni u poglavlju III odjeljku 16.

Član 6

Podsticajni efekat

1. Ova regulativa primjenjuje se isključivo na pomoć koja ima podsticajni efekat.
2. Smatra se da pomoć ima podsticajni efekat ako je korisnik dotičnoj državi članici podnio pisani zahtjev za pomoć prije početka rada na projektu ili djelatnosti. Zahtjev za pomoć mora da sadrži barem sljedeće informacije:
  - (a) naziv i veličinu privrednog društva;
  - (b) opis projekta, uključujući datume njegovog početka i završetka;
  - (c) lokaciju projekta;
  - (d) listu troškova projekta;
  - (e) vrstu pomoći (bespovratna sredstva, zajam, garancija, otplativi predujam, ulaganje vlasničkog kapitala ili drugo) i iznos javnog finansiranja potrebnog za projekat.
3. Smatra se da ad hoc pomoć za velika preduzeća ima podsticajni efekat ako je, uz obezbjeđivanje da su ispunjeni uslovi iz stava 2, država članica prije dodjele dotične pomoći provjerila da se dokumentacijom koju je pripremio korisnik potvrđuje da će pomoć dovesti do jednog ili više sljedećih rezultata:
  - (a) za regionalnu pomoć za ulaganje: da je sproveden projekat koji bez pomoći ne bi bio sproveden u dotičnom području ili ne bi bio dovoljno profitabilan za korisnika u dotičnom području;
  - (b) u svim ostalim slučajevima, da postoji
    - znatno povećanje obima projekta/djelatnosti zbog pomoći, ili
    - znatno povećanje ukupnog iznosa koji je korisnik potrošio na projekat/djelatnost zbog pomoći, ili
    - znatno povećanje brzine završetka dotičnog projekta/djelatnosti.
4. Odstupanjem od st. 2 i 3, smatra se da mjere u obliku poreskih olakšica imaju podsticajni efekat ako su ispunjeni sljedeći uslovi:
  - (a) mjerom se uspostavlja pravo na pomoć u skladu sa objektivnim kriterijumima i bez dalje primjene diskrecionog prava države članice; i
  - (b) mjera je donijeta i stupila je na snagu prije početka rada na projektu ili djelatnosti kojima je dodijeljena pomoć, osim u slučaju šema koje su sljedbenici poreskih šema ako je djelatnost već bila obuhvaćena prethodnim šemama u obliku poreskih olakšica.
5. Odstupanjem od st. 2, 3 i 4, za sljedeće kategorije pomoći ne zahtijeva se da imaju podsticajni efekat ili se smatra da imaju podsticajni efekat:
  - (a) regionalna operativna pomoć i pomoć za regionalni urbani razvoj ako su ispunjeni uslovi iz čl. 15 i 16;
  - (b) pomoć za pristup finansiranju za MSP-ove, ako su ispunjeni relevantni uslovi iz čl. 21 i 22;
  - (c) pomoć za zapošljavanje radnika u nepovoljnom položaju u obliku subvencija zarada i pomoć za zapošljavanje radnika sa invaliditetom u obliku subvencija zarada ako su ispunjeni relevantni uslovi iz člana 32 odnosno člana 33;
  - (d) pomoć za kompenzaciju dodatnih troškova zapošljavanja radnika sa invaliditetom i pomoć za kompenzaciju troškova pomoći pružene radnicima u nepovoljnom položaju, ako su ispunjeni uslovi iz čl. 34 i 35;
  - (e) pomoć u obliku smanjenja poreza za zaštitu životne sredine u skladu sa Direktivom 2003/96/EZ ako su ispunjeni uslovi iz člana 44 ove regulative;
  - (f) pomoć za nadoknadu štete prouzrokovane određenim prirodnim katastrofama ako su ispunjeni uslovi iz člana 50;
  - (g) socijalna pomoć za prevoz stanovnika udaljenih regiona ako su ispunjeni uslovi iz člana 51;
  - (h) pomoć za kulturu i očuvanje kulturne baštine ako su ispunjeni uslovi iz člana 53.

- (i) pomoć za privredna društva koja učestvuju u projektima evropske teritorijalne saradnje, ako su ispunjeni relevantni uslovi iz čl. 20 ili 20a;
- (j) pomoć za projekte istraživanja i razvoja kojima je dodijeljena oznaka kvaliteta „pečat izvrsnosti“, Marija Sklodovska-Kiri akcije i aktivnosti u okviru Provjere koncepta ERC-a kojima je dodijeljena oznaka kvaliteta „pečat izvrsnosti“, pomoć uključena u sufinansirane projekte i sufinansirane aktivnosti udruživanja, ako su ispunjeni relevantni uslovi utvrđeni u čl. 25a, 25b, 25c ili 25d.;
- (k) pomoć uključena u finansijske proizvode koji se finansiraju sredstvima iz InvestEU fonda, ako su ispunjeni uslovi utvrđeni u poglavlju III odjeljku 16;
- (l) pomoć za MSP-ove koja učestvuju u projektima lokalnog razvoja („CLLD“) koje vodi zajednica i projektima operative grupe Evropskog partnerstva za inovacije („EIP“) za produktivnost i održivost u poljoprivredi ili imaju koristi od tih projekata ako su ispunjeni odgovarajući uslov iz čl. 19a ili 19b.

Član 7

Intenzitet pomoći i opravdani troškovi

1. Svi iznosi koji se upotrebljavaju za izračunavanje intenziteta pomoći i opravdanih troškova treba da budu iznosi prije odbitka poreza ili drugih dažbina. Opravdani troškovi treba da budu potkrijepljeni pisanim dokazima koji treba da budu jasni, konkretni i ažurirani. Iznosi opravdanih troškova mogu se izračunati u skladu sa pojednostavljenim mogućnostima finansiranja iz Regulative (EU) br. 1303/2013 Evropskog parlamenta i Savjeta¹ ili Regulative (EU) 2021/1060 Evropskog parlamenta i Savjeta², u zavisnosti od toga šta se primjenjuje, ako se ta operacija finansira barem dijelom iz fonda Unije koji dopušta upotrebu tih pojednostavljenih mogućnosti finansiranja i ako je ta kategorija troškova opravdana u skladu sa relevantnom odredbom o izuzeću.”
  2. Ako se pomoć ne dodjeljuje u obliku bespovratnih sredstava, iznos pomoći jednak je bruto ekvivalentu bespovratnih sredstava.
  3. Buduća pomoć, uključujući pomoć koja se isplaćuje u više rata će se diskontovati na njenu vrijednost u trenutku dodjele. Opravdane troškove treba diskontovati na njihovu vrijednost u trenutku dodjele. Kamatna stopa koju treba primijeniti prilikom diskontovanja je diskontna stopa koja se primjenjuje u trenutku dodjele pomoći.
-
5. Ako se pomoć dodjeljuje u obliku otplativih predujmova koji se, ukoliko ne postoji prihvaćena metodologija za izračunavanje njihovog bruto ekvivalenta bespovratnih sredstava, izražavaju kao procenat opravdanih troškova, a mjerom se predviđa da se u slučaju uspješnog rezultata projekta, koji je definisan na osnovu razumne i promišljene pretpostavke, predujmovi vraćaju uz kamatnu stopu koja je barem jednaka diskontnoj stopi koja važi u trenutku dodjele pomoći, maksimalni intenziteti pomoći iz Poglavlja III mogu se povećati za 10 procentnih poena.
  6. Ako se regionalna pomoć dodjeljuje u obliku otplativih predujmova, maksimalni intenziteti pomoći utvrđeni mapom regionalnih pomoći koja je na snazi u trenutku dodjele pomoći ne smiju se povećavati.

Član 8

Kumulacija

1. Prilikom utvrđivanja da li se poštuju pragovi za prijavu iz člana 4 i maksimalni intenziteti pomoći iz Poglavlja III, u obzir se uzima ukupni iznos državne pomoći za djelatnost, projekat ili privredno društvo kojima je dodijeljena pomoć.
2. Ako se finansijska sredstva Unije kojim centralno upravljaju institucije, agencije, zajednička privredna društva ili drugi organi Unije koji nijesu pod neposrednom ili posrednom kontrolom države članice kombinuju sa državnom pomoći, za potrebe utvrđivanja da li se poštuju pragovi za prijavu i maksimalni intenziteti pomoći ili maksimalni iznosi pomoći, u obzir

---

¹ Regulativa (EU) br. 1303/2013 Evropskog parlamenta i Savjeta od 17. decembra 2013. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Evropskom fondu za regionalni razvoj, Evropskom socijalnom fondu, Kohezionom fondu, Evropskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Evropskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju opštih odredbi o Evropskom fondu za regionalni razvoj, Evropskom socijalnom fondu, Kohezionom fondu i Evropskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o stavljanju van snage Regulative Savjeta (EZ) br. 1083/2006 (SL L 347, 20.12.2013, str. 320.).

² Regulativa (EU) 2021/1060 Evropskog parlamenta i Savjeta od 24. juna 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredaba o Evropskom fondu za regionalni razvoj, Evropskom socijalnom fondu plus, Kohezionom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Evropskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te finansijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za finansijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike (SL L 231, 30.6.2021., str. 159.)

se uzima samo državna pomoć, pod uslovom da ukupan iznos javnih finansijskih sredstava dodijeljenih u vezi sa istim opravdanim troškovima ne prelazi najpovoljniju stopu finansiranja utvrđenu važećim propisima zakonodavstva Unije.

3. Pomoć čije je troškove moguće utvrditi a koja se izuzima na osnovu ove regulative može se kumulirati:
  - (a) sa bilo kojom drugom državnom pomoći, pod uslovom da se te mjere odnose na različite opravdane troškove koje je moguće utvrditi;
  - (b) sa bilo kojom drugom državnom pomoći u vezi sa istim opravdanim troškovima, bilo da se oni djelimično ili potpuno preklapaju, samo ako se takvom kumulacijom ne prelazi najviši intenzitet pomoći ili iznos pomoći koji se primjenjuje na tu pomoć na osnovu ove regulative.

Finansiranje koje se krajnjim korisnicima dodjeljuje uz pomoć iz InvestEU fonda obuhvaćeno poglavljem III odjeljkom 16 i troškovi koje ono pokriva se ne uzimaju u obzir za utvrđivanje usklađenosti sa odredbama o kumulaciji utvrđenim u prvoj rečenici ove tačke. Umjesto toga, iznos relevantan za utvrđivanje usklađenosti sa odredbama o kumulaciji iz prve rečenice ove tačke izračunava se na sljedeći način. Prvo, nominalni iznos finansiranja potpomognutog od strane InvestEU fonda oduzima se od ukupnih prihvatljivih troškova projekta čime se dobijaju ukupni preostali opravdani troškovi; zatim se maksimalna pomoć računa primjenom odgovarajućeg najvišeg intenziteta pomoći ili iznosa pomoći samo na ukupne preostale opravdane troškove.

U slučajevima članova za koje je prag za prijavu izražen kao maksimalni iznos pomoći, nominalni iznos finansiranja koje se krajnjim korisnicima dodjeljuje uz pomoć iz InvestEU fonda ne uzima se u obzir ni za utvrđivanje jesu li se poštovali pragovi za prijavu iz člana 4.

Za nadređene zajmove ili garancije za nadređene zajmove koji se finansiraju sredstvima iz InvestEU fonda u skladu sa poglavljem III odjeljkom 16, bruto ekvivalent bespovratnog sredstva uključen u takve zajmove ili garancije koji se dodjeljuju krajnjim korisnicima može se izračunati i u skladu sa članom 5 stavom 2 tačke (b) ili (c). Taj bruto ekvivalent bespovratnog sredstva može se koristiti za osiguranje, u skladu sa prvom rečenicom ove tačke, da kumulacija sa bilo kojom drugom pomoći za iste opravdane troškove koje je moguće utvrditi, ne pređe najviši intenzitet pomoći ili iznosa pomoći koji se primjenjuje na pomoć u skladu sa ovom Regulativom ili odgovarajući prag za prijavu u skladu sa ovom Regulativom.

4. Pomoć čiji troškovi nijesu opravdani troškovi koje je moguće utvrditi, a koji se izuzimaju na osnovu čl. 19b, 20a, 21, 22 i 23 i člana 56e stav 5 tačka (a) podtačke ii. ili iii, člana 56e stav 8 tačka (d), člana 56e, stav 10 i člana 56f ove regulative može se kumulirati sa bilo kojom drugom državnom pomoći sa opravdanim troškovima koje je moguće utvrditi. Pomoć bez opravdanih troškova koje je moguće utvrditi može se kumulirati sa bilo kojom drugom državnom pomoći bez opravdanih troškova koje je moguće utvrditi do najvišeg odgovarajućeg ukupnog praga za finansiranje utvrđenog u odnosu na posebne okolnosti svakog pojedinog slučaja na osnovu ove ili druge regulative ili odluke o opštem grupnom izuzeću koju je donijela Komisija. Pomoć čiji troškovi nijesu opravdani troškovi koje je moguće utvrditi, a koji se izuzimaju na osnovu člana 56e stav 5 tačka (a) podtačke ii. ili iii. i člana 56e stav 8 tačka (d), člana 56e stav 10 i člana 56f mogu se kumulirati sa bilo kojom drugom državnom pomoći bez opravdanih troškova koje je moguće utvrditi, a koja se izuzima na osnovu istih članova.
5. Državna pomoć koja se izuzima na osnovu ove regulative ne kumulira se sa pomoći de minimis u odnosu na iste opravdane troškove ako bi takva kumulacija dovela do toga da određeni intenzitet pomoći pređe intenzitete pomoći iz Poglavlja III ove regulative.
6. Odstupanjem od stava 3 tačka (b), pomoć u korist radnika sa invaliditetom, kako je utvrđeno u čl. 33 i 34, može se kumulirati sa ostalim pomoćima izuzetim na osnovu ove regulative u vezi sa istim opravdanim troškovima koji prelaze najviši primjenjivi prag na osnovu ove regulative, pod uslovom da takva kumulacija ne dovede do intenziteta pomoći koji prelazi 100% odgovarajućih troškova za period tokom kojeg su dotični radnici zaposleni.
7. Izuzetno od st. 1 do 6, prilikom određivanja poštuju li se gornje granice za regionalnu operativnu pomoć u najudaljenijim regionima, kako je navedeno u članu 15 stav 4, u obzir se uzima samo regionalna operativna pomoć u najudaljenijim regionima koja se sprovodi u skladu sa ovom regulativom.

Član 9

Objavljivanje i informacije

1. Dotična država članica obezbjeđuje da na sveobuhvatnoj internet stranici o državnoj pomoći, na nacionalnom ili regionalnom nivou, bude objavljeno sljedeće:
  - (a) sažetak informacija iz člana 11 u standardizovanom obliku utvrđenom u Prilogu II ili link za pristup tom sažetku;
  - (b) cjelokupan tekst svake mjere pomoći iz člana 11 ili link za pristup cjelokupnom tekstu;

- (c) informacije iz Priloga III o dodjeli svake individualne pomoći koja prelazi 500 000 EUR, ili, za korisnika koji se bave primarnom poljoprivrednom proizvodnjom, osim onih na koje se primjenjuje Odjeljak 2a, o dodjeli svake individualne pomoći za takvu proizvodnju koja prelazi 60 000 EUR i za korisnika koji djeluju u sektoru ribarstva i akvakulture, osim onih na koje se primjenjuje Odjeljak 2a, o dodjeli svake individualne pomoći koja prelazi 30 000 EUR.

U pogledu pomoći dodijeljene za projekte Evropske teritorijalne saradnje iz člana 20, informacije iz ovog stava objavljuju se na internet stranici države članice u kojoj se nalazi odnosni upravljački organ, kako je utvrđeno članom 21 Regulative (EZ) br. 1299/2013 Evropskog parlamenta i Savjeta¹ ili članom 45 Regulative (EU) 2021/1059 Evropskog parlamenta i Savjeta², u zavisnosti od toga šta se primjenjuje. Isto tako, države članice koje učestvuju u projektu mogu odlučiti da svaka od njih na svojoj internet stranici pruži informacije o mjerama pomoći na svojoj teritoriji.

Obaveze objavljivanja utvrđene u prvom podstavu ne primjenjuju se na pomoć koja se dodjeljuje projektima Evropske teritorijalne saradnje iz člana 20a kao ni na projekte operativne grupe Evropskog partnerstva za inovacije („EIP”) za produktivnost i održivost u poljoprivredi ni na projekte lokalnog razvoja koje vodi zajednica („CLLD”) u skladu sa članom 19b.

2. Za šeme u obliku poreskih olakšica i za šeme obuhvaćene čl. 16 i 21³, uslovi utvrđeni u stavu 1 tačka (c) ovog člana smatraju se ispunjenim ako država članica objavi tražene informacije o iznosima individualne pomoći u sljedećim rasponima (u milionima EUR):

0,03 – 0,5 (samo za ribarstvo i akvakulturu);

0,06 – 0,5 (samo za primarnu poljoprivrednu proizvodnju);

0,5 – 1;

1 – 2;

2 – 5;

5 – 10;

10 – 30; i

30 i više.

3. Za šeme iz člana 51 ove regulative, obaveze objavljivanja utvrđene u ovom članu ne primjenjuju se na krajnje potrošače.

3 a. Ako je država članica upotrijebila finansijski instrument u okviru InvestEU fonda koji se odnosi na države članice ili ga je upotrijebila nacionalna razvojna banka koja djeluje kao partner u implementaciji ili kao finansijski posrednik u okviru InvestEU fonda, država članica i dalje ostaje u obavezi da osigura objavljivanje informacija kako je utvrđeno u stavu 1 prvom podstavu tački (c). Međutim, ta obaveza se smatra ispunjenom ako partner u implementaciji dostavi Komisiji informacije utvrđene u stavu 1 prvi podstav tačka (c) najkasnije do 30. juna one godine koja slijedi nakon finansijske godine u kojoj je pomoć dodijeljena i ako je sporazumom o garanciji koji su potpisali Komisija i partner u implementaciji predviđa zahtjev da se Komisiji dostave informacije iz stava 1 prvi podstav tačka (c).

4. Informacije iz stava 1 tačka (c) ovog člana organizovane su i dostupne u standardizovanom obliku opisanom u Prilogu III i omogućavaju efikasne funkcije pretraživanja i preuzimanja podataka. Informacije iz stava 1 objavljuju se u roku od 6 mjeseci od dana dodjele pomoći ili, za pomoć u obliku poreske olakšice, u roku od 1 godine od roka za podnošenje poreske prijave i dostupne su najmanje 10 godina od dana dodjele pomoći.

5. Komisija na svojoj internet stranici objavljuje:

¹ Regulativa (EU) br. 1299/2013 Evropskog parlamenta i Savjeta od 17. decembra 2013. o posebnim odredbama za pomoć iz Evropskog fonda za regionalni razvoj cilju „Evropske teritorijalne saradnje”(SL L 347, 20.12.2013, str. 259.)

² Regulativa (EU) 2021/1059 Evropskog parlamenta i Savjeta od 24. juna 2021. o posebnim odredbama za cilj „Evropska teritorijalne saradnje (Interreg)” koji se potpomaže iz Evropskog fonda za regionalni razvoj i iz instrumenata spoljnog finansiranja (SL L 231, 30.6.2021, str. 94.).

³ Za šeme u skladu sa čl. 16 i 21 ove Regulative od zahtjeva za objavljivanjem informacija o svakoj pojedinačnoj dodjeli koja prelazi 500 000 EUR može se odustati u slučaju MSP-ova koji nijesu izvršili ni jednu komercijalnu prodaju ni na kojem tržištu.

- (a) linkove ka internet stranicama o državnoj pomoći iz stava 1 ovog člana;
  - (b) sažetak informacija iz člana 11.
6. Države članice usklađuju se sa odredbama ovog člana najkasnije dvije godine nakon stupanja na snagu ove regulative.

POGLAVLJE II

PRAĆENJE

Član 10

Oduzimanje pogodnosti grupnog izuzeća

Ako država članica dodijeli pomoć koja je navodno izuzeta od obaveze prijavljivanja na osnovu ove regulative a da nijesu ispunjeni uslovi utvrđeni u Poglavljima I do III, Komisija može, nakon što je dotičnoj državi članici dala mogućnost da se izjasni, donijeti odluku u kojoj se navodi da se sve ili neke buduće mjere pomoći koje donese dotična država članica, a koje bi inače ispunjavale zahtjeve iz ove regulative, moraju prijaviti Komisiji u skladu sa članom 108 stav 3 Ugovora. Mjere koje treba prijaviti mogu se ograničiti na mjere kojima se dodjeljuju određene vrste pomoći ili u korist određenih korisnika ili na mjere pomoći koje su donijeli određeni organi dotičnih država članica.

Član 11

Izveštavanje

1. Države članice ili, u slučaju pomoći dodijeljene za projekte evropske teritorijalne saradnje u smislu člana 20, država članica u kojoj se nalazi upravljački organ, kako je utvrđeno članom 21 Regulative (EZ) br. 1299/2013 Evropskog parlamenta i Savjeta ili članom 45 Regulative (EU) 2021/1059, u zavisnosti od toga šta se primjenjuje, Komisiji dostavljaju:
  - (a) preko elektronskog sistema obavještanja Komisije, sažetak informacija o svakoj mjeri pomoći koja je izuzeta na osnovu ove regulative, u standardizovanom obliku utvrđenom u Prilogu II zajedno sa linkom za pristup cjelokupnom tekstu mjere pomoći, uključujući i njene izmjene i dopune, u roku od 20 radnih dana od njenog stupanja na snagu; i
  - (b) godišnji izvještaj, iz Regulative Komisije (EZ) br. 794/2004¹ u elektronskom obliku, o primjeni ove regulative, koji sadrži informacije navedene u regulativi za sprovođenje, za svaku cijelu godinu ili svaki dio godine tokom kojeg se ova regulativa primjenjuje. Ako država članica koristi finansijske instrumente u okviru fonda InvestEU koji se odnosi na države članice ili ga koristi nacionalna razvojna banka koja djeluje kao partner u implementaciji ili kao finansijski posrednik u okviru InvestEU fonda, ta obaveza države članice se smatra ispunjenom ako partner u implementaciji dostavlja Komisiji godišnje izvještaje u skladu sa relevantnim zahtjevima o izvještavanju utvrđenim sporazumom o garanciji koji su potpisali Komisija i partner u implementaciji.

Prvi podstav se ne primjenjuje na pomoć koja se dodjeljuje projektima Evropske teritorijalne saradnje iz člana 20a kao ni na projekte operativne grupe Evropskog partnerstva za inovacije („EIP”) za produktivnost i održivost u poljoprivredi ni na projekte lokalnog razvoja koje vodi zajednica („CLLD”) u skladu sa članom 19b.

2. Ako zbog produženja perioda primjene ove regulative do 31. decembra 2023. Regulativom Komisije (EU) br. 2020/972² država članica odluči da produži mjere za koje je Komisiji dostavljen sažetak informacija u skladu sa stavom 1 ovog člana, ta država članica dužna je da ažurira sažetak informacija u vezi sa produženjem tih mjera i da o ažuriranju obavijesti Komisiju u roku od 20 radnih dana od stupanja na snagu akta kojim produžava predmetnu mjeru.

Član 12

Praćenje

1. Kako bi se Komisiji omogućilo praćenje pomoći koja je izuzeta od obaveze prijavljivanja na osnovu ove regulative, države članice ili, u slučaju pomoći dodijeljene za projekte evropske teritorijalne saradnje iz člana 20, država članica u kojoj se nalazi upravljački organ, vodi detaljnu evidenciju sa informacijama i pratećom dokumentacijom koje su potrebne da bi se

¹ Regulativa Komisije (EZ) br. 794/2004 od 21. aprila 2004. godine o sprovođenju Regulative Savjeta (EU) 2015/1589 o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu člana 108 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije (SL L 140, 30.04.2004. str.1)

² Regulativa Komisije (EU) 2020/972 od 2. jula 2020. o izmjeni Regulative (EU) br. 1407/2013 u pogledu njenog pridruženja i o izmjeni Regulative (EU) br. 651/2014 u pogledu njenog produženja i odgovarajućih prilagođavanja (SL L 215, 7.7.2020, str. 3.)

utvrdilo da su ispunjeni svi uslovi iz ove regulative. Ta se evidencija čuva 10 godina od datuma dodjele *ad hoc* pomoći ili posljednje dodjele pomoći na osnovu šeme.

Prvi podstav se ne primjenjuje na pomoć koja se dodjeljuje projektima Evropske teritorijalne saradnje iz člana 20a kao ni na projekte operativne grupe Evropskog partnerstva za inovacije („EIP”) za produktivnost i održivost u poljoprivredi ni na projekte lokalnog razvoja koje vodi zajednica („CLLD”) u skladu sa članom 19b.

2. U slučaju šema pomoći u okviru kojih se pomoć dodjeljuje automatski na osnovu poreskih prijava korisnika i ako se ne sprovodi prethodna kontrola ispunjenosti svih uslova usklađenosti za svakog korisnika, države članice redovno provjeravaju, makar naknadno i na temelju uzorka, jesu li ispunjeni svi uslovi usklađenosti i donose potrebne zaključke. Države članice vode detaljnu evidenciju kontrola najmanje 10 godina od datuma kontrola.
3. Od svake države članice Komisija može da zahtijeva sve informacije i prateću dokumentaciju koje Komisija smatra potrebnima za praćenje primjene ove regulative, uključujući informacije iz stavova 1 i 2. Predmetna država članica u roku od 20 radnih dana, ili dužem roku ako je tako utvrđeno u zahtjevu, Komisiji dostavlja sve informacije i prateću dokumentaciju koje Komisija smatra potrebnim za praćenje primjene ove regulative.

POGLAVLJE III

POSEBNE ODREDBE ZA RAZLIČITE KATEGORIJE POMOĆI

ODJELJAK 1

Regionalna pomoć

Pododjeljak A

Regionalna pomoć za ulaganje i operativna pomoć

Član 13

Područje primjene regionalne pomoći

Ovaj odjeljak ne primjenjuje se:

- (a) na pomoć kojom se u povoljniji položaj stavljaju djelatnosti u sektoru čelika, sektoru uglja, sektoru brodogradnje, sektoru sintetičkih vlakana;
- (b) na pomoć u sektoru saobraćaja i povezanoj infrastrukturi i na pomoć za proizvodnju i distribuciju energije i za energetska infrastrukturu, osim regionalne pomoći za ulaganje u najudaljenijim regionima i šema operativne pomoći;
- (c) na regionalnu pomoć u obliku šema usmjerenih na ograničen broj posebnih sektora privrednih djelatnosti; šeme koje se odnose na turističke djelatnosti, širokopojasne infrastrukture ili preradu i stavljanje na tržište poljoprivrednih proizvoda ne smatraju se šemama usmjerenim na posebne sektore privrednih djelatnosti;
- (d) na regionalnu operativnu pomoć dodijeljenu privrednim društvima čije su glavne djelatnosti obuhvaćene sektorom K „Finansijske djelatnosti i djelatnost osiguranja” klasifikacije NACE Rev. 2 ili privrednim društvima koja obavljaju djelatnosti unutar grupe, a čije su glavne djelatnosti obuhvaćene grupama 70.10 „Upravljanje ekonomskim subjektom” ili 70.22 „Konsultantske aktivnosti u vezi sa poslovanjem i ostalim upravljanjem” klasifikacije NACE Rev. 2.

Član 14

Regionalna pomoć za ulaganje

1. Mjere regionalne pomoći za ulaganje usklađene su sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzimaju se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.
2. Pomoć se dodjeljuje u područjima koja primaju pomoć.
3. U područjima, koja primaju pomoć, koja ispunjavaju uslove iz člana 107 stav 3 tačke (a) Ugovora može se dodijeliti pomoć za početno ulaganje, bez obzira na veličinu korisnika. U područjima, koja primaju pomoć, koja ispunjavaju uslove iz člana 107 stav 3 tačka (a) Ugovora pomoć se može dodijeliti MSP-ovima za bilo koji oblik početnog ulaganja. Velikim preduzećima pomoć se dodjeljuje isključivo za početno ulaganje u korist nove privredne djelatnosti u dotičnom području.
4. Opravdani troškovi su sljedeći:
  - (a) troškovi ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu;

- (b) procijenjeni troškovi zarada koji proizilaze iz otvaranja radnih mjesta zbog početnog ulaganja, izračunati za period od dvije godine; ili
  - (c) kombinacija tačaka (a) i (b), pod uslovom da ne prelazi iznos iz tačke (a) ili iznos iz tačke (b), zavisno od toga koji je veći.
5. Ulaganje ostaje u području koje prima pomoć tokom najmanje pet godina nakon završetka ulaganja, odnosno najmanje tri godine nakon završetka ulaganja u slučaju MSP-ova. To ne sprečava zamjenu postrojenja ili opreme koji su u tom periodu zastarjeli ili se pokvarili, pod uslovom da privredna djelatnost ostane u dotičnom području tokom odgovarajućeg najkraćeg perioda.
6. Stečena imovina mora biti nova, osim za MSP-ove i za preuzimanje poslovne jedinice. Troškovi povezani sa zakupom materijalne imovine mogu se uzeti u obzir pod sljedećim uslovima:
- (a) za zemljišta i zgrade zakup se mora nastaviti najmanje pet godina nakon očekivanog datuma završetka projekta ulaganja za velika privredna društva, odnosno tri godine u slučaju MSP-ova;
  - (b) za postrojenja ili mašine zakup mora biti u obliku finansijskog lizinga i sadržati obavezu korisnika pomoći da kupi imovinu po isteku perioda zakupa.

U slučaju sticanja imovine poslovne jedinice u smislu člana 2 tačke 49 ili tačke 51 uzimaju se u obzir isključivo troškovi kupovine imovine od trećih lica nepovezanih sa kupcem. Transakcija se obavlja po tržišnim uslovima. Ako je za sticanje imovine pomoć već bila dodijeljena prije kupovine imovine, nabavna vrijednost te imovine oduzima se od opravdanih troškova povezanih sa preuzimanjem poslovne jedinice. Ako malo preduzeće preuzme član porodice prvobitnog vlasnika, ili zaposleni, ukida se uslov kupovine imovine od trećeg lica nepovezanog sa kupcem. Sticanje udjela ne predstavlja početno ulaganje.

7. Za pomoć dodijeljenu velikim privrednim društvima za bitnu promjenu u proizvodnom procesu opravdani troškovi moraju da budu veći od amortizacije imovine koja je povezana sa djelatnošću koja će se modernizovati, tokom prethodne tri fiskalne godine. Za pomoć dodijeljenu za diverzifikaciju postojeće poslovne jedinice opravdani troškovi moraju za najmanje 200 % biti veći od knjigovodstvene vrijednosti imovine koja se ponovno upotrebljava, uknjižene u fiskalnoj godini koja prethodi početku radova.
8. Nematerijalna imovina prihvatljiva je za izračunavanje troškova ulaganja ako ispunjava sljedeće uslove:
- (a) mora se upotrebljavati isključivo u poslovnoj jedinici koja prima pomoć;
  - (b) mora se voditi kao imovina koja se amortizuje;
  - (c) mora biti kupljena po tržišnim uslovima od trećih lica nepovezanih sa kupcem; i
  - (d) mora biti uključena u imovinu privrednog društva koje prima pomoć i ostati povezana sa projektom za koji se dodjeljuje pomoć tokom najmanje pet godina ili tri godine u slučaju MSP-ova.

Za velika privredna društva troškovi nematerijalne imovine opravdani su isključivo do granice od 50 % ukupnih opravdanih troškova ulaganja za početno ulaganje.

9. Ako se opravdani troškovi izračunavaju u odnosu na procijenjene troškove zarada iz stava 4 tačka (b), moraju biti ispunjeni sljedeći uslovi:
- (a) projekat ulaganja dovodi do neto povećanja broja zaposlenih u dotičnoj poslovnoj jedinici u odnosu na prosjek za proteklih 12 mjeseci, što znači da će se eventualna radna mjesta izgubljena tokom tog perioda oduzeti od prividnog broja novootvorenih radnih mjesta;
  - (b) svako radno mjesto popunjeno je u periodu od tri godine od završetka radova; i
  - (c) svako radno mjesto otvoreno ulaganjem ostaje u dotičnom području u periodu od najmanje pet godina od dana kada je prvi put popunjeno, odnosno tri godine u slučaju MSP-ova, osim ako je radno mjesto izgubljeno u periodu od 1. januara 2020. i 30. juna 2021. godine.
10. Regionalna pomoć za razvoj širokopojasne mreže mora ispunjavati sljedeće uslove:
- (a) pomoć se dodjeljuje samo u područjima u kojima nema mreže iste kategorije (ili osnovna širokopojasna mreža ili mreža NGA) i nije vjerovatno da će se u roku od tri godine od donošenja odluke o dodjeli pomoći ta mreža razviti pod komercijalnim uslovima; i
  - (b) subvencionisani mrežni operator mora ponuditi aktivni i pasivni veleprodajni pristup pod poštenim i nediskriminatorskim uslovima, uključujući fizičko razvezivanje u slučaju mreža NGA; i
  - (c) pomoć se dodjeljuje na osnovu konkurentnog postupka izbora.
11. Regionalna pomoć za istraživačke infrastrukture dodjeljuje se isključivo ako je dodjela pomoći uslovljena omogućavanjem transparentnog i nediskriminatorskog pristupa infrastrukturi kojoj je dodijeljena pomoć.
12. Intenzitet pomoći u bruto ekvivalentu bespovratnih sredstava ne prelazi maksimalni intenzitet pomoći utvrđen u mapi regionalne pomoći koja je na snazi u trenutku kada se pomoć dodjeljuje u dotičnom području. Ako se intenzitet pomoći izračunava na osnovu stava 4 tačka (c), maksimalni intenzitet pomoći ne prelazi najpovoljniji iznos koji proizilazi iz primjene

tog intenziteta na osnovu troškova ulaganja ili troškova zarada. Za velike investicione projekte iznos pomoći ne prelazi usklađeni iznos pomoći izračunat u skladu sa mehanizmom iz člana 2 tačka 20;

13. Svako početno ulaganje koje je pokrenuo isti korisnik (na nivou grupe) u periodu od tri godine od datuma početka radova na drugom ulaganju kojem je dodijeljena pomoć u istom regionu na nivou 3 Nomenklature teritorijalnih jedinica za statistiku smatra se dijelom jedinstvenog projekta ulaganja. Ako je takav jedinstveni projekat ulaganja veliki investicioni projekat, ukupan iznos pomoći za jedinstveni projekat ulaganja ne prelazi usklađeni iznos pomoći za velike investicione projekte.
14. Korisnik pomoći mora obezbijediti finansijski doprinos u visini od najmanje 25 % opravdanih troškova, iz sopstvenih izvora ili spoljnim finansiranjem, u obliku koji ne uključuje javnu pomoć. U najudaljenijim regionima ulaganje koje vrši MSP može primiti pomoć sa maksimalnim intenzitetom pomoći koji prelazi 75 %; u tim situacijama ostatak će biti obezbijeđen finansijskim doprinosom korisnika pomoći.
15. Za početno ulaganje povezano sa projektima evropske teritorijalne saradnje obuhvaćenim Regulativom (EU) br. 1299/2013 ili Regulativom (EU) 2021/1059 intenzitet pomoći za područje u kojem se vrši početno ulaganje primjenjuje se na sve korisnike koji učestvuju u projektu. Ako se početno ulaganje nalazi u dva ili više područja koja primaju pomoć, maksimalni intenzitet pomoći je onaj koji se primjenjuje u području koje prima pomoć u kojem je nastao najveći iznos opravdanih troškova. U područjima koja primaju pomoć i koja imaju pravo na pomoć na osnovu člana 107 stav 3 tačka (c) Ugovora, ova odredba primjenjuje se na velika privredna društva isključivo ako se početno ulaganje odnosi na novu privrednu djelatnost.
16. Korisnik mora potvrditi da u dvije godine prije podnošenja zahtjeva za pomoć nije izvršio premještanje objekata u kojem će se odvijati početno ulaganje za koje se traži pomoć i da se obavezuje da to neće učiniti u periodu od najviše dvije godine nakon završetka početnog ulaganja za koje se traži pomoć. Kad je riječ o obavezama preuzetima prije 31. decembra 2019, gubitak radnih mjesta u istoj ili sličnoj djelatnosti u jednom od početnih objekata korisnika u Evropskom ekonomskom prostoru, do kojeg dođe u periodu od 1. januara 2020. do 30. juna 2021. godine, ne smatra se prenosom u smislu člana 2 tačka 61a ove regulative.
17. U sektoru ribarstva i akvakulture pomoć se ne dodjeljuje privrednim društvima koja su počinitelja jedan ili više prekršaja iz člana 10 stav 1 tač. (a) do (d) i člana 10 stav 3 Regulative (EU) br. 508/2014 Evropskog parlamenta i Savjeta¹ i za operacije iz člana 11 te regulative.

Član 15

Regionalna operativna pomoć

1. Šeme regionalne operativne pomoći u najudaljenijim regionima, rijetko naseljenim područjima i vrlo rijetko naseljenim područjima usklađene su sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzimaju se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.
2. U rijetko naseljenim područjima, šemama regionalne operativne pomoći nadoknađuju se dodatni troškovi prevoza robe proizvedene u područjima prihvatljivim za operativnu pomoć, kao i dodatni troškovi prevoza robe koja se u tim područjima dalje prerađuju pod sljedećim uslovima:
  - (a) pomoć se može objektivno unaprijed kvantifikovati na osnovu fiksnog iznosa ili odnosa tone po kilometru ili neke druge relevantne jedinice;
  - (b) ti dodatni troškovi prevoza izračunavaju se na osnovu putovanja robe unutar državnih granica dotične države članice upotrebom prevoznog sredstva kojim se proizvodi najniži trošak za korisnika.

Intenzitet pomoći ne prelazi 100 % opravdanih dodatnih troškova utvrđenih u ovom članu.

3. U vrlo rijetko naseljenim područjima, šeme regionalne operativne pomoći sprečavaju ili smanjuju depopulaciju pod sljedećim uslovima:
  - (a) da korisnici imaju privrednu djelatnost u predmetnom području;
  - (b) da godišnji iznos pomoći po korisniku na osnovu svih šema operativne pomoći ne prelazi 20 % godišnjih troškova radne snage koje korisnik snosi u predmetnom području.
4. U najudaljenijim regionima operativnim šemama pomoći moraju se kompenzovati dodatni operativni troškovi nastali kao neposredna posljedica jednog ili više trajnih ograničenja iz člana 349 Ugovora, ako korisnici svoju ekonomsku djelatnost

---

¹ Regulativa (EU) br. 508/2014 Evropskog parlamenta i Savjeta od 15. maja 2014. o Evropskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i stavljanju van snage regulativa Savjeta (EZ) br. 2328/2003, (EZ) br. 861/2006, (EZ) br. 1198/2006, (EZ) br. 791/2007 i Regulative (EU) br. 1255/2011 Evropskog parlamenta i Savjeta (SL L 149, 20.5.2014, str. 1.).

obavljaju u najudaljenijim regijama pod uslovom da godišnji iznos pomoći u svim šemama operative pomoći sprovedenim u skladu sa ovom regulativom, po korisniku ne prelazi jedan od sljedećih procenata:

- (a) 35 % bruto dodate vrijednosti koju korisnik godišnje ostvari u dotičnom najudaljenijem regionu;
- (b) 40% godišnjih troškova rada koje korisnik ima u dotičnom najudaljenijem regionu;
- (c) 30% godišnjeg prometa koji je korisnik ostvario u dotičnom najudaljenijem regionu.

Pododjeljak B

Pomoć za urbani razvoj

Član 16

Regionalna pomoć za urbani razvoj

1. Regionalna pomoć za urbani razvoj usklađena je sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzima se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.
2. Projekti urbanog razvoja moraju ispunjavati sljedeće kriterijume:
  - (a) sprovode se preko fondova za urbani razvoj u područjima koja primaju pomoć;
  - (b) sufinansiraju su iz evropskih strukturnih i investicionih fondova;
  - (c) njima se podržava sprovođenje „integrisane strategije održivog urbanog razvoja“.
3. Ukupno ulaganje u projekat urbanog razvoja u okviru bilo koje mjere pomoći za urbani razvoj ne prelazi 20 miliona EUR.
4. Opravdani troškovi su ukupni troškovi projekta urbanog razvoja ako su u skladu sa čl. 37 i 65 Regulative (EU) br. 1303/2013 Evropskog parlamenta i Savjeta ili čl. 67 i 68 Regulative (EU) 2021/1060, u zavisnosti od toga šta se primjenjuje.
5. Pomoć koju dodjeljuje fond za urbani razvoj za prihvatljive projekte urbanog razvoja mogu biti u obliku vlasničkog kapitala, kvazivlasničkog kapitala, zajmova, garancija ili kombinacije navedenog.
6. Pomoć za urbani razvoj podstiče dodatna ulaganja privatnih investitora na nivou fondova za urbani razvoj ili projekata urbanog razvoja kako bi se dostigao ukupni iznos od najmanje 30 % ukupnog finansiranja omogućenog projektu urbanog razvoja.
7. Privatni i javni investitori mogu za sprovođenje projekta urbanog razvoja dati novčani doprinos ili doprinos u naturi ili kombinaciju navedenog. Doprinos u naturi uzima se u obzir prema njegovoj tržišnoj vrijednosti, koju potvrdi nezavisni kvalifikovani stručnjak ili propisno ovlašćeni službeni organ.
8. Mjere urbanog razvoja moraju ispunjavati sljedeće uslove:
  - (a) menadžeri fondova za urbani razvoj biraju se na osnovu otvorenog, transparentnog i nediskriminatornog poziva, u skladu sa važećim pravom Unije i domaćim pravom. Naročito ne smije biti diskriminacije između menadžera fondova za urbani razvoj na osnovu mjesta njihovog sjedišta ili osnivanja u određenoj državi članici. Od menadžera fondova za urbani razvoj može se zahtijevati da ispunjavaju prethodno utvrđene kriterijume koji su objektivno opravdani prirodom ulaganja;
  - (b) nezavisni privatni investitori biraju se na osnovu otvorenog, transparentnog i nediskriminatornog poziva u skladu sa važećim pravom Unije i domaćim pravom, čiji je cilj uspostavljanje odgovarajućih modaliteta podjele rizika i nagrade pri čemu se, za ulaganja koja nijesu garancije, prednost daje asimetričnoj podjeli dobiti u odnosu na zaštitu od gubitaka. Ako se privatni investitori ne biraju na osnovu takvog poziva, fer stopu prinosa za privatne investitore utvrđuje nezavisni stručnjak izabran na osnovu otvorenog, transparentnog i nediskriminatornog poziva;
  - (c) u slučaju asimetrične podjele gubitaka između javnih i privatnih investitora prvi gubitak koji preuzima javni investitor ograničava se na 25 % ukupnog ulaganja;
  - (d) u slučaju garancija privatnim investitorima u projektima urbanog razvoja stopa garancije ograničava se na 80 %, a ukupni gubici koje preuzima država članica ograničavaju se na 25 % osnovnog portfelja obuhvaćenog garancijom;
  - (e) investitorima je dopušteno da budu zastupljeni u organima upravljanja fonda za urbani razvoj, kao što su nadzorni odbor ili savjetodavni odbor;
  - (f) fond za urbani razvoj osniva se u skladu sa važećim zakonodavstvom. Država članica predviđa postupak sveobuhvatne analize (due diligence) kako bi se obezbijedila tržišno opravdana investiciona strategija za sprovođenje mjere pomoći za urbani razvoj.
9. Fondovima za urbani razvoj upravlja se na komercijalnoj osnovi i njima se obezbjeđuje donošenje odluka o finansiranju koje su usmjerene na sticanje dobiti. Smatra se da je prethodni uslov ispunjen ako menadžeri fondova za urbani razvoj ispunjavaju sljedeće uslove:
  - (a) menadžeri fondova za urbani razvoj imaju zakonsku ili ugovornu obavezu da djeluju sa pažnjom profesionalnog menadžera u dobroj vjeri i izbjegavajući sukob interesa; primjenjuju se najbolja praksa i regulatorni nadzor;

- (b) naknada menadžera fondova za urbani razvoj u skladu je sa tržišnom praksom. Ovaj zahtjev smatra se ispunjenim ako je menadžer izabran na osnovu otvorenog, transparentnog i nediskriminatornog poziva koji se zasniva na objektivnim kriterijumima povezanim sa iskustvom, stručnošću, kao i operativnim i finansijskim kapacitetom;
  - (c) menadžeri fondova za urbani razvoj primaju naknadu koja je povezana sa rezultatima ili učestvuju u rizicima ulaganja zajedničkim ulaganjem sopstvenih sredstava kako bi se obezbijedilo da se njegovi interesi trajno poklapaju sa interesima javnih investitora;
  - (d) menadžeri fondova za urbani razvoj utvrđuju investicionu strategiju, kriterijume i predloženi vremenski raspored ulaganja u projekte urbanog razvoja, utvrđujući time prethodnu finansijsku održivost i očekivani uticaj na urbani razvoj;
  - (e) za svako ulaganje u vlasnički i kvazivlasnički kapital postoji jasna i realna izlazna strategija.
10. Ako fond za urbani razvoj pruža zajmove ili garancije projektima urbanog razvoja, moraju se ispuniti sljedeći uslovi:
- (a) u slučaju zajmova, prilikom izračunavanja maksimalnog iznosa ulaganja za potrebe stava 3 ovog člana uzima se u obzir nominalni iznos zajma;
  - (b) u slučaju garancija, prilikom izračunavanja maksimalnog iznosa ulaganja za potrebe stava 3 ovog člana uzima se u obzir nominalni iznos osnovnog zajma.
11. Država članica može sprovođenje mjere pomoći za urbani razvoj povjeriti određenom ovlaštenom subjektu.

ODJELJAK 2

Pomoć za MSP-ove

Član 17

Pomoć za ulaganje za MSP-ove

1. Pomoć za ulaganje za MSP-ove koja posluju na teritoriji Unije ili van nje usklađene su sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzimaju se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.
2. Opravdani troškovi su jedno ili oboje od sljedećeg:
  - (a) troškovi ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu;
  - (b) procijenjeni troškovi zarada za radna mjesta neposredno otvorena projektom ulaganja, izračunati za period od dvije godine.
3. Da bi se smatralo opravdanim troškom u smislu ovog člana, ulaganje mora biti:
  - (a) ulaganje u materijalnu i/ili nematerijalnu imovinu u vezi sa osnivanjem nove poslovne jedinice, širenjem postojeće poslovne jedinice, diverzifikacijom proizvodnje poslovne jedinice na nove dodatne proizvode ili bitnom promjenom u cjelokupnom proizvodnom procesu postojeće poslovne jedinice; ili
  - (b) sticanje imovine koja pripada poslovnoj jedinici ako su ispunjeni sljedeći uslovi:
    - poslovna jedinica se ugasila ili bi bila ugašena da nije bila kupljena,
    - imovina je kupljena od trećeg lica nepovezanog sa kupcem,
    - transakcija se vrši po tržišnim uslovima.

Ako malo preduzeće preuzme član porodice prvobitnog vlasnika, ili zaposleni, ukida se uslov kupovine imovine od trećeg lica nepovezanog sa kupcem. Samo sticanje udjela u privrednom društvu ne predstavlja ulaganje.

4. Nematerijalna imovina mora ispunjavati jedan od sljedećih uslova:
  - (a) upotrebljava se isključivo u poslovnoj jedinici koja prima pomoć;
  - (b) vodi se kao imovina koja se amortizuje;
  - (c) kupljena je po tržišnim uslovima od trećih lica nepovezanih sa kupcem;
  - (d) uključena je u imovinu privrednog društva najmanje tri godine.
5. Radna mjesta neposredno otvorena projektom ulaganja moraju ispunjavati sljedeće uslove:
  - (a) radna mjesta otvaraju se u roku od tri godine od završetka ulaganja;
  - (b) postoji neto povećanje broja zaposlenih u dotičnoj poslovnoj jedinici u odnosu na prosjek za prethodnih 12 mjeseci;
  - (c) radna mjesta sačuvana su tokom perioda od najmanje tri godine od dana kada su prvi put popunjena.
6. Intenzitet pomoći ne prelazi:
  - (a) 20 % opravdanih troškova u slučaju malih preduzeća;
  - (b) 10 % opravdanih troškova u slučaju srednjih preduzeća.

Član 18

Pomoć za konsultantske usluge u korist MSP-ova

1. Pomoć za konsultantske usluge u korist MSP-ova usklađene su sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzimaju se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.
2. Intenzitet pomoći ne prelazi 50 % opravdanih troškova.
3. Opravdani troškovi su troškovi konsultantskih usluga koje pružaju spoljni konsultanti.
4. Dotične usluge nijesu trajna ili periodična djelatnost niti su povezane sa uobičajenim troškovima poslovanja privrednog društva, kao što su uobičajene usluge poreskog savjetovanja, redovne pravne usluge ili oglašavanje.

Član 19

Pomoć MSP-ovima za učešće na sajmovima

1. Pomoć MSP-ovima za učešće na sajmovima usklađene su sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzimaju se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.
2. Opravdani troškovi su troškovi nastali za zakup, postavljanje i vođenje štanda prilikom učešća privrednog društva na bilo kom sajmu ili izložbi.
3. Intenzitet pomoći ne prelazi 50 % opravdanih troškova.

Član 19a

Pomoć za troškove MSP-ova koji učestvuju u projektima lokalnog razvoja („CLLD”) koje vodi zajednica i projektima operativne grupe Evropskog partnerstva za inovacije („EIP”) za produktivnost i održivost u poljoprivredi

1. Pomoć za troškove MSP-ova koji učestvuju u projektima u okviru CLLD-a, koji su označeni kao projekti lokalnog razvoja LEADER u okviru EPFRR-a, obuhvaćene Regulativom (EU) br. 1303/2013 ili Regulativom (EU) 2021/1060, kao i projektima operativne grupe EIP-a obuhvaćene članom 35 Regulative (EU) br. 1305/2013 usklađene su sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzimaju se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi utvrđeni u ovom članu i u Poglavlju I.
2. Sljedeći troškovi utvrđeni u članu 35 stav 1 Regulative (EU) br. 1303/2013 ili članu 34 stav 1 Regulative (EU) 2021/1060, u zavisnosti od toga šta se primjenjuje, prihvatljivi su za projekte u okviru CLLD-a i projekte operativne grupe EIP-a:
  - (a) troškovi pomoći za pripremu, izgradnju kapaciteta, usavršavanje i umrežavanje sa ciljem pripreme i sprovođenja strategije CLLD-a ili projekte operativne grupe EIP-a;
  - (b) sprovođenje odobrenih aktivnosti;
  - (c) priprema i provođenje aktivnosti saradnje grupe;
  - (d) tekući troškovi povezani sa upravljanjem implementacije CLLD strategije ili projekta operativne grupe EIP-a;
  - (e) vođenje zajednice EIP-a ili CLLD strategije kako bi se između zainteresovanih strana olakšala razmjena informacija i promovisanje strategije i pomoći potencijalnim korisnicima u pripremi aktivnosti i izradi prijava.
3. Intenzitet pomoći ne smije prelaziti maksimalne stope sufinansiranja predviđene posebnim propisima za fond iz kojeg se potpomažu CLLD strategija i projekti EIP operativne grupe.

Član 19b

Ograničeni iznosi pomoći MSP-ovima koji imaju koristi od projekta u okviru lokalnog razvoja koje predvodi zajednica („CLLD”) ili projekata operativne grupe Evropskog partnerstva za inovacije („EIP”) za produktivnost i održivost u poljoprivredi

1. Pomoć za privredna društva koja učestvuju u strategiji CLLD ili projektima operativne EIP grupe ili imaju korist od tih projekta iz člana 19a stav 1 usklađene su sa unutarnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzimaju se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi utvrđeni u ovom članu i u Poglavlju I.
2. Ukupni iznos pomoći iz ovog člana koji se dodjeljuje po projektu ne smije prelaziti 200 000 EUR za CLLD projekte i 350 000 EUR za projekte operativne grupe EIP-a.

ODJELJAK 2A

Pomoć za evropsku teritorijalnu saradnju

Član 20

Pomoć za troškove saradnje za privredna društva koja učestvuju u projektima evropske teritorijalne saradnje

1. Pomoć za troškove saradnje za privredna društva koja učestvuju u projektima evropske teritorijalne saradnje obuhvaćenim Regulativom (EZ) br. 1299/2013 ili Regulativom (EU) 2021/1059 usklađene su sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzimaju se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.
2. Ako su povezani sa projektom saradnje, opravdani su sljedeći troškovi, koji imaju značenje koje im je pripisano u Delegiranoj regulativi Komisije (EU) br. 481/2014¹ ili čl. 38 do 44 Regulative (EU) 2021/1059 Evropskog parlamenta i Savjeta, u zavisnosti od toga šta se primjenjuje:
  1. troškovi osoblja;
  2. kancelarijski i administrativni troškovi;
  3. putni troškovi i troškovi smještaja;
  4. troškovi eksterne ekspertize i usluga;
  5. troškovi opreme;
  6. troškovi infrastrukture i radova.
3. Intenzitet pomoći ne prelazi maksimalnu stopu sufinansiranja predviđenu Regulativom (EU) br. 1303/2013 ili Regulativom (EU) 2021/1060 i/ili Regulativom (EU) 2021/1059, u zavisnosti od toga šta se primjenjuje.

Član 20a

Ograničeni iznosi pomoći za privredna društva za učestvovanje u projektima evropske teritorijalne saradnje

1. Pomoć za privredna društva za njihovo učestvovanje u projektima evropske teritorijalne saradnje koju obuhvata Regulativa (EU) br. 1299/2013 ili Regulativa (EU) 2021/1059 usklađena je sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzimaju se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi koji su utvrđeni u ovom članu i u Poglavlju I.
2. Ukupni iznos pomoći iz ovog člana koja se dodjeljuje privrednom društvu po projektu ne smije prelaziti 20 000 EUR.

ODJELJAK 3

Pomoć za pristup finansiranju za MSP-ove

Član 21

Pomoć za finansiranje rizika

1. Šeme pomoći za MSP-ove za finansiranje rizika usklađene su sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzimaju se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.
2. Na nivou finansijskih posrednika pomoć za finansiranje rizika nezavisnim privatnim investitorima može biti u jednom od sljedećih oblika:
  - (a) vlasničkog ili kvazivlasničkog kapitala ili finansijskih sredstava radi neposrednog ili posrednog obezbjeđivanja ulaganja za finansiranje rizika prihvatljivim privrednim društvima;
  - (b) zajmova radi neposrednog ili posrednog obezbjeđivanja ulaganja za finansiranje rizika prihvatljivim privrednim društvima;
  - (c) garancija za pokriće gubitaka od ulaganja za finansiranje rizika obezbijeđenih neposredno ili posredno prihvatljivim privrednim društvima.
3. Na nivou nezavisnih privatnih investitora pomoć za finansiranje rizika može biti u oblicima iz stava 2 ovog člana ili u obliku poreskih podsticaja privatnim investitorima koji su fizička lica koja neposredno ili posredno obezbjeđuju finansiranje rizika prihvatljivim privrednim društvima.
4. Na nivou prihvatljivih privrednih društava pomoć za finansiranje rizika može biti u obliku ulaganja u vlasnički kapital ili kvazivlasnički kapital, zajmova, garancija ili kombinacije navedenog.
5. Prihvatljiva privredna društva su privredna društva koja su u vrijeme početnog ulaganja za finansiranje rizika MSP-ovi koja nijesu uvrštena na berzu i ispunjavaju najmanje jedan od sljedećih uslova:
  - (a) ne posluju ni na kojem tržištu;
  - (b) posluju na nekom tržištu manje od sedam godina od njihove prve komercijalne prodaje;

---

¹ Delegirana regulativa Komisije (EU) br. 481/2014 od 4. marta 2014. o dopuni Regulative (EU) br. 1299/2013 Evropskog parlamenta i Savjeta u vezi sa posebnim pravilima o prihvatljivosti izdataka za programe saradnje (SL L 138, 13.5.2014, str. 45.).

- (c) potrebno im je početno ulaganje za finansiranje rizika koje, na osnovu poslovnog plana izrađenog radi ulaska na novo tržište proizvoda ili geografsko tržište, prelazi 50 % njihovog prosječnog godišnjeg prometa u prethodnih pet godina.
6. Pomoć za finansiranje rizika može obuhvatiti i naknadna ulaganja u prihvatljiva privredna društva i nakon sedmogodišnjeg perioda iz stava 5 tačka (b) ako su ispunjeni sljedeći kumulativni uslovi:
    - (a) nije prekoračen ukupan iznos finansiranja rizika iz stava 9;
    - (b) mogućnost naknadnih ulaganja predviđena je prvobitnim poslovnim planom;
    - (c) privredno društvo koje prima naknadna ulaganja nije se povezalo, u smislu člana 3 stav 3 Priloga I sa drugim privrednim društvom osim finansijskog posrednika ili nezavisnog privatnog investitora koji u okviru mjere obezbjeđuje finansiranje rizika, osim ako novi subjekt ispunjava uslove iz definicije o MSP-ovima.
  7. Za ulaganja vlasničkog kapitala i kvazivlasničkog kapitala u prihvatljiva privredna društva mjerom finansiranja rizika može se pružiti podrška za zamjenski kapital isključivo ako je zamjenski kapital udružen sa novim kapitalom koji predstavlja najmanje 50 % svakog ciklusa ulaganja u prihvatljiva privredna društva.
  8. Za ulaganja vlasničkog kapitala i kvazivlasničkog kapitala iz stava 2 tačka (a) najviše 30 % ukupnih ulaganja kapitala i neiskorišćenog odobrenog kapitala finansijskog posrednika može se upotrebljavati u svrhe upravljanja likvidnošću.
  9. Ukupni iznos finansiranja rizika iz stava 4 ne prelazi 15 miliona EUR po prihvatljivom privrednom društvu u okviru bilo koje mjere finansiranja rizika.
  10. Za mjere finansiranja rizika kojima se prihvatljivim privrednim društvima obezbjeđuju ulaganja u vlasnički ili kvazivlasnički kapital ili zajmove, mjerom finansiranja rizika podstiče se dodatno finansiranje od nezavisnih privatnih investitora na nivou finansijskih posrednika ili prihvatljivih privrednih društava kako bi se dostigla ukupna stopa privatnog učešća koja odgovara sljedećim najmanjim pragovima:
    - (a) 10 % finansiranja rizika obezbijeđenog prihvatljivim privrednim društvima prije njihove prve komercijalne prodaje na bilo kojem tržištu;
    - (b) 40 % finansiranja rizika obezbijeđenog prihvatljivim privrednim društvima iz stava 5 tačka (b) ovog člana;
    - (c) 60 % finansiranja rizika za ulaganje obezbijeđenog prihvatljivim privrednim društvima iz stava 5 tačka (c) i za naknadna ulaganja u prihvatljiva privredna društva nakon sedmogodišnjeg perioda iz stava 5 tačka (b).
  11. Ako se mjera finansiranja rizika sprovodi preko finansijskog posrednika i usmjerena je na prihvatljiva privredna društva u različitim fazama razvoja iz stava 10, a ne predviđa učešće privatnog kapitala na nivou prihvatljivih privrednih društava, finansijski posrednik treba da dostigne stopu privatnog učešća koja čini najmanje ponderisani prosjek koji se zasniva na obimu pojedinačnih ulaganja u osnovni portfelj i koji proizilazi iz primjene, na takva ulaganja, najmanjih stopa učešća iz stava 10.
  12. Mjerom finansiranja rizika ne smije se vršiti diskriminacija između finansijskih posrednika na osnovu mjesta njihovog sjedišta ili osnivanja u bilo kojoj državi članici. Od finansijskih posrednika može se zahtijevati da ispune prethodno utvrđene kriterijume koji su objektivno opravdani prirodom ulaganja.
  13. Mjera finansiranja rizika mora ispunjavati sljedeće uslove:
    - (a) sprovodi se preko jednog ili više finansijskih posrednika, osim za poreske podsticaje privatnim investitorima u odnosu na njihova neposredna ulaganja u prihvatljiva privredna društva;
    - (b) finansijski posrednici, kao i investitori ili menadžeri fondova biraju se na osnovu otvorenog, transparentnog i nediskriminatornog poziva koji se sprovodi u skladu sa važećim pravom Unije i domaćim pravom, čiji je cilj uspostavljanje odgovarajućih modaliteta podjele rizika i nagrade pri čemu se, za ulaganja koja nijesu garancije, prednost daje asimetričnoj podjeli dobiti u odnosu na zaštitu od gubitaka;
    - (c) u slučaju asimetrične podjele gubitaka između javnih i privatnih investitora prvi gubitak koji preuzima javni investitor ograničava se na 25 % ukupnog ulaganja;
    - (d) u slučaju garancija obuhvaćenih stavom 2 tačka (c) stopa garancije ograničava se na 80 %, a ukupni gubici koje preuzima država članica ograničavaju se na najviše 25 % osnovnog portfelja obuhvaćenog garancijom. Besplatno se mogu pružiti samo garancije kojima se pokrivaju očekivani gubici osnovnog portfelja obuhvaćenog garancijom. Ako garancija obuhvata i pokriva neočekivanih gubitaka, finansijski posrednik za dio garancije kojim se pokrivaju neočekivani gubici plaća premiju za garanciju u skladu sa tržišnim uslovima.
  14. Mjerama finansiranja rizika obezbjeđuje se donošenje odluka o finansiranju koje su usmjerene na sticanje dobiti. Smatra se da je to slučaj ako su ispunjeni svi sljedeći uslovi:
    - (a) finansijski posrednici osnivaju se u skladu sa važećim zakonodavstvom;
    - (b) država članica ili subjekt kojem je povjereno sprovođenje mjere predviđa postupak sveobuhvatne analize (*due diligence*) kako bi se obezbijedila tržišno opravdana investiciona strategija za sprovođenje mjere finansiranja rizika, uključujući odgovarajuću politiku diverzifikacije rizika usmjerenu na postizanje ekonomske održivosti i efikasnog obima u smislu veličine i teritorijalnog opsega dotičnog investicionog portfelja;

- (c) finansiranje rizika obezbijeđeno prihvatljivim privrednim društvima zasniva se na održivom poslovnom planu, koji sadrži detaljne podatke o razvoju proizvoda, prodaje i profitabilnosti i kojim se unaprijed utvrđuje finansijska održivost;
  - (d) za svako ulaganje u vlasnički i kvazivlasnički kapital postoji jasna i realna izlazna strategija.
15. Finansijskim posrednicima upravlja se na komercijalnoj osnovi. Smatra se da je taj zahtjev ispunjen ako finansijski posrednik i, zavisno od vrste mjere finansiranja rizika, menadžer fonda, ispunjavaju sljedeće uslove:
- (a) imaju zakonsku ili ugovornu obavezu da djeluju sa pažnjom profesionalnog menadžera u dobroj vjeri i izbjegavajući sukob interesa; primjenjuju se najbolja praksa i regulatorni nadzor;
  - (b) njihova naknada u skladu je sa tržišnom praksom. Taj uslov smatra se ispunjenim ako je menadžer ili finansijski posrednik odabran na osnovu otvorenog, transparentnog i nediskriminatornog poziva za izbor koji se zasniva na objektivnim kriterijumima povezanim sa iskustvom, stručnošću, i operativnim i finansijskim kapacitetom;
  - (c) primaju naknadu koja je povezana sa rezultatima ili učestvuju u rizicima ulaganja zajedničkim ulaganjem sopstvenih sredstava kako bi se obezbijeđilo da se njihovi interesi trajno poklapaju sa interesima javnog investitora;
  - (d) utvrđuju investicionu strategiju, kriterijume i predloženi vremenski raspored ulaganja;
  - (e) investitorima je dopušteno da budu zastupljeni u organima upravljanja investicionog fonda, kao što su nadzorni odbor ili savjetodavni odbor.
16. Mjera finansiranja rizika kojom se prihvatljivim privrednim društvima pružaju garancije ili zajmovi ili se pružaju kvazivlasnička ulaganja strukturirana kao dug prihvatljivih privrednih društava, mora da ispunjava sljedeće uslove:
- (a) na osnovu mjere finansijski posrednik vrši ulaganja koja bez pomoći ne bi bila sprovedena ili bi bila sprovedena na ograničen ili drukčiji način. Finansijski posrednik može da dokaže da primjenjuje mehanizam kojim se obezbjeđuje da se sve pogodnosti u najvećoj mogućoj mjeri prenose na krajnje korisnike u obliku većeg obima finansiranja, rizičnijih portfelja, nižih zahtjeva za kolateralna jamstva, nižih premija za garancije ili nižih kamatnih stopa;
  - (b) u slučaju zajmova i kvazivlasničkih ulaganja strukturiranih kao dug prilikom izračunavanja maksimalnog iznosa ulaganja za potrebe stava 9 uzima se u obzir nominalni iznos zajma;
  - (c) u slučaju garancija prilikom izračunavanja maksimalnog iznosa ulaganja za potrebe stava 9 uzima se u obzir nominalni iznos osnovnog zajma. Garancija ne prelazi 80 % iznosa osnovnog zajma.
17. Država članica može sprovođenje mjere finansiranja rizika povjeriti određenom ovlaštenom subjektu.
18. Pomoć za finansiranje rizika za MSP koja ne ispunjava uslove iz stava 5 usklađena je sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzima se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako:
- (a) na nivou MSP-ova pomoć ispunjava uslove iz Regulative (EU) br. 1407/2013; i
  - (b) su ispunjeni svi uslovi iz ovog člana, osim uslova iz st. 5, 6, 9, 10 i 11; i
  - (c) za mjere finansiranja rizika kojima se prihvatljivim privrednim društvima obezbjeđuju ulaganja u vlasnički ili kvazivlasnički kapital ili zajmove, mjerom se podstiče dodatno finansiranje koje obezbjeđuju nezavisni privatni investitori na nivou finansijskih posrednika ili MSP-ova kako bi se dostigla ukupna stopa privatnog učešća koja odgovara najmanje 60 % finansiranja rizika obezbijeđenog MSP-ovima.

Član 22

Pomoć za novoosnovana privredna društva

1. Šeme pomoći za novoosnovana privredna društva usklađene su sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzimaju se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.
2. Prihvatljiva privredna društva su mala preduzeća koja nijesu uvrštena na berzu do pet godina nakon registracije, a koja ispunjavaju sljedeće uslove:
  - (a) nijesu preuzeli djelatnost drugog preduzeća;
  - (b) još nijesu raspodijelila dobit;
  - (c) nijesu osnovana spajanjem.

Za prihvatljiva privredna društva koja nijesu predmet obaveze registracije može se smatrati da petogodišnji period prihvatljivosti počinje od trenutka kada preduzeće ili započne svoju privrednu djelatnost ili je dužno da plati porez za svoju privrednu djelatnost.

Izuzimajući tačku (c) iz prvog podstava, preduzeća koja su nastala spajanjem privrednih društava koja su prihvatljiva za pomoć na osnovu ovog člana se takođe smatraju prihvatljivim privrednim društvima do pet godina od datuma registracije najstarijeg preduzeća koje je učestvovalo u spajanju.

3. Pomoć za novoosnovana privredna društva ima oblik:
  - (a) zajmova sa kamatnim stopama koje nijesu u skladu sa tržišnim uslovima, u trajanju od deset godina i u nominalnom iznosu od najviše 1 milion EUR ili 1,5 miliona EUR za privredna društva sa sjedištem u područjima koja primaju pomoć i ispunjavaju uslove iz člana 107 stav 3 tačka (c) Ugovora ili 2 miliona EUR za privredna društva sa sjedištem u područjima koja primaju pomoć i ispunjavaju uslove iz člana 107 stav 3 tačka (a) Ugovora. Za zajmove u trajanju od 5 do 10 godina maksimalni iznosi mogu se uskladiti tako što se prethodno navedeni iznosi pomnože sa količnikom perioda od 10 godina i stvarnog trajanja zajma. Za zajmove kraće od 5 godina maksimalni iznos jednak je iznosu za zajmove za period 5 godina;
  - (b) garancije sa premijama koje nijesu u skladu sa tržišnim uslovima, u trajanju od 10 godina i sa iznosom obuhvaćenim garancijom od najviše 1,5 miliona EUR, ili 2,25 miliona EUR za privredna društva sa sjedištem u područjima koja primaju pomoć i ispunjavaju uslove iz člana 107 stav 3 tačka (c) Ugovora, ili 3 miliona EUR za privredna društva sa sjedištem u područjima koja primaju pomoć i ispunjavaju uslove iz člana 107 stav 3 tačka (a) Ugovora. Za garancije u trajanju od 5 do 10 godina maksimalni iznosi obuhvaćeni garancijom mogu se uskladiti tako što se prethodno navedeni iznosi pomnože sa količnikom perioda od 10 godina i stvarnog trajanja garancije. Za garancije kraće od 5 godina maksimalni iznos obuhvaćen garancijom jednak je iznosu za garancije za period 5 godina. Garancija ne prelazi 80 % iznosa osnovnog zajma.
  - (c) bespovratnih sredstava, uključujući ulaganja u vlasnički ili kvazivlasnički kapital, smanjenja kamatnih stopa i premije za garanciju čiji iznos bruto ekvivalenta bespovratnih sredstava ne prelazi 0,4 miliona EUR, ili 0,6 miliona EUR za privredna društva sa sjedištem u područjima koja primaju pomoć i ispunjavaju uslove iz člana 107 stav 3 tačka (c) Ugovora ili 0,8 miliona EUR za privredna društva sa sjedištem u područjima koja primaju pomoć i ispunjavaju uslove iz člana 107 stav 3 tačka (a) Ugovora.
4. Korisnik može primiti podršku kombinacijom instrumenata pomoći iz stava 3 ovog člana, pod uslovom da se udio iznosa dodijeljenog jednim instrumentom pomoći, izračunat na osnovu maksimalnog iznosa pomoći dozvoljenog za taj instrument uzima u obzir za određivanje preostalog udjela maksimalnog iznosa pomoći dozvoljenog za ostale instrumente koji su sastavni dio tog kombinovanog instrumenta.
5. Za mala inovatorska preduzeća maksimalni iznosi utvrđeni u stavu 3 mogu se udvostručiti.

Član 23

Pomoć za alternativne platforme za trgovanje specijalizovane za MSP-ove

1. Pomoć za alternativne platforme za trgovanje specijalizovane za MSP-ove usklađena je sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzima se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.
2. Ako platformom upravlja malo preduzeće, mjera pomoći može biti u obliku pomoći za novoosnovana privredna društva društvu koje upravlja platformom, u kojem slučaju se primjenjuju uslovi iz člana 22.

Mjera pomoći može biti u obliku poreskih podstacija nezavisnim privatnim investitorima koji su fizička lica u vezi sa njihovim ulaganjima za finansiranje rizika koja su preko alternativne platforme za trgovanje izvršena u prihvatljiva privredna društva u skladu sa uslovima iz člana 21.

Član 24

Pomoć za troškove izviđanja

1. Pomoć za troškove izviđanja usklađena je sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzima se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.
2. Opravdani troškovi su troškovi početnog pregleda i službene sveobuhvatne analize (*due diligence*) koju menadžeri finansijskih posrednika ili investitori sprovode da bi identifikovali prihvatljiva privredna društva u skladu sa čl. 21 i 22.
3. Intenzitet pomoći ne prelazi 50 % opravdanih troškova.

ODJELJAK 4

Pomoć za istraživanje, razvoj i inovacije

Član 25

Pomoć za projekte istraživanja i razvoja

1. Pomoć za projekte istraživanja i razvoja, uključujući projekte istraživanja i razvoja koji su dobili oznaku kvaliteta „pečat izvrsnosti“ u okviru programa Horizont 2020 ili programa Horizont Evropa i sufinansirani projekti istraživanja i razvoja i, gdje je to primjenjivo, pomoć za sufinansirane aktivnosti udruživanja usklađena je sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzima se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.
2. Dio projekta istraživanja i razvoja koji prima pomoć u potpunosti potpada pod jednu ili više sljedećih kategorija:
  - (a) fundamentalno istraživanje;
  - (b) industrijsko istraživanje;
  - (c) eksperimentalni razvoj;
  - (d) studije izvodljivosti.
3. Opravdani troškovi projekata istraživanja i razvoja raspoređuju se u posebnu kategoriju istraživanja i razvoja i predstavljaju sljedeće troškove:
  - (a) troškovi osoblja: istraživača, tehničara i ostalog pomoćnog osoblja u obimu u kojem su zaposleni na projektu;
  - (b) troškovi instrumenata i opreme, u obimu i za period u kojem se koriste za projekt. Ako se ti instrumenti i oprema ne koriste za projekat tokom čitavog njihovog vijeka trajanja, opravdanim troškovima smatraju se samo troškovi amortizacije, izračunati u skladu sa opšteprihvaćenim računovodstvenim načelima, koji odgovaraju trajanju projekta;
  - (c) troškovi zgrada i zemljišta, u obimu i za period u kojem se koriste za projekt. Za zgrade se opravdanim troškovima smatraju samo troškovi amortizacije, izračunati u skladu sa opšteprihvaćenim računovodstvenim načelima, koji odgovaraju trajanju projekta. Za zemljište, opravdani troškovi su troškovi komercijalnog prenosa i stvarni kapitalni troškovi;
  - (d) troškovi istraživanja koje se sprovodi na osnovu ugovora, znanja i patenata koji su kupljeni ili je za njih pribavljena licenca od trećih strana po uslovima „van dohvata ruke“, kao i troškovi konsultantskih i drugih odgovarajućih usluga koje se koriste isključivo za projekat;
  - (e) dodatni režijski troškovi i drugi troškovi poslovanja, uključujući troškove materijala, potrošne robe i sličnih proizvoda, nastali neposredno kao rezultat projekta.
4. Opravdani troškovi za studije izvodljivosti su troškovi studije.
5. Intenzitet pomoći za svakog korisnika ne prelazi:
  - (a) 100 % opravdanih troškova za fundamentalno istraživanje;
  - (b) 50 % opravdanih troškova za industrijsko istraživanje;
  - (c) 25 % opravdanih troškova za eksperimentalni razvoj;
  - (d) 50 % opravdanih troškova za studije izvodljivosti.
6. Intenziteti pomoći za industrijsko istraživanje i eksperimentalni razvoj mogu se povećati do maksimalnog intenziteta pomoći od 80 % opravdanih troškova kako slijedi:
  - (a) za 10 procentnih poena za srednja preduzeća i za 20 procentnih poena za mala preduzeća;
  - (b) za 15 procentnih poena ako je ispunjen jedan od sljedećih uslova:
    - i. projekat uključuje djelotvornu saradnju:
      - između privrednih društava od kojih je najmanje jedno MSP, ili se sprovodi u najmanje dvije države članice ili u jednoj državi članici i državi koja je ugovorna strana Sporazuma o EEP, a nijedno privredno društvo samo ne snosi više od 70 % opravdanih troškova; ili
      - između privrednog društva i jedne ili više organizacija za istraživanje i širenje znanja, pri čemu ta organizacija/organizacije snose najmanje 10 % opravdanih troškova i imaju pravo da objavljuju svoje rezultate istraživanja;
    - ii. rezultati projekta saopštavaju se širokom krugu na konferencijama, objavljivanjem, u repozitorijima sa slobodnim pristupom, ili besplatnim računarskim programima i računarskim programima sa otvorenim kodom.
7. Intenziteti pomoći za studije izvodljivosti mogu se uvećati za 10 procentnih poena za srednja preduzeća i 20 procentnih poena za mala preduzeća.

Član 25a

Pomoć za projekte kojima je dodijeljena oznaka kvaliteta „pečat izvrsnosti“

1. Pomoć za MSP-ove za projekte istraživanja i razvoja i za studije izvodljivosti kojima je dodijeljena oznaka kvaliteta „pečat izvrsnosti“ u okviru programa Horizont 2020 ili programa Horizont Evropa usklađena je sa unutrašnjim tržištem u smislu

člana 107 stav 3 Ugovora i izuzimaju se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora pod uslovom da su ispunjeni uslovi utvrđeni u ovom članu i u Poglavlju I.

2. Prihvatljive aktivnosti projekta istraživanja i razvoja ili studije izvodljivosti za koje je dodijeljena pomoć biće one koje su kao takve definisane pravilima programa Horizont 2020 ili programa Horizont Evropa, isključujući aktivnosti koje prevazilaze aktivnosti eksperimentalnog razvoja.
3. Kategorije, maksimalni iznosi i metode izračunavanja opravdanih troškova projekta istraživanja i razvoja ili studije izvodljivosti za koje je dodijeljena pomoć biće oni koji su definisani pravilima programa Horizont 2020 ili programa Horizont Evropa.
4. Maksimalni iznos pomoći ne prelazi 2,5 miliona EUR po MSP-ove po projektu istraživanja i razvoja ili studiji izvodljivosti.
5. Ukupno javno finansiranje projekta istraživanja i razvoja ili studije izvodljivosti ne prelazi stopu finansiranja utvrđenu za taj projekt istraživanja i razvoja ili studiju izvodljivosti u okviru pravila programa Horizont 2020 ili programa Horizont Evropa.

Član 25b

Pomoć za Marija Sklodovska – Kiri akcije i akcije u okviru Provjere koncepta ERC-a

1. Pomoć za Marija Sklodovska – Kiri akcije i akcije u okviru Provjere koncepta ERC-a kojima je dodijeljena oznaka kvaliteta „pečat izvrsnosti” u okviru programa Horizont 2020 ili programa Horizont Evropa usklađene su sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzimaju se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi koji su utvrđeni u ovom članu i u Poglavlju I.
2. Prihvatljive akcije su one koje su kao takve definisane pravilima programa Horizont 2020 ili programa Horizont Evropa.
3. Kategorije, maksimalni iznosi i metode izračunavanja opravdanih troškova akcije za koju je dodijeljena pomoć su oni koji su kao takvi definisani pravilima programa Horizont 2020 ili programa Horizont Evropa.
4. Ukupno javno finansiranje aktivnosti ne prelazi maksimalni iznos pomoći predviđen programom Horizont 2020 ili programom Horizont Evropa.

Član 25c

Pomoć uključena u sufinansirane projekte istraživanja i razvoja

1. Pomoć dodijeljena sufinansiranom projektu istraživanja i razvoja ili studiji izvodljivosti (uključujući projekte istraživanja i razvoja implementirane u okviru evropskog institucionalizovanog partnerstva na osnovu člana 185 ili člana 187 Ugovora ili mjere sufinansirane programom, kako je definisano pravilima programa Horizont Evropa) koje sprovode najmanje tri države članice ili dvije države članice i najmanje jedna pridružena zemlja, a biraju se na osnovu procjene i rangiranja koje sprovode nezavisni stručnjaci na osnovu transnacionalnih poziva u skladu sa pravilima programa Horizont 2020 ili programa Horizont Evropa, usklađene su sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzimaju se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi koji su utvrđeni u ovom članu i u Poglavlju I.
2. Prihvatljive aktivnosti projekta istraživanja i razvoja ili studije izvodljivosti za koje je dodijeljena pomoć biće one koje su kao takve definisane pravilima programa Horizont 2020 ili programa Horizont Evropa, isključujući aktivnosti koje prevazilaze aktivnosti eksperimentalnog razvoja.
3. Kategorije, maksimalni iznosi i metode izračunavanja opravdanih troškova su oni koji su kao takvi definisani pravilima programa Horizont 2020 ili programa Horizont Evropa.
4. Ukupna javna finansijska sredstva ne smiju prelaziti stopu finansiranja utvrđenu za taj projekat istraživanja i razvoja ili studiju izvodljivosti nakon izbora, rangiranja i evaluacije u skladu sa pravilima programa Horizont 2020 ili programa Horizont Evropa.
5. Finansijska sredstva dodijeljena iz programa Horizont 2020 ili programa Horizont Evropa pokrivaju najmanje 30 % ukupnih prihvatljivih troškova aktivnosti istraživanja i razvoja ili inovacijske aktivnosti kako je definisano u okviru programa Horizont 2020 ili programa Horizont Evropa.

Član 25d

Pomoć za aktivnosti udruživanja

1. Pomoć koja se dodjeljuje sufinansiranim aktivnostima udruživanja koje uključuju najmanje dvije države članice i koje se biraju na osnovu evaluacije i rangiranja koje sprovode nezavisni stručnjaci na osnovu transnacionalnih poziva u skladu sa pravilima programa Horizont 2020 ili programa Horizont Evropa usklađene su sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzimaju se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi koji su utvrđeni u ovom članu i u Poglavlju I.

2. Prihvatljive aktivnosti u okviru sufinansiranih aktivnosti udruživanja su one koje su kao takve definisane pravilima programa Horizont 2020 ili programa Horizont Evropa. Isključene su aktivnosti koje izlaze iz okvira aktivnosti eksperimentalnog razvoja.
3. Kategorije, maksimalni iznosi i metode izračunavanja prihvatljivih troškova biće oni koji su kao takvi definisani pravilima programa Horizont 2020 ili programa Horizont Evropa. Pored toga prihvatljivi su i troškovi ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu povezanu sa projektom.
4. Ukupno javno finansiranje ne smije da prelazi stopu finansiranja utvrđenu za tu aktivnost udruživanja nakon izbora, rangiranja i evaluacije u skladu sa pravilima programa Horizont 2020 ili programa Horizont Evropa. Osim toga, za ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu povezanu sa projektom, pomoć ne smije da prelazi 70 % troškova ulaganja.
5. Kad je riječ o pomoći za ulaganje u infrastrukture na osnovu aktivnosti udruživanja, primjenjuju se sljedeći dodatni uslovi:
  - (a) ako se infrastrukturom obavljaju i privredne i neprivredne djelatnosti, finansiranje, troškovi i prihodi svake vrste djelatnosti se knjiže posebno na osnovu dosljedno primijenjenih i objektivno opravdanih načela troškovnog računovodstva;
  - (b) cijena primjene ili korišćenja infrastrukture odgovara tržišnoj cijeni;
  - (c) pristup infrastrukturi je otvoren za više korisnika i odobrava se na transparentnoj i nediskriminatornoj osnovi. Privrednim društvima koja su finansirala najmanje 10 % troškova ulaganja u infrastrukturu može se odobriti povlašćeni pristup pod povoljnijim uslovima. Kako bi se izbjegla prekomjerna kompenzacija, takav pristup će biti proporcionalan doprinosu privrednog društva u troškovima ulaganja, a uslovi povlašćenog pristupa su javni;
  - (d) ako se za infrastrukturu dobiju javna finansijska sredstva i za privredne i neprivredne djelatnosti, države članice uspostavljaju mehanizam praćenja i povrata sredstava kako bi se osiguralo da zbog povećanja udjela ekonomskih djelatnosti u odnosu na situaciju predviđenu u vrijeme dodjele pomoći ne prelazi primjenjivi intenzitet pomoći.

Član 26

Pomoć za ulaganje u istraživačke infrastrukture

1. Pomoć za izgradnju ili nadogradnju istraživačkih infrastrukture koje obavljaju privredne djelatnosti usklađena je sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzima se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.
2. Ako istraživačka infrastruktura obavlja i privredne i neprivredne djelatnosti, finansiranje, troškovi i prihodi svake pojedine vrste djelatnosti knjiže se odvojeno na osnovu dosljedno primijenjenih i objektivno opravdanih načela troškovnog računovodstva.
3. Cijena koja se naplaćuje za upravljanje infrastrukturom ili korišćenje infrastrukture odgovara tržišnoj cijeni.
4. Pristup infrastrukturi otvoren je za više korisnika i odobrava se na transparentnoj i nediskriminatornoj osnovi. Privrednim društvima koja su finansirala najmanje 10 % troškova ulaganja u infrastrukturu može se odobriti povlašćeni pristup pod povoljnijim uslovima. Da bi se izbjegla prekomjerna kompenzacija, taj pristup proporcionalan je doprinosu privrednog društva troškovima ulaganja, a uslovi povlašćenog pristupa su javno dostupni.
5. Opravdani troškovi su troškovi ulaganja u nematerijalnu i materijalnu imovinu.
6. Intenzitet pomoći ne prelazi 50 % opravdanih troškova.
7. Ako istraživačka infrastruktura primi javno finansiranje i za privredne i neprivredne djelatnosti, države članice uspostavljaju mehanizam praćenja i povraćaja sredstava kako bi se obezbijedilo da se ne prekorači važeći intenzitet pomoći zbog povećanja udjela privrednih djelatnosti u odnosu na situaciju predviđenu u vrijeme dodjele pomoći.

Član 27

Pomoć za inovativne klastere

1. Pomoć za inovativne klastere usklađena je sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzima se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.
2. Pomoć za inovativne klastere dodjeljuje se isključivo pravnom subjektu koji upravlja inovativnim klasterom (organizacija klastera).
3. Pristup prostorima, objektima i djelatnostima klastera otvoren je za više korisnika i odobrava se na transparentnoj i nediskriminatornoj osnovi. Privrednim društvima koja su finansirala najmanje 10 % troškova ulaganja u inovativni klaster može se odobriti povlašćeni pristup pod povoljnijim uslovima. Da bi se izbjegla prekomjerna kompenzacija, taj pristup proporcionalan je doprinosu privrednog društva troškovima ulaganja, a uslovi povlašćenog pristupa su javno dostupni.
4. Naknade za korišćenje objekata klastera i učešće u njegovim djelatnostima odgovaraju tržišnoj cijeni ili troškovima korišćenja i učešća.

5. Pomoć za ulaganje može se dodijeliti za izgradnju ili nadogradnju inovativnih klastera. Opravdani troškovi su troškovi ulaganja u nematerijalnu i materijalnu imovinu.
6. Intenzitet pomoći za ulaganje u inovativne klustere ne prelazi 50 % opravdanih troškova. Intenzitet pomoći može se povećati za 15 procentnih poena za inovativne klustere koji se nalaze u područjima koja primaju pomoć i ispunjavaju uslove iz člana 107 stav 3 tačka (a) Ugovora i za 5 procentnih poena za inovativne klustere koji se nalaze u područjima koja primaju pomoć i ispunjavaju uslove iz člana 107 stav 3 tačka (c) Ugovora.
7. Za poslovanje inovativnih klastera može se dodijeliti operativna pomoć. Period pomoći ne prelazi deset godina.
8. Opravdanim troškovima operativne pomoći za inovativne klustere smatraju se troškovi osoblja i administrativni troškovi (uključujući režijske troškove) koji se odnose:
  - (a) na podsticanje klastera da bi se olakšala saradnja, razmjena informacija i pružanje ili usmjeravanje usluga poslovne podrške koje su specijalizovane i prilagođene korisnicima;
  - (b) na promovisanje klastera kako bi se povećalo učešće novih privrednih društava ili organizacija i povećala prepoznatljivost;
  - (c) na upravljanje objektima klastera; na organizaciju programa obuke, radionica i konferencija kako bi se podržala razmjena znanja, umrežavanje i transnacionalna saradnja.
9. Intenzitet operativne pomoći ne prelazi 50 % ukupnih opravdanih troškova tokom perioda u kojem se pomoć dodjeljuje.

Član 28

Pomoć za inovacije za MSP-ove

1. Pomoć za inovacije za MSP-ove usklađena je sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzima se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.
2. Opravdani troškovi su sljedeći:
  - (a) troškovi dobijanja, potvrđivanja i odbrane patenata i ostale nematerijalne imovine;
  - (b) troškovi upućivanja visokokvalifikovanog osoblja iz organizacije za istraživanje i širenje znanja ili velikog preduzeća na rad na djelatnostima istraživanja, razvoja i inovacija na novootvorenom radnom mjestu u okviru korisnika, pod uslovom da se time ne zamjenjuje drugo osoblje;
  - (c) troškovi savjetodavnih usluga i usluga podrške za inovacije;
3. Intenzitet pomoći ne prelazi 50 % opravdanih troškova.
4. U posebnom slučaju pomoći za savjetodavne usluge i usluge podrške za inovacije, intenzitet pomoći može se povećati do 100 % opravdanih troškova, pod uslovom da ukupni iznos pomoći za savjetodavne usluge i usluge podrške za inovacije ne prelazi 200 000 EUR po privrednom društvu za bilo koji period od tri godine.

Član 29

Pomoć za inovacije procesa i inovacije u organizaciji

1. Pomoć za inovacije procesa i inovacije u organizaciji usklađena je sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzima se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.
2. Pomoć velikim privrednim društvima usklađena je samo ako ta privredna društva djelotvorno sarađuju sa MSP-ovima u djelatnosti koja prima pomoć, a MSP-ovi sa kojima sarađuju snose najmanje 30 % ukupnih opravdanih troškova.
3. Opravdani troškovi su sljedeći:
  - (a) troškovi osoblja;
  - (b) troškovi instrumenata, opreme, zgrada i zemljišta, u obimu i za period u kojem se koriste za projekt;
  - (c) troškovi istraživanja koje se sprovodi na osnovu ugovora, znanja i patenata koji su kupljeni ili je za njih pribavljena licenca od trećih strana po uslovima „van dohvata ruke“;
  - (d) dodatni režijski troškovi i drugi troškovi poslovanja, uključujući troškove materijala, potrošne robe i sličnih proizvoda, nastali neposredno kao rezultat projekta.
4. Intenzitet pomoći ne prelazi 15 % opravdanih troškova za velika privredna društva i 50 % opravdanih troškova za MSP-ove.

Član 30

Pomoć za istraživanje i razvoj u sektoru ribarstva i akvakulture

1. Pomoć za istraživanje i razvoj u sektoru ribarstva i akvakulture usklađena je sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzima se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.

2. Projekat koji prima pomoć u interesu je svih privrednih društava u određenom dotičnom sektoru ili podsektoru.
3. Prije datuma početka projekta koji prima pomoć na internetu se objavljuju sljedeće informacije:
  - (a) da će se projekat koji prima pomoć sprovesti;
  - (b) ciljevi projekta koji prima pomoć;
  - (c) približni datum objavljivanja očekivanih rezultata projekta koji prima pomoć i mjesto objavljivanja na internetu;
  - (d) napomena da će rezultati projekta koji prima pomoć biti besplatno dostupni svim privrednim društvima koja djeluju u dotičnom sektoru ili podsektoru.
4. Rezultati projekta koji prima pomoć dostupni su na internetu od datuma završetka projekta koji prima pomoć ili od datuma kada se informacije o tim rezultatima daju članovima bilo koje određene organizacije, zavisno od toga koji datum nastupi prije. Rezultati ostaju dostupni na internetu najmanje 5 godina od datuma završetka projekta koji prima pomoć.
5. Pomoć se dodjeljuje neposredno organizaciji za istraživanje i širenje znanja i ne uključuje neposrednu dodjelu pomoći koja nije povezana sa istraživanjem privrednom društvu koje proizvodi, prerađuje ili stavlja na tržište proizvode ribarstva i akvakulture.
6. Opravdani troškovi su troškovi utvrđeni u članu 25 stav 3.
7. Intenzitet pomoći ne prelazi 100 % opravdanih troškova.

ODJELJAK 5

Pomoć za usavršavanje

Član 31

Pomoć za usavršavanje

1. Pomoć za usavršavanje usklađena je sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzima se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.
2. Pomoć se ne dodjeljuje za usavršavanje koje privredna društva sprovode da bi ispunila obavezne nacionalne standarde o usavršavanju.
3. Opravdani troškovi su sljedeći:
  - (a) troškovi instruktora, za sate tokom kojih instruktori učestvuju u usavršavanju;
  - (b) operativni troškovi instruktora i polaznika usavršavanja koji su neposredno povezani sa projektom usavršavanja, kao što su putni troškovi, troškovi smještaja, troškovi materijala i potrošne robe neposredno povezani sa projektom, amortizacija sredstava i opreme u obimu u kojem se koriste isključivo za projekat usavršavanja.
  - (c) troškovi savjetodavnih usluga u vezi sa projektom usavršavanja;
  - (d) troškovi službenika polaznika usavršavanja i opšti posredni troškovi (administrativni troškovi, zakup, režijski troškovi) za sate koje polaznici usavršavanja provedu na usavršavanju.
4. Intenzitet pomoći ne prelazi 50 % opravdanih troškova. Može se povećati do maksimalnog intenziteta pomoći od 70 % opravdanih troškova, kako slijedi:
  - (a) za 10 procentnih poena ako se usavršavanje sprovodi za radnike sa invaliditetom ili radnike u nepovoljnom položaju;
  - (b) za 10 procentnih poena ako se pomoć dodjeljuje srednjim preduzećima i za 20 procentnih poena ako se pomoć dodjeljuje malim preduzećima.
5. Ako se pomoć dodjeljuje u sektoru pomorskog saobraćaja, intenzitet pomoći može se povećati do 100 % opravdanih troškova, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:
  - (a) polaznici usavršavanja nijesu aktivni članovi posade, već pomoćni članovi posade; i
  - (b) usavršavanje se sprovodi na brodovima koji su upisani u registre Unije.

ODJELJAK 6

Pomoć za radnike u nepovoljnom položaju i radnike sa invaliditetom

Član 32

Pomoć za zapošljavanje radnika u nepovoljnom položaju u obliku subvencija zarada

1. Šeme pomoći za zapošljavanje radnika u nepovoljnom položaju usklađene su sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzimaju se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.

2. Opravdani troškovi su troškovi zarada u periodu od najviše 12 mjeseci nakon zaposlenja radnika u nepovoljnom položaju. Ako je dotični radnik u ozbiljno nepovoljnom položaju, opravdani troškovi su troškovi zarada u periodu od najviše 24 mjeseca nakon zapošljavanja.
3. Ako zapošljavanje ne predstavlja neto povećanje broja zaposlenih u dotičnom privrednom društvu u odnosu na prosjek za proteklih dvanaest mjeseci, radno mjesto ili radna mjesta postaju upražnjena zbog dobrovoljnog odlaska, invalidnosti, penzionisanja po osnovu starosti, dobrovoljnog skraćanja radnog vremena ili zakonitog otkaza zbog povrede radne obaveze, a ne kao posljedica tehnološkog viška.
4. Osim u slučaju zakonitog otkaza zbog povrede radne obaveze, radnici u nepovoljnom položaju imaju pravo na neprekidno zaposlenje najmanje na period propisan odgovarajućim domaćim zakonodavstvom ili kolektivnim ugovorima kojima se uređuju ugovori o radu.
5. Ukoliko je period zaposlenja kraći od 12 mjeseci, ili 24 mjeseca u slučaju radnika u ozbiljno nepovoljnom položaju, pomoć se shodno tome proporcionalno smanjuje.
6. Intenzitet pomoći ne prelazi 50 % opravdanih troškova.

Član 33

Pomoć za zapošljavanje radnika sa invaliditetom u obliku subvencija zarada

1. Pomoć za zapošljavanje radnika sa invaliditetom usklađena je sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzima se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.
2. Opravdani troškovi su troškovi zarada za period tokom kojeg je zaposlen radnik sa invaliditetom.
3. Ako zapošljavanje ne predstavlja neto povećanje broja zaposlenih u dotičnom privrednom društvu u odnosu na prosjek za proteklih dvanaest mjeseci, radno mjesto ili radna mjesta postaju upražnjena zbog dobrovoljnog odlaska, invalidnosti, penzionisanja po osnovu starosti, dobrovoljnog skraćanja radnog vremena ili zakonitog odlaska zbog povrede radne obaveze, a ne kao posljedica tehnološkog viška.
4. Osim u slučaju zakonitog otkaza zbog povrede radne obaveze, radnici sa invaliditetom imaju pravo na neprekidno zaposlenje najmanje na period propisan predmetnim domaćim zakonodavstvom ili kolektivnim ugovorima koji su pravno obavezujući za privredno društvo i kojima se uređuju ugovori o radu.
5. Intenzitet pomoći ne prelazi 75 % opravdanih troškova.

Član 34

Pomoć za nadoknadu dodatnih troškova zapošljavanja radnika sa invaliditetom

1. Pomoć za nadoknadu dodatnih troškova zapošljavanja radnika sa invaliditetom usklađena je sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzima se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.
2. Opravdani troškovi su sljedeći:
  - (a) troškovi prilagođavanja prostorija;
  - (b) troškovi zapošljavanja osoblja isključivo za vrijeme provedeno u pružanju pomoći radnicima sa invaliditetom i u obučavanju tog osoblja za pružanje pomoći radnicima sa invaliditetom;
  - (c) troškovi prilagođavanja ili nabavke opreme, odnosno nabavke i validacije softvera koji koriste radnici sa invaliditetom, uključujući prilagođenu ili pomoćnu tehnološku opremu, koji predstavljaju dodatne troškove u odnosu na troškove koje bi korisnik imao da je zaposlio radnike koji nijesu radnici sa invaliditetom;
  - (d) troškovi neposredno povezani sa prevozom radnika sa invaliditetom na radno mjesto i sa djelatnostima povezanim sa radom;
  - (e) troškovi zarada za sate koje je radnik sa invaliditetom proveo na rehabilitaciji;
  - (f) ukoliko korisnik obezbjeđuje zaštićeno zapošljavanje, troškovi izgradnje, ugradnje ili modernizacije proizvodnih jedinica dotičnog privrednog društva, kao i svi troškovi administracije i prevoza, ukoliko ti troškovi neposredno proizilaze iz zapošljavanja radnika sa invaliditetom.
3. Intenzitet pomoći ne prelazi 100 % opravdanih troškova.

Član 35

Pomoć za nadoknadu troškova pomoći pružene radnicima u nepovoljnom položaju

1. Pomoć za nadoknadu troškova pomoći pružene radnicima u nepovoljnom položaju usklađena je sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzima se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.
2. Opravdani troškovi su troškovi:
  - (a) zapošljavanja osoblja isključivo za vrijeme provedeno u pružanju pomoći radnicima u nepovoljnom položaju tokom perioda od najviše 12 mjeseci nakon zapošljavanja radnika u nepovoljnom položaju ili tokom perioda od najviše 24 mjeseca nakon zapošljavanja radnika u ozbiljno nepovoljnom položaju;
  - (b) obučavanja tog osoblja za pružanje pomoći radnicima u nepovoljnom položaju.
3. Pružena pomoć sastoji se od mjera podrške radnicima u nepovoljnom položaju prilikom njihovog razvijanja samostalnosti i njegovog prilagođavanja na radno okruženje, pri čemu se radniku pomaže oko socijalnih i administrativnih postupaka, prilikom komunikacije sa preduzetnikom i prilikom upravljanja sukobima.
4. Intenzitet pomoći ne prelazi 50 % opravdanih troškova.

ODJELJAK 7

Pomoć za zaštitu životne sredine

Član 36

Pomoć za ulaganje kojom se privrednim društvima omogućava da nadmaše standarde Unije za zaštitu životne sredine ili da povećaju nivo zaštite životne sredine u odsustvu standarda Unije

1. Pomoć za ulaganje kojom se privrednim društvima omogućava da prrekorače standarde Unije za zaštitu životne sredine ili povećaju nivo zaštite životne sredine u odsustvu standarda Unije usklađena je sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzima se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.
2. Ulaganje mora ispunjavati jedan od sljedećih uslova:
  - (a) njime se korisniku omogućava da poveća nivo zaštite životne sredine koji proizilazi iz njegovih djelatnosti nadmašivanjem važećih standarda Unije, bez obzira na eventualno postojanje obaveznih domaćih standarda strožih od standarda Unije;
  - (b) njime se korisniku omogućava da poveća nivo zaštite životne sredine koji proizilazi iz njegovih djelatnosti u odsustvu standarda Unije.
3. Pomoć se ne dodjeljuje ukoliko se ulaganja vrše da bi se obezbijedilo da privredna društva ispune standarde Unije koji su već donijeti, ali još nijesu na snazi.
4. Odstupanjem od stava 3, pomoć se može dodijeliti:
  - (a) za nabavku novih prevoznih sredstava za prevoz u drumskom saobraćaju, željezničkom saobraćaju, unutrašnjim plovnim putevima i u pomorskom saobraćaju koja ispunjavaju donijete standarde Unije, pod uslovom da se nabavka sprovede prije nego što ti standardi stupe na snagu i da se, nakon što postanu obavezni, ne primjenjuju na prevozna sredstva kupljena prije tog datuma;
  - (b) za naknadno opremanje postojećih prevoznih sredstava za prevoz u drumskom saobraćaju, željezničkom saobraćaju, unutrašnjim plovnim putevima i u pomorskom saobraćaju, pod uslovom da standardi Unije još nijesu stupili na snagu na dan puštanja u rad tih prevoznih sredstava i da se, nakon što postanu obavezni, ne primjenjuju retroaktivno na ta prevozna sredstva.
5. Opravdani troškovi su dodatni troškovi ulaganja neophodni za nadmašivanje važećih standarda Unije ili povećanje nivoa zaštite životne sredine u odsustvu standarda Unije. Određuju se na sljedeći način:
  - (a) ako se trošak ulaganja u zaštitu životne sredine može utvrditi kao posebno ulaganje u ukupnim troškovima ulaganja, taj trošak povezan sa zaštitom životne sredine predstavlja opravdane troškove;
  - (b) u svim drugim slučajevima troškovi ulaganja u zaštitu životne sredine utvrđuju se u odnosu na slično ulaganje koje je manje prihvatljivo za životnu sredinu, a koje bi se vjerodostojno sprovedo bez pomoći. Razlika između troškova oba ulaganja odgovara troškovima povezanim sa zaštitom životne sredine i predstavlja opravdane troškove.

Troškovi koji nijesu neposredno povezani sa dostizanjem višeg nivoa zaštite životne sredine nijesu opravdani.

6. Intenzitet pomoći ne prelazi 40 % opravdanih troškova.
7. Intenzitet pomoći može se povećati za 10 procentnih poena za pomoć koja se dodjeljuje srednjim privrednim društvima i za 20 procentnih poena za pomoć koja se dodjeljuje malim privrednim društvima.

- Intenzitet pomoći može se povećati za 15 procentnih poena za ulaganja koja se nalaze u područjima koja primaju pomoć i ispunjavaju uslove iz člana 107 stav 3 tačka (a) Ugovora i za 5 procentnih poena za ulaganja koja se nalaze u područjima koja primaju pomoć i ispunjavaju uslove iz člana 107 stav 3 tačka (c) Ugovora.

Član 36a

Pomoć za ulaganje u javno dostupnu infrastrukturu za punjenje ili dopunu goriva za vozila sa nultim ili niskim emisijama ugljenika

- Pomoć za postavljanje infrastrukture za punjenje ili dopunu goriva za snabdijevanje energijom drumskih vozila sa nultim i niskim emisijama ugljenika u svrhe prevoza biće usklađena sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzeta je od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora, pod uslovom da su ispunjeni uslovi navedeni u ovom članu i u Poglavlju I.
- Ovaj član pokriva samo pomoć dodijeljenu za postavljanje infrastrukture za punjenje ili dopunu goriva koje snabdevaju vozila električnom energijom ili obnovljivim vodonikom u svrhe prevoza. Država članica će obezbijediti da se zahtjev za snabdijevanje vodonikom iz obnovljivih izvora poštuje tokom ekonomskog vijeka trajanja infrastrukture.
- Opravdani troškovi su troškovi izgradnje, postavljanja ili nadogradnje infrastrukture za punjenje ili dopunu goriva. To može uključivati troškove same infrastrukture za punjenje ili dopunu goriva, postavljanje ili nadogradnju električnih ili drugih komponenti, uključujući energetske transformatore koji su potrebni za povezivanje infrastrukture za punjenje ili dopunu goriva na mrežu ili na lokalnu jedinicu za proizvodnju ili skladištenje električne energije ili vodonika, kao i prateću tehničku opremu, radove niskogradnje, adaptacije zemljišta ili puta, troškove ugradnje i troškove dobijanja odgovarajućih dozvola. Troškovi lokalnih proizvodnih ili skladišnih jedinica koje proizvode ili skladište električnu energiju i troškovi lokalnih jedinica za proizvodnju vodonika su isključeni.
- Pomoć, prema ovom članu, biće dodijeljena u procesu konkurentnog nadmetanja na osnovu jasnih, transparentnih i nediskriminatornih kriterijuma, a intenzitet pomoći može dostići do 100% opravdanih troškova.
- Pomoć koja se dodjeljuje bilo kojem korisniku ne smije da pređe 40 % ukupnog budžeta predmetne šeme.
- Pomoć, prema ovom članu, se dodjeljuje samo za izgradnju, postavljanje ili nadogradnju javno dostupne infrastrukture za punjenje ili dopunu gorivom i koja obezbjeđuje nediskriminatorni pristup korisnicima, između ostalog u odnosu na tarife, autentifikaciju i načine plaćanja i druge uslove upotrebe.
- Neophodnost pomoći za podsticanje postavljanja infrastrukture za punjenje ili dopunu gorivom iste kategorije (na primjer, za infrastrukturu za punjenje: normalna ili velika snaga) biće verifikovana putem prethodno otvorene javne konsultacije ili nezavisne studije tržišta. Posebno se provjerava vjerovatnoća da se takva infrastruktura neće razviti pod komercijalnim uslovima u roku od tri godine od objavljivanja mjere pomoći.
- Izuzetno od stava 7, neophodnost pomoći za infrastrukturu za punjenje ili dopunu goriva može se pretpostaviti kada ili baterijska električna vozila (za infrastrukturu za punjenje) ili vozila na vodonik (za infrastrukturu za punjenje goriva) predstavljaju manje od 2% ukupnog broja vozila iste kategorije registrovanih u dotičnoj državi članici. U smislu ovog stava, putnička i laka komercijalna vozila smatraju se dijelom iste kategorije vozila.
- Svaka koncesija ili drugo povjerenje trećoj strani za upravljanje podržanom infrastrukturom za punjenje ili dopunu goriva biće dodijeljena na konkurentnoj, transparentnoj i nediskriminatornoj osnovi, uzimajući u obzir primjenljiva pravila nabavke.

Član 37

Pomoć za ulaganje za rano prilagođavanje budućim standardima Unije

- Pomoć kojom se privredna društva podstiču na usklađivanje sa novim standardima Unije kojima se povećava nivo zaštite životne sredine ali još nisu stupili na snagu usklađena je sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzima se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.
- Standardi Unije treba da budu donijeti a ulaganje sprovedeno i završeno najmanje godinu dana prije stupanja na snagu standarda koji je u pitanju.
- Opravdani troškovi su dodatni troškovi ulaganja neophodni da bi se prevazišli važeći standardi Unije. Određuju se na sljedeći način:
  - ako se trošak ulaganja u zaštitu životne sredine može utvrditi kao posebno ulaganje u ukupnim troškovima ulaganja, taj trošak povezan sa zaštitom životne sredine predstavlja opravdane troškove;

- (b) u svim drugim slučajevima troškovi ulaganja u zaštitu životne sredine utvrđuju se u odnosu na slično ulaganje koje je manje prihvatljivo za životnu sredinu, a koje bi se vjerodostojno sprovelo bez pomoći. Razlika između troškova oba ulaganja odgovara troškovima povezanim sa zaštitom životne sredine i predstavlja opravdane troškove.

Troškovi koji nisu neposredno povezani sa dostizanjem višeg nivoa zaštite životne sredine nisu opravdani.

- 4. Intenzitet pomoći ne prelazi sljedeće:
  - (a) 20 % opravdanih troškova za mala privredna društva, 15 % opravdanih troškova za srednja privredna društva i 10 % opravdanih troškova za velika privredna društva ako se ulaganje sprovede i završi više od tri godine prije dana stupanja na snagu novog standarda Unije;
  - (b) 15 % opravdanih troškova za mala privredna društva, 10 % opravdanih troškova za srednja privredna društva i 5 % opravdanih troškova za velika privredna društva ako se ulaganje sprovede i završi između jedne godine i tri godine prije dana stupanja na snagu novog standarda Unije.
- 5. Intenzitet pomoći može se povećati za 15 procentnih poena za ulaganja koja se nalaze u područjima koja primaju pomoć i ispunjavaju uslove iz člana 107 stav 3 tačka (a) Ugovora i za 5 procentnih poena za ulaganja koja se nalaze u područjima koja primaju pomoć i ispunjavaju uslove iz člana 107 stav 3 tačka (c) Ugovora.

Član 38

Pomoć za ulaganje u mjere energetske efikasnosti

- 1. Pomoć za ulaganje kojom se privrednim društvima omogućava postizanje energetske efikasnosti usklađena je sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzima se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.
- 2. Pomoć se ne dodjeljuje na osnovu ovog člana ako je cilj poboljšanja da se obezbijedi da se privredna društva pridržavaju standarda Unije koji su već donijeti, iako još nisu na snazi.
- 3. Opravdani troškovi su dodatni troškovi ulaganja neophodni za dostizanje višeg nivoa energetske efikasnosti. Određuju se kako slijedi:
  - (a) ako se trošak ulaganja u energetske efikasnosti može utvrditi kao posebno ulaganje u ukupnim troškovima ulaganja, taj trošak povezan sa energetske efikasnošću predstavlja opravdane troškove;
  - (b) ako se ulaganje odnosi na poboljšanje energetske efikasnosti (i) stambenih zgrada, (ii) zgrada namijenjenih pružanju usluga obrazovanja ili socijalnih usluga, (iii) zgrada namijenjenih aktivnostima koje se odnose na javnu upravu ili pravosuđe, policiju ili vatrogasne usluge, ili (iv) zgrada iz tačaka (i), (ii) ili (iii) i u kojima aktivnosti koje nisu navedene u tim tačkama zauzimaju manje od 35 % površine unutrašnjeg prostora, ukupni troškovi ulaganja neophodni za postizanje višeg nivoa energetske efikasnosti smatraju se prihvatljivim troškovima ako se zbog poboljšanja energetske efikasnosti smanji početna potražnja za primarnom energijom za barem 20 % u slučaju renovacije, odnosno ako dođe do uštede primarne energije od barem 10 % u odnosu na prag iz zahtjeva za zgrade gotovo nulte energije u nacionalnim mjerama za sprovođenje Direktive 2010/31/EU Evropskog parlamenta i Savjeta¹, u slučaju novih zgrada. Inicijalna potražnja za primarnom energijom i procijenjeno poboljšanje utvrđuju se pozivanjem na sertifikat o energetske performansama kako je definisano u članu 2 stav 12 Direktive 2010/31/EU;
  - (c) u svim drugim slučajevima troškovi ulaganja u energetske efikasnosti utvrđuju se u odnosu na slično ulaganje koje je manje energetske efikasno, a koje bi se vjerodostojno sprovelo bez pomoći. Razlika između troškova oba ulaganja odgovara troškovima povezanim sa energetske efikasnošću i predstavlja opravdane troškove.

Troškovi koji nisu neposredno povezani sa dostizanjem višeg nivoa energetske efikasnosti nisu opravdani.

- 3 a. Za zgrade iz stava 3 tačka (b), ulaganje u poboljšanje energetske efikasnosti zgrade može se kombinovati sa ulaganjem u nešto ili sve od sljedećeg:
  - (a) integrisana postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora na lokaciji za proizvodnju električne energije i/ili toplote;
  - (b) opremu za skladištenje energije koju proizvodi postrojenje za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora na lokaciji;
  - (c) opremu i povezanu infrastrukturu ugrađenu u zgradu za punjenje električnih vozila korisnika zgrade;

---

¹ Direktiva 2010/31/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 19. maja 2010. o energetske efikasnosti zgrada (SL L 153, 18.6.2010., str. 13.).

- (d) ulaganja u digitalizaciju zgrade, naročito za povećanje njene spremnosti za pametne tehnologije. Prihvatljiva ulaganja mogu uključiti intervencije ograničene na pasivno interno ožičenje ili strukturirano kabliranje za mreže podataka i, ako je potrebno, pomoćni dio pasivne mreže na privatnom posjedu izvan zgrade. Ožičenje ili kabliranje za mreže podataka izvan privatnog vlasništva je isključeno.

U slučaju nekog od takvih kombinovanih radova kako je navedeno u prvom podstavu, tačke (a) do (d), cjelokupni investicioni trošak različitih djelova opreme činiće prihvatljive troškove.

Pomoć se može dodijeliti ili vlasnicima ili zakupcima zgrade, u zavisnosti od toga ko naručuje radove na području energetske efikasnosti.

- 4. Intenzitet pomoći ne prelazi 30 % opravdanih troškova.
- 5. Intenzitet pomoći može se povećati za 20 procentnih poena za pomoć koja se dodjeljuje malim privrednim društvima i za 10 procentnih poena za pomoć koja se dodjeljuje srednjim privrednim društvima.
- 6. Intenzitet pomoći može se povećati za 15 procentnih poena za ulaganja koja se nalaze u područjima koja primaju pomoć i ispunjavaju uslove iz člana 107 stav 3 tačka (a) Ugovora i za 5 procentnih poena za ulaganja koja se nalaze u područjima koja primaju pomoć i ispunjavaju uslove iz člana 107 stav 3 tačka (c) Ugovora.
- 7. Pomoć za mjere koje poboljšavaju energetske efikasnosti zgrada takođe se može odnositi na sklapanje ugovora o energetskom učinku pod sljedećim kumulativnim uslovima:
  - (a) pomoć je u obliku zajma ili garancije davaocu mjera za poboljšanje energetske efikasnosti prema ugovoru o energetskom učinku, ili se sastoji od finansijskog proizvoda koji za cilj ima refinansiranje predmetnog pružaoca usluga (npr. faktoring, forfeting);
  - (b) nominalni iznos ukupnog preostalog finansiranja predviđenog ovim stavom, po korisniku ne prelazi 30 miliona EUR;
  - (c) pomoć se pruža MSP-ovima ili malim privrednim društvima srednje tržišne kapitalizacije;
  - (d) pomoć se dodjeljuje za ugovaranje energetske performansi u smislu člana 2, tačka (27) Direktive 2012/27/EU;
  - (e) ugovor o energetskoj efikasnosti se odnosi na zgradu iz stava 3 tačka (b).

Član 39

Pomoć za ulaganje u projekte energetske efikasnosti zgrada

- 1. Pomoć za ulaganje u projekte energetske efikasnosti zgrada usklađena je sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzima se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.
- 2. Prihvatljivi projekti za dodjelu pomoći u skladu sa ovim članom su projekti energetske efikasnosti koji se odnose na zgrade.
- 2 a. Ako se ulaganje odnosi na poboljšanje energetske efikasnosti (i) stambenih zgrada, (ii) zgrada namijenjenih pružanju obrazovanja ili socijalnih usluga, (iii) zgrada namijenjenih za djelatnosti koje su povezane sa javnom upravom, pravosuđem, pružanjem policijskih ili vatrogasnih usluga ili (iv) zgrada iz podtačaka (i), (ii) ili (iii) i u kojima aktivnosti koje nijesu navedene u tim podtačkama zauzimaju manje od 35 % površine unutrašnjeg prostora, projekti energetske efikasnosti u skladu sa ovim članom mogu se kombinovati sa bilo kojim od sljedećih finansijskih ulaganja u:
  - (a) integrisano postrojenje za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora na lokaciji za proizvodnju električne energije i/ili toplote;
  - (b) opremu za skladištenje energije koju proizvodi postrojenje za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora na lokaciji;
  - (c) opremu i povezanu infrastrukturu ugrađenu u zgradu, za punjenje električnih vozila korisnika zgrade;
  - (d) ulaganja u digitalizaciju zgrade, posebno za povećanje njene spremnosti za pametne tehnologije. Prihvatljiva ulaganja mogu obuhvatati intervencije ograničene na pasivno interno ožičenje ili strukturisano kabliranje za mreže podataka i, prema potrebi, pomoćni dio pasivne mreže na privatnom posjedu izvan zgrade. Ožičenje ili kabliranje za mreže podataka izvan privatnog posjeda je isključeno.
- 3. Opravdani troškovi su ukupni troškovi projekta energetske efikasnosti, osim za zgrade iz stava 2a, pri čemu će opravdani troškovi biti ukupni troškovi projekta energetske efikasnosti, kao troškovi ulaganja za različite dijelove opreme sa popisa u stavu 2a.
- 4. Pomoć se dodjeljuje u obliku donacije, vlasničkog kapitala, garancije ili zajma fondu za energetske efikasnosti ili drugom finansijskom posredniku, koji će je u najvećoj mogućoj mjeri prenijeti krajnjim korisnicima koji su vlasnici ili zakupci zgrade, u obliku većeg obima finansiranja, nižih zahtjeva za dodatne garancije, nižih premija garancija ili nižih kamatnih stopa.
- 5. Pomoć koju dodjeljuje fond za energetske efikasnosti ili drugi finansijski posrednik prihvatljivim projektima energetske efikasnosti može biti u obliku zajmova ili garancija. Nominalna vrijednost zajma ili iznos obuhvaćen garancijom ne prelazi 15 miliona EUR po projektu na nivou krajnjih korisnika, osim u slučaju kombinovanog ulaganja iz stava 2a u kojem ne prelazi 30 miliona EUR. Garancija ne bi smjela da pređe 80 % osnovnog zajma.

6. Vlasnici zgrade fondu za energetska efikasnost ili drugom finansijskom posredniku otplaćuju iznos koji odgovara najmanje nominalnoj vrijednosti zajma.
7. Pomoć za energetska efikasnost podstiče dodatno ulaganje privatnih investitora koje dostiže najmanje 30 % ukupnog finansiranja obezbijeđenog projektu energetske efikasnosti. Ako pomoć obezbjeđuje fond za energetska efikasnost, privatno ulaganje može se podstaći na nivou fonda za energetska efikasnost i/ili na nivou projekata energetske efikasnosti da bi se dostigao ukupni iznos od najmanje 30 % ukupnog finansiranja obezbijeđenog za projekat energetske efikasnosti.
8. Države članice mogu osnovati fondove za energetska efikasnost i/ili mogu upotrijebiti finansijske posrednike prilikom pružanja pomoći za energetska efikasnost. U tom slučaju moraju biti ispunjeni sljedeći uslovi:
  - (a) menadžeri finansijskih posrednika, kao i menadžeri fondova za energetska efikasnost biraju se na osnovu otvorenog, transparentnog i nediskriminatornog poziva, u skladu sa važećim pravom Unije i domaćim pravom. Naročito ne smije biti diskriminacije na osnovu mjesta njihovog sjedišta ili osnivanja u određenoj državi članici. Od finansijskih posrednika i menadžera fondova za energetska efikasnost može se zahtijevati da ispunjavaju prethodno utvrđene kriterijume koji su objektivno opravdani prirodom ulaganja;
  - (b) nezavisni privatni investitori biraju se na osnovu otvorenog, transparentnog i nediskriminatornog poziva u skladu sa važećim pravom Unije i domaćim pravom, čiji je cilj uspostavljanje odgovarajućih sporazuma o podjeli rizika i nagrade pri čemu se, za ulaganja koja nijesu garancije, prednost daje asimetričnoj podjeli dobiti u odnosu na zaštitu od gubitaka. Ako se privatni investitori ne biraju takvim pozivom, fer stopu prinosa za privatne investitore utvrđuje nezavisni stručnjak izabran na osnovu otvorenog, transparentnog i nediskriminatornog poziva;
  - (c) u slučaju asimetrične podjele gubitaka između javnih i privatnih investitora prvi gubitak koji preuzma javni investitor ograničava se na 25 % ukupnog ulaganja;
  - (d) u slučaju garancija, stopa garancije ograničava se na 80 %, a ukupni gubici koje preuzima država članica ograničavaju se na 25 % osnovnog portfelja obuhvaćenog garancijom. Besplatno se mogu pružiti samo garancije kojima se pokrivaju očekivani gubici osnovnog portfelja obuhvaćenog garancijom. Ako je garancijom obuhvaćeno pokriće neočekivanih gubitaka, finansijski posrednik za dio garancije koji pokriva neočekivane gubitke plaća premiju za garanciju u skladu sa tržišnim uslovima;
  - (e) investitorima je dopušteno da budu zastupljeni u organima upravljanja fonda za energetska efikasnost ili finansijskog posrednika, kao što su nadzorni odbor ili savjetodavni odbor;
  - (f) fond za energetska efikasnost ili finansijski posrednik osnivaju se u skladu sa važećim zakonodavstvom, a država članica predviđa postupak sveobuhvatne analize (due diligence) kako bi se obezbijedila tržišno opravdana investiciona strategija za sprovođenje mjere pomoći za energetska efikasnost.
9. Finansijskim posrednicima, uključujući fondove za energetska efikasnost, upravlja se na komercijalnoj osnovi i njima se obezbjeđuje donošenje odluka o finansiranju koje su usmjerene na sticanje dobiti. Smatra se da je prethodni uslov ispunjen ako finansijski posrednik i, zavisno od slučaja, menadžeri fonda za energetska efikasnost, ispunjavaju sljedeće uslove:
  - (a) imaju zakonsku ili ugovornu obavezu da djeluju sa pažnjom profesionalnog menadžera u dobroj vjeri i izbjegavajući sukob interesa; primjenjuju se najbolja praksa i regulatorni nadzor;
  - (b) njihova naknada u skladu je sa tržišnom praksom. Ovaj zahtjev smatra se ispunjenim ako je menadžer izabran na osnovu otvorenog, transparentnog i nediskriminatornog poziva koji se zasniva na objektivnim kriterijumima povezanim sa iskustvom, stručnošću, i operativnim i finansijskim kapacitetom;
  - (c) primaju naknadu koja je povezana sa rezultatima ili učestvuju u rizicima ulaganja zajedničkim investiranjem sopstvenih sredstava kako bi se obezbijedilo da se njihovi interesi trajno poklapaju sa interesima javnog investitora;
  - (d) utvrđuju investicionu strategiju, kriterijume i predloženi vremenski raspored ulaganja u projekte energetske efikasnosti, utvrđujući time prethodnu finansijsku održivost i očekivani uticaj na energetska efikasnost;
  - (e) postoji jasna i realna izlazna strategija za javna sredstva uložena u fond za energetska efikasnost ili dodijeljena finansijskom posredniku, čime se tržištu omogućava da finansira projekte energetske efikasnosti kada tržište na to bude spremno.
10. Poboljšanja energetske efikasnosti kojima se obezbjeđuje da korisnik ispunjava standarde Unije koji su već donijeti ne izuzimaju se od obaveze prijavljivanja na osnovu ovog člana.

Član 40

Pomoć za ulaganje u visokoefikasnu kogeneraciju

1. Pomoć za ulaganje u visokoefikasnu kogeneraciju usklađena je sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzima se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.
2. Pomoć za ulaganje dodjeljuje se isključivo u odnosu na novougrađene ili obnovljene kapacitete.

3. Novo postrojenje za kogeneraciju obezbjeđuje u cjelini uštedu primarne energije u odnosu na odvojenu proizvodnju toplotne i električne energije kako je predviđeno Direktivom 2012/27/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 25. oktobra 2012. godine o energetskej efikasnosti, izmjeni direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i prestanku važenja direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ (56). Unapređenje postojećeg postrojenja za kogeneraciju ili pretvaranje postojećeg postrojenja za proizvodnju energije u postrojenje za kogeneraciju obezbjeđuje uštedu primarne energije u poređenju sa prvobitnim stanjem.
4. Opravdani troškovi su dodatni troškovi ulaganja za opremu potrebnu kako bi postrojenje funkcionisalo kao postrojenje za visokoefikasnu kogeneraciju u poređenju sa konvencionalnim postrojenjima za proizvodnju električne ili toplotne energije istog kapaciteta ili dodatni troškovi ulaganja za nadgradnju kojom će se obezbijediti veća efikasnost ukoliko postojeće postrojenje već zadovoljava prag visoke efikasnosti.
5. Intenzitet pomoći ne prelazi 45 % opravdanih troškova. Intenzitet pomoći može se povećati za 20 procentnih poena za pomoć koja se dodjeljuje malim privrednim društvima i za 10 procentnih poena za pomoć koja se dodjeljuje srednjim privrednim društvima.
6. Intenzitet pomoći može se povećati za 15 procentnih poena za ulaganja koja se nalaze u područjima koja primaju pomoć i ispunjavaju uslove iz člana 107 stav 3 tačka (a) Ugovora i za 5 procentnih poena za ulaganja koja se nalaze u područjima koja primaju pomoć i ispunjavaju uslove iz člana 107 stav 3 tačka (c) Ugovora.

Član 41

Pomoć za ulaganje za promovisanje energije iz obnovljivih izvora

1. Pomoć za ulaganje za promovisanje energije iz obnovljivih izvora energije usklađena je sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzima se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.
2. Pomoć za ulaganje u proizvodnju biogoriva izuzima se od obaveze prijavljivanja samo ukoliko se ulaganja kojima je dodijeljena pomoć koriste za proizvodnju održivih biogoriva, osim biogoriva proizvedenih iz prehrambenih sirovina. Međutim, pomoć za ulaganje u pretvaranje postojećih postrojenja za proizvodnju biogoriva iz prehrambenih kultura u postrojenja za proizvodnju naprednih biogoriva izuzima se na osnovu ovog člana, pod uslovom da se proizvodnja biogoriva iz prehrambenih kultura smanji srazmjerno novom kapacitetu.
3. Pomoć se ne dodjeljuje za biogoriva za koja postoji obaveza dobavljanja ili miješanja.
4. Pomoć se ne dodjeljuje za hidroelektrane koje nijesu u skladu sa Direktivom 2000/60/EZ Evropskog parlamenta.
5. Pomoć za ulaganje dodjeljuje se isključivo novim postrojenjima. Pomoć se ne dodjeljuje niti isplaćuje nakon početka rada postrojenja, a pomoć je nezavisna od proizvodnje.
6. Opravdani troškovi su dodatni troškovi ulaganja neophodni za promovisanje proizvodnje energije iz obnovljivih izvora. Određuju se kako slijedi:
  - (a) ako se troškovi ulaganja u proizvodnju energije iz obnovljivih izvora u ukupnim troškovima ulaganja mogu utvrditi kao posebno ulaganje, na primjer kao lako prepoznatljiva „dodatna komponenta” već postojećeg postrojenja, taj trošak povezan sa energijom iz obnovljivih izvora predstavlja opravdani trošak;
  - (b) ako se troškovi ulaganja u proizvodnju energije iz obnovljivih izvora mogu utvrditi u odnosu na slično ulaganje koje je manje prihvatljivo za životnu sredinu, a koje bi se vjerodostojno sprovelo bez pomoći, ta razlika između troškova oba ulaganja odgovara troškovima povezanim sa energijom iz obnovljivih izvora i predstavlja opravdane troškove;
  - (c) za određena mala postrojenja za koja nije moguće odrediti ulaganje koje je manje prihvatljivo za životnu sredinu jer ne postoje postrojenja ograničene veličine, opravdani troškovi su ukupni troškovi ulaganja za dostizanje višeg nivoa zaštite životne sredine.

Troškovi koji nijesu neposredno povezani sa dostizanjem višeg nivoa zaštite životne sredine nijesu opravdani.

7. Intenzitet pomoći ne prelazi:
  - (a) 45% opravdanih troškova ako se opravdani troškovi izračunavaju na osnovu stava 6 tačka (a) ili stava 6 tačka (b);
  - (b) 30% opravdanih troškova ako se opravdani troškovi izračunavaju na osnovu stava 6 tačka (c).
8. Intenzitet pomoći može se povećati za 20 procentnih poena za pomoć koja se dodjeljuje malim privrednim društvima i za 10 procentnih poena za pomoć koja se dodjeljuje srednjim privrednim društvima.
9. Intenzitet pomoći može se povećati za 15 procentnih poena za ulaganja koja se nalaze u područjima koja primaju pomoć i ispunjavaju uslove iz člana 107 stav 3 tačka (a) Ugovora i za 5 procentnih poena za ulaganja koja se nalaze u područjima koja primaju pomoć i ispunjavaju uslove iz člana 107 stav 3 tačka (c) Ugovora.
10. Ako se pomoć dodjeljuje u konkurentnom postupku prikupljanja ponuda na osnovu jasnih, transparentnih i nediskriminatornih kriterijuma, intenzitet pomoći može dostići 100 % opravdanih troškova. Takav postupak prikupljanja

ponuda je nediskriminatoran i omogućava učešće svih zainteresovanih privrednih društava. Budžet u vezi sa postupkom prikupljanja ponuda obavezujuće je ograničenje u smislu da pomoć ne mogu dobiti svi učesnici, a pomoć se dodjeljuje na osnovu početne ponude koju podnese ponuđač, čime su isključeni naknadni pregovori.

Član 42

Operativna pomoć za promovisanje električne energije iz obnovljivih izvora

1. Operativna pomoć za promovisanje električne energije iz obnovljivih izvora energije usklađena je sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzima se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.
2. Pomoć se dodjeljuje u konkurentnom postupku prikupljanja ponuda na osnovu jasnih, transparentnih i nediskriminatornih kriterijuma, koji će biti otvoren za sve proizvođače električne energije iz obnovljivih izvora energije na nediskriminatornoj osnovi.
3. Postupak prikupljanja ponuda može se ograničiti na posebne tehnologije za koje bi postupak otvoren za sve proizvođače doveo do rezultata koji nije optimalan i koji se prilikom definisanja postupka ne može riješiti, naročito u pogledu:
  - i. dugoročnog potencijala određene nove i inovativne tehnologije; ili
  - ii. potrebe da se postigne diverzifikacija; ili
  - iii. ograničenja i stabilnosti mreže; ili
  - iv. troškova (integracije) sistema; ili
  - v. potrebe da se izbjegnju narušavanja tržišta sirovina zbog podrške za biomasu.

Države članice sprovode detaljnu ocjenu primjenljivosti takvih uslova i o tome izvještavaju Komisiju na način opisan u članu 11 tačka (a).

4. Pomoć se dodjeljuje novim i inovativnim tehnologijama obnovljive energije u konkurentnom postupku prikupljanja ponuda u kojem može učestvovati najmanje jedna takva tehnologija na osnovu jasnih, transparentnih i nediskriminatornih kriterijuma. Takva pomoć ne dodjeljuje se za više od 5 % ukupnog planiranog novog kapaciteta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora godišnje.
5. Pomoć se dodjeljuje u obliku premije koja se dodaje na tržišnu cijenu pri čemu proizvođači električnu energiju prodaju neposredno na tržištu.
6. Za korisnike pomoći važe standardne balansne odgovornosti. Korisnici mogu eksternalizovati balansne odgovornosti drugim privrednim društvima, kao što su agregatori.
7. Pomoć se ne dodjeljuje ukoliko su cijene negativne.
8. Bez konkurentnog postupka prikupljanja ponuda opisanog u stavu 2 pomoć se može dodijeliti postrojenjima čiji instalirani kapacitet proizvodnje električne energije iznosi manje od 1 MW za proizvodnju električne energije iz svih obnovljivih izvora, osim energije vjetra kada se pomoć može dodijeliti bez konkurentnog postupka prikupljanja ponuda opisanog u stavu 2 postrojenjima čiji instalirani kapacitet proizvodnje električne energije iznosi manje od 6 MW ili postrojenjima sa manje od 6 proizvodnih jedinica. Ne dovodeći u pitanje stav 9 prilikom dodjele pomoći bez konkurentnog postupka prikupljanja ponuda, poštuju se uslovi iz st. 5, 6 i 7. Osim toga, ako se pomoć dodjeljuje bez konkurentnog postupka prikupljanja ponuda, primjenjuju se uslovi iz člana 43 st. 5, 6 i 7.
9. Uslovi iz st. 5, 6 i 7 ne primjenjuju se na operativnu pomoć dodijeljenu postrojenjima čiji instalirani kapacitet proizvodnje električne energije iznosi manje od 500 kW za proizvodnju električne energije iz svih obnovljivih izvora, osim energije vjetra kada se ti uslovi ne primjenjuju na operativnu pomoć dodijeljenu postrojenjima čiji instalirani kapacitet proizvodnje električne energije iznosi manje od 3 MW ili postrojenjima koja imaju manje od 3 proizvodne jedinice.
10. Za potrebe izračunavanja prethodno navedenih maksimalnih kapaciteta iz st. 8 i 9, postrojenja sa zajedničkom tačkom priključka na elektroenergetsku mrežu smatraju se jednim postrojenjem.
11. Pomoć se dodjeljuje samo do potpune amortizacije postrojenja koje proizvodi električnu energiju iz obnovljivih izvora u skladu sa opšteprihvaćenim računovodstvenim načelima. Od operativne pomoći oduzima se svaka prethodno primljena pomoć za ulaganje.

Član 43

Operativna pomoć za promovisanje energije iz obnovljivih izvora u malim postrojenjima

1. Operativna pomoć za promovisanje energije iz obnovljivih izvora energije u malim postrojenjima usklađena je sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzima se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.
2. Pomoć se dodjeljuje isključivo postrojenjima čiji instalirani kapacitet iznosi manje od 500 kW za proizvodnju energije iz svih obnovljivih izvora osim energije vjetra za koju se pomoć dodjeljuje postrojenjima čiji instalirani kapacitet iznosi manje od 3 MW ili koja imaju manje od 3 proizvodne jedinice, kao i biogoriva za koja se pomoć dodjeljuje postrojenjima čiji instalirani kapacitet iznosi manje od 50 000 tona godišnje. Za potrebe izračunavanja tih maksimalnih kapaciteta, mala postrojenja sa zajedničkom tačkom priključka na elektroenergetsku mrežu smatraće se jednim postrojenjem.
3. Pomoć se dodjeljuje isključivo postrojenjima koja proizvode održiva biogoriva, osim biogoriva proizvedenih iz prehrambenih kultura. Međutim, operativna pomoć za postrojenja koja proizvode biogoriva iz prehrambenih kultura a počela su sa radom prije 31. decembra 2013. godine i još uvijek nijesu u potpunosti amortizovana izuzima se na osnovu ovog člana, ali u svakom slučaju najkasnije do 2020.
4. Pomoć se ne dodjeljuje za biogoriva koja podliježu obavezi dobavljanja ili miješanja.
5. Pomoć po jedinici energije ne prelazi razliku između ukupnih nivelisanih troškova proizvodnje energije iz obnovljivih izvora o kojima je riječ i tržišne cijene odnosno oblika energije. Nivelisani troškovi ažuriraju se redovno, a najmanje jednom godišnje.
6. Maksimalna stopa prinosa koja se koristi za izračunavanja nivelisanih troškova ne prelazi odgovarajuću svop stopu uvećanu za premiju od 100 baznih poena. Odgovarajuća svop stopa je svop stopa valute u kojoj se dodjeljuje pomoć za dospjeće koje odgovara periodu amortizacije postrojenja koja primaju pomoć.
7. Pomoć se dodjeljuje samo do potpune amortizacije postrojenja u skladu sa opšteprihvaćenim računovodstvenim načelima. Od operativne pomoći oduzima se svaka pomoć za ulaganje dodijeljena postrojenju.

Član 44

Pomoć u obliku smanjenja poreza za zaštitu životne sredine u skladu sa Direktivom 2003/96/EZ

1. Šeme pomoći u obliku smanjenja poreza za zaštitu životne sredine koje ispunjavaju uslove Direktive Savjeta 2003/96/EZ od 27. oktobra 2003. godine o restrukturiranju sistema Zajednice za oporezivanje energenata i električne energije¹ usklađene su sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzimaju se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.
2. Korisnici smanjenja poreza biraju se na osnovu transparentnih i objektivnih kriterijuma i plaćaju barem odgovarajući minimalni nivo oporezivanja utvrđen Direktivom 2003/96/EZ.
3. Šeme pomoći u obliku smanjenja poreza zasnivaju se na smanjenju važeće stope poreza za zaštitu životne sredine ili na plaćanju fiksnog iznosa kompenzacije ili na kombinaciji tih mehanizama.
4. Pomoć se ne dodjeljuje za biogoriva za koja postoji obaveza dobavljanja ili miješanja.

Član 45

Pomoć za ulaganje u sanaciju kontaminiranih lokacija

1. Pomoć za ulaganje za privredna društva koja otklanjaju štetu pričinjenu životnoj sredini sanacijom kontaminiranih lokacija usklađena je sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzima se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.
2. Ulaganje dovodi do otklanjanja štete pričinjene životnoj sredini, uključujući štetu pričinjenu kvalitetu tla ili površinskim odnosno podzemnim vodama.
3. Ukoliko je poznato pravno ili fizičko lice odgovorno za štetu pričinjenu životnoj sredini na osnovu važećeg zakonodavstva u svakoj državi članici ne dovodeći u pitanje pravila Unije u ovoj oblasti – a naročito Direktivu 2004/35/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 21. aprila 2004. godine o odgovornosti za životnu sredinu u pogledu sprečavanja i sanacije štete pričinjene životnoj sredini², kako je izmijenjena Direktivom 2006/21/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 15. marta 2006. godine o upravljanju otpadom od istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina³, Direktivom 2009/31/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 23. aprila 2009. godine o geološkom skladištenju ugljen-dioksida i o izmjeni Direktive Savjeta 85/337/EEZ, direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta 2000/60/EZ, 2001/80/EZ, 2004/35/EZ, 2006/12/EZ, 2008/1/EZ i

¹ SL L 283, 31.10.2003, str. 51.

² SL L 143, 30.4.2004, str. 56.

³ SL L 102, 11.4.2006, str. 1.

Regulative (EZ) br. 1013/2006¹ i Direktivom 2013/30/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 12. juna 2013. godine o bezbjednosti ofšor naftnih i gasnih operacija i o izmjeni Direktive 2004/35/EZ², to lice mora finansirati sanaciju prema načelu „zagađivač plaća”, a državna pomoć se ne dodjeljuje. Ako odgovorno lice na osnovu važećeg zakonodavstva nije poznato ili mu se ne može naložiti da snosi troškove, lice odgovorno za rad na sanaciji ili dekontaminaciji može primiti državnu pomoć.

4. Opravdani troškovi su troškovi nastali za rad na sanaciji, umanjeni za povećanje vrijednosti zemljišta. Svi rashodi koje privredno društvo ima prilikom sanacije svoje lokacije, bez obzira na to da li se taj rashod može u njegovom bilansu stanja prikazati kao stalna imovina, mogu se smatrati opravdanim ulaganjem u slučaju sanacije kontaminiranih lokacija.
5. Procjene povećanja vrijednosti zemljišta koje proizilazi iz sanacije vrši nezavisni stručnjak.
6. Intenzitet pomoći ne prelazi 100 % opravdanih troškova.

Član 46

Pomoć za ulaganje u energetski efikasno daljinsko grijanje i hlađenje

1. Pomoć za ulaganje za ugradnju sistema energetski efikasnog daljinskog grijanja i hlađenja usklađena je sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzima se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.
2. Opravdani troškovi za postrojenje za proizvodnju su dodatni troškovi potrebni za izgradnju, proširenje i obnavljanje jedne ili više proizvodnih jedinica kako bi djelovale kao sistem energetski efikasnog daljinskog grijanja i hlađenja u odnosu na konvencionalno postrojenje za proizvodnju. Ulaganje je sastavni dio sistema energetski efikasnog daljinskog grijanja i hlađenja.
3. Intenzitet pomoći za postrojenje za proizvodnju ne prelazi 45 % opravdanih troškova. Intenzitet pomoći može se povećati za 20 procentnih poena za pomoć koja se dodjeljuje malim privrednim društvima i za 10 procentnih poena za pomoć koja se dodjeljuje srednjim privrednim društvima.
4. Intenzitet pomoći za postrojenje za proizvodnju može se povećati za 15 procentnih poena za ulaganja koja se nalaze u područjima koja primaju pomoć i ispunjavaju uslove iz člana 107 stav 3 tačka (a) Ugovora i za 5 procentnih poena za ulaganja koja se nalaze u područjima koja primaju pomoć i ispunjavaju uslove iz člana 107 stav 3 tačka (c) Ugovora.
5. Opravdani troškovi za distributivnu mrežu su troškovi ulaganja.
6. Iznos pomoći za distributivnu mrežu ne prelazi razliku između opravdanih troškova i operativne dobiti. Operativna dobit oduzima se unaprijed od opravdanih troškova ili kroz mehanizam povraćaja sredstava.

Član 47

Pomoć za ulaganje u recikliranje i ponovnu upotrebu otpada

1. Pomoć za ulaganje u recikliranje i ponovnu upotrebu otpada usklađena je sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzima se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.
2. Pomoć za ulaganje dodjeljuje se za recikliranje i ponovnu upotrebu otpada koji su proizvela druga privredna društva.
3. Reciklirani ili ponovno upotrijebljeni materijali koji se obrađuju bi u suprotnom bili odbačeni ili obrađeni na način koji je manje prihvatljiv za životnu sredinu. Pomoć za postupke prerade otpada, osim recikliranja, nije predmet grupnog izuzeća u skladu sa ovim članom.
4. Pomoć zagađivače posredno ne oslobađa od opterećenja koje bi trebalo da snose na osnovu prava Unije, odnosno od opterećenja koje bi trebalo smatrati redovnim troškom privrednog društva.
5. Ulaganjem se ne povećava samo tražnja za materijalima koji će se reciklirati, već se povećava i sakupljanje tih materijala.
6. Ulaganje prelazi nivo posljednjih dostignuća.
7. Opravdani troškovi su dodatni troškovi ulaganja neophodni za realizaciju ulaganja koje omogućava bolje ili efikasnije djelatnosti recikliranja ili ponovne upotrebe u odnosu na konvencionalni postupak djelatnosti ponovne upotrebe i recikliranja sa istim kapacitetom koji bi bio izgrađen bez dodjele pomoći.
8. Intenzitet pomoći ne prelazi 35 % opravdanih troškova. Intenzitet pomoći može se povećati za 20 procentnih poena za pomoć koja se dodjeljuje malim privrednim društvima i za 10 procentnih poena za pomoć koja se dodjeljuje srednjim privrednim društvima.

---

¹ SL L 140, 5.6.2009, str. 114.

² SL L 178, 28.6.2013, str. 66.

- Intenzitet pomoći može se povećati za 15 procentnih poena za ulaganja koja se nalaze u područjima koja primaju pomoć i ispunjavaju uslove iz člana 107 stav 3 tačka (a) Ugovora i za 5 procentnih poena za ulaganja koja se nalaze u područjima koja primaju pomoć i ispunjavaju uslove iz člana 107 stav 3 tačka (c) Ugovora.
- Pomoć za ulaganja u vezi sa recikliranjem i ponovnom upotrebom sopstvenog otpada korisnika ne izuzima se od obaveze prijavljivanja na osnovu ovog člana.

Član 48

Pomoć za ulaganje u energetska infrastrukturu

- Pomoć za ulaganje u izgradnju ili nadgradnju energetske infrastrukture usklađena je sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzima se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.
- Pomoć se dodjeljuje za energetska infrastrukturu u područjima koja primaju pomoć.
- Za energetska infrastrukturu važe svi propisi o tarifama i pristupu u skladu sa zakonodavstvom o unutrašnjem energetskom tržištu.
- Opravdani troškovi su troškovi ulaganja.
- Iznos pomoći ne prelazi razliku između opravdanih troškova i operativne dobiti ulaganja. Operativna dobit oduzima se unaprijed od opravdanih troškova ili kroz mehanizam povraćaja sredstava.
- Pomoć za ulaganja u projekte skladištenja električne energije i gasa, kao i u naftnu infrastrukturu, ne izuzima se od obaveze prijavljivanja na osnovu ovog člana.

Član 49

Pomoć za studije o životnoj sredini

- Pomoć za studije, uključujući i energetske preglede, neposredno povezane sa ulaganjima iz ovog odjeljka usklađena je sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzima se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.
- Opravdani troškovi su troškovi studija iz stava 1.
- Intenzitet pomoći ne prelazi 50 % opravdanih troškova.
- Intenzitet pomoći može se uvećati za 20 procentnih poena za studije koje se obavljaju za mala preduzeća i za 10 procentnih poena za studije koje se obavljaju za srednja preduzeća.
- Pomoć se ne dodjeljuje velikim privrednim društvima za energetske preglede koji se sprovode u skladu sa članom 8 stav 4 Direktive 2012/27/EU, osim ako se energetski pregled obavlja pored obaveznog energetskog pregleda u skladu sa tom direktivom.

ODJELJAK 8

Pomoć za nadoknadu štete prouzrokovane određenim prirodnim katastrofama

Član 50

Šeme pomoći za nadoknadu štete prouzrokovane određenim prirodnim katastrofama

- Šeme pomoći za nadoknadu štete prouzrokovane zemljotresima, snježnim lavinama, klizištima, poplavama, tornadima, uraganima, vulkanskim erupcijama i šumskim požarima prirodnog porijekla usklađene su sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 2 tačka (b) Ugovora i izuzimaju se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.
- Pomoć se dodjeljuje uz sljedeće uslove:
  - nadležni javni organi države članice službeno su priznali prirodu događaja kao prirodnu katastrofu; i
  - postoji neposredna uzročna veza između prirodne katastrofe i štete koju je pretrpilo pogođeno privredno društvo.
- Šeme pomoći koje se odnose na određenu prirodnu katastrofu treba donijeti u roku od tri godine od nastanka događaja. Pomoć na osnovu takvih šema odobrava se u roku od četiri godine od nastanka događaja.
- Opravdani troškovi su troškovi koji nastanu zbog štete koja je neposredna posljedica prirodne katastrofe, prema procjeni nezavisnog stručnjaka kojeg je priznao nadležni nacionalni organ ili osiguravajuće društvo. Ta šteta može obuhvatati materijalnu štetu na imovini kao što su zgrade, oprema, mašine ili zalihe i gubitak prihoda zbog potpunog ili djelimičnog prekida djelatnosti u periodu koji nije duži od šest mjeseci od nastanka katastrofe. Izračunavanje materijalne štete zasniva se na troškovima popravke ili ekonomskoj vrijednosti koju je pogođena imovina imala prije katastrofe. Ne prelazi troškove

popravke ili smanjenje fer tržišne vrijednosti koje je prouzrokovano katastrofom, to jeste razliku između vrijednosti imovine neposredno prije i neposredno nakon nastupanja katastrofe. Gubitak prihoda izračunava se na osnovu finansijskih podataka pogođenog privrednog društva (dobit prije kamata i poreza (EBIT), amortizacija i troškovi rada, koji se odnose samo na poslovnu jedinicu pogođenu prirodnom katastrofom) poređenjem finansijskih podataka za šest mjeseci prije nastupanja katastrofe sa prosjekom tri godine izabrane između pet godina koje su prethodile nastupanju katastrofe (isključujući dvije godine u kojima je ostvaren najbolji i naslabiji finansijski rezultat), i izračunava se za isti šestomjesečni period u godini. Šteta se izračunava na nivou pojedinačnog korisnika.

5. Pomoć i sva druga plaćanja primljena kao nadoknada štete, uključujući plaćanja na osnovu polisa osiguranja, ne prelaze 100 % opravdanih troškova.

ODJELJAK 9

Socijalna pomoć za prevoz stanovnika udaljenih regiona

Član 51

Socijalna pomoć za prevoz stanovnika udaljenih regiona

1. Pomoć za prevoz putnika u vazdušnom i pomorskom saobraćaju usklađena je sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 2 tačka (a) Ugovora I izuzima se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.
2. Pomoć moraju u potpunosti koristiti krajnji korisnici koji imaju uobičajeno boravište u udaljenim regionima.
3. Pomoć se odobrava za prevoz putnika na relaciji koja povezuje aerodrom ili luku u udaljenom regionu sa drugim aerodromom ili lukom u Evropskom ekonomskom prostoru.
4. Pomoć se odobrava bez diskriminacije u pogledu identiteta prevoznika ili vrste usluge i bez ograničenja u pogledu precizne relacije do udaljenog regiona ili iz njega.
5. Opravdane troškove čini cijena povratne karte iz udaljenog regiona ili do njega, uključujući sve poreze i dažbine koje prevoznik naplaćuje potrošaču.
6. Intenzitet pomoći ne prelazi 100 % opravdanih troškova.

ODJELJAK 10

Pomoć za širokopojasnu infrastrukturu

Član 52

Pomoć za širokopojasnu infrastrukturu

1. Pomoć za ulaganje u razvoj širokopojasne mreže usklađena je sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzima se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.
2. Opravdani troškovi su svi troškovi izgradnje, upravljanja i rada fiksne širokopojasne mreže. Maksimalni iznos pomoći za projekat utvrđuje se na osnovu procesa konkurentnog odabira kako je navedeno u stavu 6 tačka (a). Kada se investicija sprovodi u skladu sa stavkom 6 tačka (b) bez procesa konkurentne selekcije, iznos pomoći ne prelazi razliku između opravdanih troškova i operativne dobiti ulaganja. Operativna dobit će se odbiti od opravdanih troškova unaprijed na osnovu razumnih projekcija i biće potvrđena naknadno mehanizmom povrata sredstava.
3. Sljedeće alternativne vrste ulaganja su prihvatljive:
  - (a) postavljanje fiksne širokopojasne mreže za povezivanje domaćinstava i socio-ekonomskih pokretača u oblastima u kojima ne postoji mreža koja može pouzdano da obezbijedi brzine preuzimanja od najmanje 30 Mbps (granične brzine) niti se pouzdano planira njeno postavljanje u roku od tri godine od trenutka objavljivanja planirane mjere pomoći ili u istom vremenskom periodu u kojem se odvija razvoj subvencionisane mreže, koji ne može biti kraći od dvije godine. Ovo će biti potvrđeno mapiranjem i javnom konsultacijom u skladu sa stavom 4. Područja sa najmanje jednom prisutnom ili vjerodostojno planiranom mrežom koja može pouzdano da obezbijedi brzine preuzimanja od najmanje 30 Mbps se isključuju. Potpomognuta mreža mora da obezbijedi najmanje udvostručenje brzina preuzimanja i otpremanja u poređenju sa sadašnjim ili vjerodostojno planiranim mrežama i biće u stanju da pouzdano obezbijedi najmanje 30 Mbps brzine preuzimanja (ciljne brzine);
  - (b) postavljanje fiksne širokopojasne mreže za povezivanje domaćinstava i socio-ekonomskih pokretača u oblastima u kojima ne postoji mreža koja može pouzdano da obezbijedi brzine preuzimanja od najmanje 100 Mbps (granične brzine) niti se pouzdano planira njeno postavljanje u roku od tri godine od trenutka objavljivanja planirane mjere

pomoći ili u istom vremenskom periodu u kojem se odvija razvoj subvencionisane mreže, koji ne može biti kraći od dvije godine. Ovo će biti potvrđeno mapiranjem i javnom konsultacijom u skladu sa stavom 4. Područja sa najmanje jednom prisutnom ili vjerodostojno planiranom mrežom koja može pouzdano da obezbijedi brzine preuzimanja od najmanje 100 Mbps se isključuju. Potpomognuta mreža mora da obezbijedi najmanje udvostručenje brzina preuzimanja i otpremanja u poređenju sa sadašnjim ili vjerodostojno planiranim mrežama i biće u stanju da pouzdano obezbijedi najmanje 300 Mbps brzine preuzimanja i 100 Mbps otpremanja (ciljne brzine);

(c) postavljanje fiksne širokopolasne mreže za povezivanje isključivo socio-ekonomskih pokretača u oblastima u kojima ne postoji mreža koja može pouzdano da obezbijedi brzine preuzimanja od najmanje 100 Mbps, ali manje od 300 Mbps (granične brzine) niti se pouzdano planira njeno postavljanje u roku od tri godine od trenutka objavljivanja planirane mjere pomoći ili u istom vremenskom periodu u kojem se odvija razvoj subvencionisane mreže, koji ne može biti kraći od dvije godine. Ovo će biti potvrđeno mapiranjem i javnom konsultacijom u skladu sa stavom 4. Područja sa najmanje jednom prisutnom ili vjerodostojno planiranom mrežom koja može pouzdano da obezbijedi brzine preuzimanja od najmanje 300 Mbps se isključuju. Isključuju se i područja na kojima postoje ili se pouzdano planira uvođenje dviju mreža koje mogu pouzdano osigurati brzinu preuzimanja od najmanje 100 Mbps. Potpomognuta mreža mora da obezbijedi najmanje udvostručenje brzina preuzimanja i otpremanja u poređenju sa sadašnjim ili vjerodostojno planiranim mrežama i biće u stanju da pouzdano obezbijedi najmanje 1 Gbps brzine preuzimanja (ciljne brzine).

4. Mapiranje i javne konsultacije iz stava 3 moraju da ispune sve sljedeće uslove:

(a) mapiranje će identifikovati geografske ciljne oblasti predviđene da budu pokrivenne javnom intervencijom i uzimaće u obzir sve postojeće javne i privatne mreže koje mogu pouzdano da obezbijede granične brzine identifikovane u stavu 3 u zavisnosti od vrste investicije. Mapiranje se vrši: (i) za isključivo fiksne mreže, na nivou adrese za objekte kojima je dostupna mogućnost pristupa i (ii) za fiksne bežične pristupne mreže, na nivou adrese za objekte kojima je dostupna mogućnost pristupa ili na osnovu mreža od najviše 100 x100 metara. Za tačke (i) i (ii) mapiranje će uvijek biti verifikovano putem javnih konsultacija;

(b) javnu konsultaciju će sprovesti nadležni javni organ objavljivanjem glavnih karakteristika planirane mjere i liste geografskih ciljnih područja identifikovanih u postupku mapiranja u skladu sa tačkom (a) na odgovarajućoj internet stranici (uključujući na nacionalnom nivou). U okviru javne konsultacije biće pozvane zainteresovane strane da daju komentar na mjeru i da dostave potkrijepljene informacije u skladu sa tačkom (a) u vezi sa svojim mrežama koje mogu pouzdano da obezbijede granične brzine navedene u stavu 3 u ciljnom području, a koje su prisutne ili vjerodostojno planirane da budu uvedene u roku od tri godine od trenutka objavljivanja planirane mjere pomoći. Ako organ za dodjelu sredstava za uvođenje subvencionisane infrastrukture uzme kraći ili duži vremenski period od tri godine, isti vremenski period, koji ne može biti kraći od dvije godine, takođe se mora koristiti za procjenu da li su mreže iz prethodne rečenice vjerodostojno planirane da budu uvedene. Javne konsultacije traju najmanje 30 dana.

5. Projekat kojem se dodjeljuje pomoć će donijeti značajno poboljšanje (skokovitu promjenu) u poređenju sa mrežama koje su prisutne ili se njihovo uvođenje pouzdano planira u roku od tri godine od trenutka objavljivanja planirane mjere pomoći ili u istom vremenskom periodu kao i postavljanje subvencionisane mreže, koji ne može biti kraći od dvije godine, u skladu sa stavom 4. Skokovita promjena se dešava ako se kao rezultat subvencionisane intervencije preduzme značajno novo ulaganje u širokopolasnu mrežu i subvencionisana mreža donese značajne nove mogućnosti na tržište u pogledu dostupnosti i kapaciteta usluga širokopolasnog pristupa internetu, brzine i konkurencije u odnosu na postojeće ili pouzdano planirane mreže. Projekat mora da uključi značajna ulaganja u pasivnu infrastrukturu koja prevazilaze marginalne investicije koje se odnose samo na nadogradnju aktivnih elemenata mreže.

6. Pomoć se dodjeljuje kako slijedi:

(a) pomoć će se dodjeljivati provajderima elektronskih komunikacionih mreža i usluga na osnovu otvorenog, transparentnog i nediskriminatornog konkursnog postupka izbora u skladu sa principima pravila javnih nabavki i poštujući princip neutralnosti tehnologije, ne dovodeću upitanje pravila javnih nabavki, na osnovu ekonomski najpovoljnije ponude. Za potrebe konkursnog postupka odabira, organ za dodjelu pomoći će unaprijed utvrditi objektivne, transparentne i nediskriminatorne kvalitativne kriterijume za dodjelu koji se moraju ocijeniti u odnosu na traženi iznos pomoći. Pod sličnim uslovima kvaliteta pomoć će biti dodijeljena ponuđaču sa najmanjim iznosom tražene pomoći;

(b) kada se pomoć dodjeljuje bez konkursnog postupka odabira organu javne vlasti za postavljanje i upravljanje, direktno ili preko internog subjekta, fiksne širokopolasne mreže, javni organ ili interni subjekat, u zavisnosti od slučaja, će pružati samo veleprodajne usluge koristeći subvencionisanu mrežu. Organ javne vlasti obezbjeđuje računovodstveno razdvajanje sredstava koja se koriste za rad mreže i drugih sredstava kojima raspolaže. Svaka koncesija ili drugo povjeravanje trećem licu za izgradnju ili upravljanje mrežom dodijeliće se putem otvorenog, transparentnog i

nediskriminatornog konkurnog postupka odabira, u skladu sa principima pravila javnih nabavki i uz poštovanje principa tehnološke neutralnosti, ne dovodeći u pitanje važeća pravila javnih nabavki, na osnovu ekonomski najpovoljnije ponude.

7. Rad subvencionisane mreže nudi najširi mogući aktivni i pasivni veleprodajni pristup, u skladu sa članom 2 tačka (139), pod pravičnim i nediskriminatornim uslovima, uključujući fizičko razdvajanje. Projekat može ponuditi virtuelno razdvajanje umjesto fizičkog razdvajanja ako je proizvod virtuelnog pristupa deklarisan kao ekvivalentan fizičkom razdvajanju od strane nacionalnog regulatornog tijela. Aktivni veleprodajni pristup biće odobren na najmanje sedam godina i veleprodajni pristup fizičkoj infrastrukturi uključujući kanale ili stubove neće biti vremenski ograničen. Isti uslovi pristupa važe za cjelokupnu subvencionisanu mrežu, uključujući i djelove mreže u kojima se koristi postojeća infrastruktura. Obaveze pristupa će se sprovesti bez obzira na bilo kakvu promjenu u vlasništvu, upravljanju ili funkcionisanju subvencionisane mreže. U slučaju pomoći za izgradnju kanala, oni treba da budu dovoljno veliki da opslužuju najmanje tri mreže i različite mrežne topologije.
8. Cijena veleprodajnog pristupa se zasniva na jednom od sljedećih mjerila: (i) prosječne objavljene veleprodajne cene koje preovladavaju u drugim uporedivim, konkurentnijim oblastima države članice ili Unije; ili (ii) u nedostatku takvih objavljenih cijena, regulisane cijene koje je već odredilo ili odobrilo nacionalno regulatorno tijelo za dotična tržišta i usluge; ili (iii) u nedostatku takvih objavljenih ili regulisanih cijena, cijene će biti u skladu sa troškovnom orijentacijom i metodologijom propisanom u skladu sa sektorskim regulatornim okvirom. Ne dovodeći u pitanje nadležnosti nacionalnog regulatornog organa u okviru regulatornog okvira, nacionalni regulatorni organ će biti konsultovan o uslovima i odredbama za pristup, uključujući cijene, kao i o sporovima u vezi sa primjenom ovog člana.
9. Države članice će uspostaviti mehanizam za praćenje i povrat ako iznos pomoći dodijeljene projektu prelazi 10 miliona EUR.

Član 52a

Pomoć za 4G i 5G mobilne mreže

1. Pomoć za uspostavljanje 4G i 5G mobilne mreže biće kompatibilna sa unutrašnjim tržištem u skladu sa članom 107(3) Ugovora i izuzeta je od iz člana 108(3) Ugovora, pod uslovom da su uslovi utvrđeni u ovom članu i u Poglavlju I su ispunjeni.
2. Prihvatljivi troškovi su svi troškovi za izgradnju, upravljanje i rad pasivne mobilne mreže. Maksimalni iznos pomoći za projekat utvrđuje se na osnovu procesa konkurentnog odabira kako je navedeno u stavu 7 tačka (a). Kada se investicija sprovodi u skladu sa stavom 7 tačka (b), bez procesa konkurentne selekcije, iznos pomoći ne prelazi razliku između prihvatljivih troškova i operativne dobiti investicije. Operativna dobit će se odbiti od opravdanih troškova unaprijed na osnovu razumnih projekcija i biće potvrđena naknadno mehanizmom povrata sredstava.
3. Ulaganje u 5G mreže biće locirano u oblastima gdje mobilne mreže nijesu uvedene ili gdje su dostupne samo mobilne mreže koje mogu da podrže mobilne usluge do 3G i gdje nema prisutnih 4G i 5G mobilnih mreža niti se njihovo uvođenje pouzdano planira u roku od tri godine od momenta objavljivanja planirane mjere pomoći ili u istom vremenskom periodu kada je uvedena subvencionisana mreža, a koji ne može biti kraći od dvije godine. Ovo će biti potvrđeno mapiranjem i javnom konsultacijom u skladu sa stavom 4. Ulaganje u 4G mreže će biti locirano u oblastima gdje mobilne mreže nijesu uvedene ili gdje su dostupne samo mobilne mreže koje mogu da podrže mobilne usluge do 2G i gdje 3G, 4G ili 5G mobilne mreže nijesu prisutne ili pouzdano planirane za postavljanje u roku od tri godine od trenutka objavljivanja planirane mjere pomoći ili u istom vremenskom periodu kao i postavljanje subvencionisane mreže, koji ne može biti kraći od dvije godine. Ovo će biti potvrđeno mapiranjem i javnim konsultacijama u skladu sa stavom 4.
4. Mapiranje i javne konsultacije iz stava 3 moraju ispuniti sve sljedeće zahtjeve:
  - (a) mapiranje će jasno identifikovati geografske ciljne oblasti za koje je predviđeno da budu pokrivene javnom intervencijom i uzima u obzir sve postojeće mobilne mreže, u zavisnosti od vrste investicije. Mapiranje se vrši na osnovu mreža od maksimalno 100 x 100 metara. Mapiranje se uvijek potvrđuje putem javnih konsultacija;
  - (b) javnu konsultaciju sprovodi nadležni javni organ objavljivanjem glavnih karakteristika planirane mjere i liste geografskih ciljnih područja identifikovanih postupkom mapiranja u skladu sa tačkom (a) na odgovarajućoj internet stranici (uključujući na nacionalnom nivou). Javnom konsultacijom se pozivaju zainteresovane strane da daju komentar na mjeru i da dostave potkrijepljene informacije u skladu sa tačkom (a) u vezi sa svojim mobilnim mrežama u ciljnom području koje već postoje ili je pouzdano planirano da budu postavljene u roku od tri godine od trenutka objavljivanja planirane mjere pomoći. Ako organ za dodjelu sredstava za uvođenje subvencionisane infrastrukture uzme kraći ili duži vremenski period od tri godine, isti vremenski okvir, koji ne može biti kraći od dvije godine, takođe se mora koristiti za procjenu da li su mreže iz prethodne rečenice pouzdano planirane da budu uvedene. Javne konsultacije traju najmanje 30 dana.
5. Infrastruktura za koju je pomoć dodijeljena neće se uzeti u obzir za ispunjavanje obaveza pokrivanja operatera mobilnih mreža koje proizilaze iz uslova vezanih za prava korišćenja 4G i 5G spektra.

6. Projekat za koji se dodjeljuje pomoć će donijeti značajno poboljšanje (skokovitu promjenu) u poređenju sa mobilnim mrežama koje već postoje ili se njihovo uvođenje pouzdano planira u roku od tri godine od momenta objavljivanja planirane mjere pomoći ili u istom vremenskom periodu kao i uvođenje subvencionisane mreže, koja ne može biti kraća od dvije godine, u skladu sa stavom 4. Skokovita promjena se dešava ako se kao rezultat subvencionisane intervencije preduzme značajno novo ulaganje u mobilnu mrežu i subvencionisana mreža donese značajne nove mogućnosti na tržište u smislu dostupnosti mobilnih usluga, kapaciteta, brzina i konkurencije u poređenju sa sadašnjim ili kredibilno planiranim mrežama. Projekat mora da uključi značajna ulaganja u pasivnu infrastrukturu koja prevazilaze marginalne investicije koje se odnose samo na nadogradnju aktivnih elemenata mreže.
7. Pomoć se dodjeljuje kako slijedi:
  - (a) pomoć će se dodjeljivati provajderima elektronskih komunikacionih mreža i usluga na osnovu otvorenog, transparentnog i nediskriminatornog konkurentskog postupka selekcije u skladu sa principima pravila javnih nabavki i uz poštovanje principa neutralnosti tehnologije, ne dovodeći u pitanje važeća pravila javnih nabavki, na osnovu ekonomski najpovoljnije ponude. Za potrebe postupka konkurentnog odabira, organ koji dodjeljuje pomoć će unaprijed utvrditi objektivne, transparentne i nediskriminatorne kvalitativne kriterijume za dodjelu koji se moraju ocijeniti u odnosu na traženi iznos pomoći. Pod sličnim uslovima kvaliteta pomoć će biti dodijeljena ponuđaču sa najmanjim iznosom tražene pomoći;
  - (b) kada se pomoć dodjeljuje bez konkurentskog postupka selekcije javnom organu za postavljanje pasivne mobilne mreže i upravljanje njome, direktno ili preko unutrašnjeg subjekta, javnog organa ili unutrašnjeg subjekta, u zavisnosti od slučaja, pruža samo veleprodajne usluge koristeći subvencionisanu mrežu. Organ javne vlasti obezbjeđuje računovodstveno razdvajanje sredstava koja se koriste za rad mreže i drugih sredstava kojima raspolaže organ javne vlasti. Svaka koncesija ili drugo povjeravanje trećem licu za izgradnju ili upravljanje mrežom dodijeliće se putem otvorenog, transparentnog i nediskriminatornog konkurentskog procesa selekcije, u skladu sa principima pravila javnih nabavki i uz poštovanje principa tehnološke neutralnosti ne dovodeći u pitanje važeće propise o javnim nabavkama, na osnovu ekonomski najpovoljnije ponude.
8. Rad subvencionisane mreže nudi najširi mogući aktivni i pasivni veleprodajni pristup, u skladu sa članom 2 tačka (139), pod pravičnim i nediskriminatornim uslovima. Aktivni veleprodajni pristup biće odobren na najmanje sedam godina i veleprodajni pristup fizičkoj infrastrukturi uključujući kanale ili stubove neće biti vremenski ograničen. Isti uslovi pristupa važe za cijelu subvencionisanu mrežu, uključujući i djelove te mreže u kojima je korišćena postojeća infrastruktura. Obaveze pristupa će se sprovoditi bez obzira na bilo kakvu promjenu u vlasništvu, upravljanju ili funkcionisanju subvencionisane mreže. U slučaju pomoći za izgradnju kanala, oni moraju biti dovoljno veliki da opslužuju barem sve postojeće operatere mobilnih mreža.
9. Veleprodajna cijena pristupa zasniva se na jednom od sljedećih mjerila: (i) prosječne objavljene veleprodajne cijene koje preovlađuju u drugim uporedivim, konkurentnijim oblastima države članice ili Unije; ili (ii) u nedostatku takvih objavljenih cijena, regulisane cijene koje je već odredilo ili odobrilo nacionalno regulatorno tijelo za dotična tržišta i usluge; ili (iii) u nedostatku takvih objavljenih ili regulisanih cijena, određivanje cijena će biti u skladu sa troškovnom orijentacijom i metodologijom propisanom u skladu sa sektorskim regulatornim okvirom. Ne dovodeći u pitanje nadležnosti nacionalnog regulatornog organa u okviru regulatornog okvira, nacionalni regulatorni organ će biti konsultovan o uslovima i odredbama za pristup, uključujući cijene, kao i o sporovima u vezi sa primjenom ovog člana.
10. Države članice će uspostaviti mehanizam za praćenje i povrat ako iznos pomoći dodijeljen projektu prelazi 10 miliona EUR.
11. Korišćenje javno finansirane 4G ili 5G mreže za pružanje usluga fiksnog bežičnog pristupa biće dozvoljeno samo na sljedeći način:
  - (a) u područjima u kojima ne postoji mreža koja može pouzdano da obezbijedi brzinu preuzimanja od najmanje 30 Mbps niti se pouzdano planira u roku od tri godine od trenutka objavljivanja planirane mjere pomoći ili u istom vremenskom periodu kao i implementacija subvencionisane mreže, koja ne može biti kraća od dvije godine, ako su ispunjeni sljedeći kumulativni uslovi: (i) mapiranje i javna konsultacija takođe uzimaju u obzir postojeće ili pouzdano planirane fiksne širokopojasne mreže utvrđene u skladu sa članom 52 stav (4); (ii) podržanim rješenjem 4G ili 5G fiksnog bežičnog pristupa može se pouzdano obezbijediti brzina preuzimanja od najmanje 30 Mbps i najmanje udvostručenje brzine preuzimanja i otpremanja u poređenju sa fiksnim mrežama koje su postoje ili su pouzdano planirane u tim oblastima;
  - (b) u područjima u kojima ne postoji mreža koja može pouzdano da obezbijedi brzine preuzimanja od najmanje 100 Mbps niti se pouzdano planira u roku od tri godine od trenutka objavljivanja planirane mjere pomoći ili u istom vremenskom periodu kao i implementacija subvencionisane mreže, što ne može biti kraća od dve godine, ako su ispunjeni sljedeći kumulativni uslovi: (i) mapiranje i javna konsultacija takođe uzimaju u obzir postojeće ili pouzdano planirane fiksne širokopojasne mreže utvrđene u skladu sa članom 52 stav (4); (ii) podržanim rješenjem 4G ili 5G fiksnog bežičnog

pristupa može se pouzdano obezbijediti brzina od najmanje 300 Mbps za preuzimanje i 100 Mbps za otpremanje i barem udvostručiti brzina preuzimanja i otpremanja u odnosu na postojeće ili pouzdano planirane fiksne mreže u tim oblastima.

Član 52b

Pomoć za projekte od zajedničkog interesa u oblasti transevropske infrastrukture za digitalno povezivanje

1. Pomoć za projekte od zajedničkog interesa u oblasti transevropske infrastrukture digitalnog povezivanja koji se finansiraju u skladu sa Regulativom (EU) 2021/1153 ili kojima je dodijeljena oznaka kvaliteta „pečat izvrsnosti“ u skladu sa tom Regulativom biće usklađena sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav (3) Ugovora i biće izuzeti od obaveze obavještanja iz člana 108 stav (3) Ugovora pod uslovom da su ispunjeni uslovi utvrđeni u ovom članu i Poglavlju I.
2. Projekti moraju da ispunjavaju kumulativne opšte uslove usklađenosti utvrđene u stavu 3. Oni, osim toga, spadaju u jednu od kategorija prihvatljivih projekata utvrđenih u stavu 4 i moraju da ispunjavaju sve specifične uslove spojenosti za relevantnu kategoriju koja je propisana u tom stavu. Samo projekti koji se odnose isključivo na elemente i subjekte navedene u svakoj relevantnoj kategoriji u stavu 4 ulaze u područje primjene izuzeća iz stava 1.
3. Opšti kumulativni uslovi usklađenosti su sljedeći:
  - (a) korisnik pomoći mora da obezbijedi finansijski doprinos od najmanje 25% prihvatljivih troškova iz sopstvenih sredstava ili putem spoljnog finansiranja koje ne sadrži nikakvu javnu finansijsku podršku. Kada je doprinos korisnika od 25% obezbijeđen putem eksternog finansiranja preko investicione platforme koja kombinuje različite izvore finansiranja, uslov iz prethodne rečenice da spoljno finansiranje ne smije da sadrži nikakvu javnu finansijsku podršku zamjenjuje se uslovom da platforma uključuje 30% privatnih investicija;
  - (b) za pomoć su opravdani samo troškovi koji su prihvatljivi investicioni troškovi prema Regulativi (EU) 2021/1153 za postavljanje infrastrukture;
  - (c) projekat mora biti izabran u skladu sa Regulativom (EU) 2021/1153 na jedan od sljedećih načina:
    - i. od nezavisnog finansijskog posrednika kojeg imenuje Komisija na osnovu zajednički dogovorenih smjernica za ulaganje;
    - ii. od strane Komisije putem konkurentnog procesa nadmetanja zasnovanog na jasnim, transparentnim i nediskriminatornim kriterijumima;
    - iii. od strane nezavisnih stručnjaka koje imenuje Komisija;
  - (d) projekat mora da obezbijedi mogućnosti povezivanja koje prevazilaze zahtjeve koji se odnose na bilo koje postojeće zakonske obaveze, kao npr. one vezane za pravo na korišćenje radiofrekventnog spektra;
  - (e) projektom se mora osigurati otvoren veleprodajni pristup trećim stranama, uključujući izdvajanje pod pravičnim, razumnim i nediskriminatornim uslovima u skladu s članom 52 stavovima 7 i 8 ili, prema potrebi, članom 52a stavovima 8 i 9;
4. Kategorije prihvatljivih projekata i specifični kumulativni uslovi usklađenosti koji se primjenjuju na njih biće sljedeće:
  - (a) ulaganja u postavljanje prekogranične dionice 5G koridora duž saobraćajnog koridora identifikovanog u smjernicama za transevropsku saobraćajnu mrežu kako je navedeno u Regulativi (EU) br. 1315/2013 (TEN-T koridori) koje ispunjavaju sljedeći specifični kumulativni uslovi:
    - i. projekat se sastoji od prekogranične dionice 5G koridora koji prelazi granicu između dvije ili više država članica, ili prelazi granicu najmanje jedne države članice i najmanje jedne zemlje Evropskog ekonomskog prostora;
    - ii. ukupne prekogranične dionice 5G koridora koje se nalaze u državi članici ne smiju da predstavljaju više od 15% ukupne dužine 5G koridora duž transevropske saobraćajne glavne mreže u toj državi članici koji nijesu obuhvaćeni bilo kojim postojećem zakonskim obavezama, kao što su one vezane za pravo na korišćenje radiofrekventnog spektra. Izuzetno, ako država članica potpomaže postavljanje prekograničnih 5G koridora duž svoje transevropske saobraćajne sveobuhvatne mreže, ukupne prekogranične dionice 5G koridora koje se nalaze u toj državi članici neće predstavljati više od 15% ukupne dužine koridora 5G duž transevropske transportne sveobuhvatne mreže u toj državi članici koji nijesu obuhvaćeni nikakvim postojećim zakonskim obavezama, kao što su one vezane za pravo na korišćenje radiofrekventnog spektra;
    - iii. projekat obezbjeđuje značajnu novu investiciju u mobilnu mrežu 5G prilagođenu za povezane i automatizovane usluge mobilnosti koje prevazilaze marginalne investicije koje se odnose samo na nadogradnju aktivnih elemenata mreže;
    - iv. projekat potpomaže postavljanje nove pasivne infrastrukture samo ako se postojeća pasivna infrastruktura ne može ponovo koristiti;

- (b) ulaganja u postavljanje prekograničnog dijela panevropske terabitne glavne mreže koja podržava ciljeve Evropskog zajedničkog preduzeća za računarstvo visokih performansi povezivanjem određenih računarskih objekata, superračunarskih objekata i infrastrukture podataka koje ispunjavaju sljedeće specifične kumulativne uslove:
- i. projekat će primijeniti ili nabaviti sredstva za povezivanje, uključujući neosporna prava korišćenja, optički talasovod ili opremu, za izgradnju prekogranične dionice panevropske glavne mreže koja omogućava interkonekciju sa neograničenom vezom od najmanje 1 Tbps, najmanje dva računarska postrojenja, superkompjuterska postrojenja ili infrastrukture podataka koji su: (1) subjekti domaćini Evropskog zajedničkog preduzeća za računarstvo visokih performansi osnovanog u skladu sa Regulativom Savjeta (EU) 2018/1488¹, ili su istraživačke infrastrukture i druge računarske i infrastrukture podataka koje podržavaju istraživačke vodeće kompanije i misije utvrđene Regulativom (EU) 2021/695 Evropskog parlamenta i Savjeta² i Regulativom Savjeta (EZ) br. 723/2009 koje doprinose ciljevima Evropsko zajedničko preduzeće za računarstvo visokih performansi; i (2) nalaze se u najmanje dvije države članice ili u najmanje jednoj državi članici i najmanje jednoj članici Evropskog istraživačkog prostora;
  - ii. projekat osigurava značajnu novu investiciju u glavnu mrežu koja prevazilazi marginalne investicije, kao što su investicije koje se odnose samo na nadogradnju softvera ili licenciranje;
  - iii. nabavka sredstava za povezivanje se vrši putem javnih nabavki;
  - iv. projekat podržava postavljanje nove pasivne infrastrukture samo ako se postojeća pasivna infrastruktura ne može ponovo koristiti;
- (c) ulaganja u razvoj prekogranične dionice glavne mreže koja povezuje infrastrukture u oblaku određenih socioekonomskih pokretača koji ispunjavaju sljedeće specifične kumulativne uslove:
- i. projekat međusobno povezuje infrastrukture u oblaku socioekonomskih pokretača koji su javne uprave ili javna ili privatna lica kojima je povjereno funkcionisanje usluga od opšteg interesa ili usluga od opšteg ekonomskog interesa u smislu člana 106 (2) Ugovora;
  - ii. projekat se sastoji od prekograničnog dijela postavljanja novih prekograničnih glavnih mreža ili značajne nadogradnje postojećih koji (1) prelazi granicu između dvije ili više država članica; ili (2) prelazi granicu između najmanje jedne države članice i najmanje jedne zemlje Evropskog ekonomskog prostora;
  - iii. projekat obuhvata najmanje dva prihvatljiva socioekonomska pokretača pod tačkom (i), od kojih svaki djeluje u drugoj državi članici ili u jednoj državi članici i jednoj zemlji Evropskog ekonomskog prostora;
  - iv. projekat obezbjeđuje značajnu novu investiciju u glavnu mrežu koja prevazilazi marginalne investicije, kao što su investicije vezane samo za nadogradnju softvera ili licenciranje. Projekat će biti u stanju da pouzdano obezbijedi simetrične brzine preuzimanja i otpremanja od najmanje višestrukih 10 Gbps;
  - v. projekat podržava postavljanje nove pasivne infrastrukture samo ako se postojeća pasivna infrastruktura ne može ponovo koristiti;
- (d) ulaganja u postavljanje podmorske kablovske mreže koja ispunjava sljedeće specifične kumulativne uslove:
- i. projekat se sastoji od prekogranične dionice podmorske kablovske mreže koja (1) prelazi granicu između dvije ili više država članica; ili (2) pređe granicu najmanje jedne države članice i najmanje jedne zemlje Evropskog ekonomskog prostora. Alternativno, subjekat koji prima pomoć će samo osigurati pružanje veleprodajnih usluga, a podržana infrastruktura će poboljšati povezanost evropskih najudaljenijih regiona, prekomorskih teritorija ili ostrvskih regiona, čak i unutar jedne države članice;
  - ii. projekat se ne smije odnositi na rute koje već opslužuju najmanje dvije postojeće ili pouzdano planirane glavne infrastrukture;
  - iii. projekat osigurava značajnu novu investiciju u mrežu podmorskih kablova, postavljanjem novog podmorskog kabla ili povezivanjem na postojeći podmorski kabl, rješavanjem problema preopširnosti i prevazilaženjem marginalnih ulaganja. Projekat treba da bude u stanju da pouzdano obezbijedi simetrične brzine preuzimanja i otpremanja od najmanje 1 Gbps;
  - iv. projekat podržava postavljanje nove pasivne infrastrukture samo ako se postojeća pasivna infrastruktura ne može ponovo koristiti.

¹ Regulativa Vijeća (EU) 2018/1488 od 28. septembra 2018. o osnivanju Evropskog zajedničkog preduzeća za računarstvo visokih performansi (SL L 252, 8.10.2018, str. 1.).

² Regulativa (EU) 2021/695 Evropskog parlamenta i Savjeta od 28. aprila 2021. o uspostavljanju Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Horizont Evropa, o utvrđivanju pravila za učešće i širenje rezultata te o stavljanju van snage regulativa (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013 (SL L 170, 12.5.2021, str. 1.).”;

Član 52c

Vaučeri za povezivanje

1. Pomoć u obliku šeme vaučera za povezivanje za potrošače kako bi se olakšao rad na daljinu, online obrazovanje, usluge obuke ili za MSP-ove biće kompatibilna sa unutrašnjim tržištem u skladu sa članom 107 stav 3 Ugovora i biće izuzeta od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora, pod uslovom da su ispunjeni uslovi navedeni u ovom članu i u Poglavlju I.
2. Šema vaučera ne traje duže od 24 mjeseca.
3. Sljedeće kategorije šema vaučera su prihvatljive:
  - (a) šeme vaučera dostupne potrošačima za pretplatu na novu uslugu širokopojasnog pristupa internetu ili nadogradnju trenutne pretplate na uslugu koja obezbjeđuje brzinu preuzimanja od najmanje 30 Mbps, pod uslovom da svi provajderi elektronskih komunikacionih usluga mogu pouzdano da obezbijede brzine od najmanje 30 Mbps preuzimanja su prihvatljive u okviru šeme vaučera, dok se vaučeri neće dodjeljivati za promjenu provajdera koji pružaju iste brzine ili za nadogradnju postojeće pretplate od najmanje 30 Mbps za preuzimanje;
  - (b) šeme vaučera koje su dostupne MSP-ovima za pretplatu na novu uslugu širokopojasnog pristupa internetu ili nadogradnju trenutne pretplate na uslugu koja obezbjeđuje brzinu preuzimanja od najmanje 100 Mbps, pod uslovom da su svi provajderi koji mogu pouzdano da obezbijede brzine preuzimanja od najmanje 100 Mbps koji ispunjavaju uslove prema šemi vaučera, dok se vaučeri neće dodjeljivati za promjenu provajdera koji obezbjeđuju iste brzine ili nadogradnje postojeće pretplate od najmanje 100 Mbs brzine preuzimanja.
4. Vaučeri pokrivaju do 50% ukupnih troškova postavljanja i mjesečne naknade za pretplatu na uslugu širokopojasnog pristupa internetu sa brzinama navedenim u stavu 3, bilo na samostalnoj osnovi ili kao dio paketa usluge, koje uključuju bar neophodnu terminalnu opremu (modem/ruter) za pristup internetu brzinom navedenom u stavu 3. Vaučer plaćaju državni organi direktno krajnjim korisnicima ili direktno odabranom pružaocu usluga od strane krajnjih korisnika, u kom slučaju će se iznos vaučera odbiti od fakture krajnjeg korisnika.
5. Vaučeri će biti dostupni potrošačima ili MSP-ovima samo u oblastima u kojima postoji najmanje jedna mreža koja može pouzdano da obezbijedi brzine navedene u stavu 3, što će biti verifikovano mapiranjem i javnim konsultacijama. Postupak mapiranja i javna konsultacija će identifikovati geografske ciljne oblasti obuhvaćene najmanje jednom mrežom koja može pouzdano da obezbijedi brzinu navedenu u stavu 3 za vrijeme trajanja šeme vaučera, kvalifikovane pružaocce usluga prisutnih u oblasti i prikupiće informacije za izračunavanje svog tržišnog udijela. Mapiranje se vrši (i) za fiksne mreže zasnovane na žičanim linijama na nivou adrese za objekte kojima je dostupna mogućnost pristupa; i (ii) za fiksne bežične pristupne mreže ili mobilne mreže na nivou adrese na osnovu pređenih prostoriya ili na osnovu mreže maksimalnih 100 x 100 metara. Mapiranje će uvijek biti potvrđeno putem javnih konsultacija. Javne konsultacije sprovodi nadležni javni organ objavljivanjem glavnih karakteristika planirane mjere i liste geografskih ciljnih područja identifikovanih u postupku mapiranja na odgovarajućoj internet stranici, uključujući i na nacionalnom nivou. Javna konsultacija će pozvati zainteresovane strane da daju komentare na nacrt mjere i da dostave obrazložene informacije o svojim postojećim mrežama koje mogu pouzdano da obezbijede brzinu iz stava 3. Javne konsultacije traju najmanje 30 dana.
6. Šema vaučera mora da bude u skladu sa principom tehnološke neutralnosti, u smislu da se vaučeri mogu koristiti za pretplatu na usluge bilo kog operatera koji može pouzdano da obezbijedi brzine navedene u stavu 3 preko postojeće širokopojasne mreže, bez obzira na tehnologije koje se koriste. Kako bi se potrošačima ili malim i srednjim privrednim društvima olakšao izbor lista kvalifikovanih provajdera za svako od geografskih ciljnih područja biće objavljena online i svaki zainteresovani provajder će moći da se prijavi za uključivanje na osnovu otvorenih, transparentnih i nediskriminatornih kriterijuma.
7. Da bi bio prihvatljiv, u slučajevima kada je provajder usluge širokopojasnog pristupa internetu vertikalno integrisan i ima maloprodajni udio na tržištu iznad 25 %, mora da ponudi na odgovarajućem tržištu veleprodajnog pristupa svakom pružaocu elektronskih komunikacionih usluga najmanje jedan proizvod za veleprodajni pristup koji može da obezbijedi da će tražilac pristupa moći pouzdano da pruži maloprodajnu uslugu brzinom navedenom u stavu 3, pod otvorenim, transparentnim i nediskriminatornim uslovima. Cijena veleprodajnog pristupa se utvrđuje na osnovu jednog od sljedećih mjerila: (i) prosječne objavljene veleprodajne cijene koje preovladavaju u drugim uporedivim, konkurentnijim oblastima države članice ili Unije; ili (ii) u nedostatku takvih objavljenih cijena, regulisane cijene koje je već odredilo ili odobrilo nacionalno regulatorno tijelo za dotična tržišta i usluge; ili (iii) u nedostatku takvih objavljenih ili regulisanih cijena, cijene će biti u skladu sa troškovnom orijentacijom i metodologijom propisanom u skladu sa sektorskim regulatornim okvirom. Ne dovodeći u pitanje nadležnosti nacionalnog regulatornog organa u okviru regulatornog okvira, nacionalni regulatorni organ će se konsultovati o uslovima i odredbama za pristup, uključujući cijene, kao i o sporovima u vezi sa primjenom ovog člana.

ODJELJAK 11

Pomoć za kulturu i očuvanje baštine

Član 53

Pomoć za kulturu i očuvanje baštine

1. Pomoć za kulturu i očuvanje baštine usklađena je sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzima se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.
2. Pomoć se dodjeljuje za sljedeće kulturne namjene i djelatnosti:
  - (a) muzeje, arhive, biblioteke, umjetničke i kulturne centre ili prostore, pozorišta, bioskope, operne dvorane, koncertne dvorane, druge organizacije koje priređuju nastupe uživo, ustanove filmske baštine i druge slične umjetničke i kulturne infrastrukture, organizacije i ustanove;
  - (b) materijalnu baštinu, uključujući sve oblike pokretne ili nepokretne kulturne baštine i arheološka nalazišta, spomenike, istorijske lokalitete i zgrade; prirodnu baštinu povezanu sa kulturnom baštinom ili formalno priznatu kao kulturna ili prirodna baština od strane nadležnih javnih organa države članice;
  - (c) nematerijalnu baštinu u svakom obliku, uključujući narodne običaje i zanate;
  - (d) umjetničke ili kulturne događaje i nastupe, festivale, izložbe i druge slične kulturne djelatnosti;
  - (e) djelatnosti kulturnog i umjetničkog obrazovanja, kao i podsticanje razumijevanja važnosti zaštite i promovisanja različitosti kulturnih izraza obrazovnim programima i programima jačanja svijesti javnosti, kao i upotrebom novih tehnologija;
  - (f) pisanje, uređivanje, produkciju, distribuciju, digitalizaciju i objavljivanje muzičkih i književnih djela, uključujući prevode.
3. Pomoć može biti u sljedećem obliku:
  - (a) pomoć za ulaganje, uključujući pomoć za izgradnju ili nadgradnju kulturne infrastrukture;
  - (b) operativna pomoć.
4. Za pomoć za ulaganje opravdani troškovi su troškovi ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu uključujući:
  - (a) troškove izgradnje, nadgradnje, sticanja, očuvanja ili poboljšanja infrastrukture, ako se najmanje 80 % vremenskog ili prostornog kapaciteta godišnje upotrebljava za kulturne namjene;
  - (b) troškove sticanja, uključujući zakup, prenos vlasništva ili fizičko premještanje kulturne baštine;
  - (c) troškove zaštite, očuvanja, restauracije i sanacije materijalne i nematerijalne kulturne baštine, uključujući dodatne troškove za pohranjivanje u odgovarajućim uslovima, posebne alate, materijale, kao i troškove dokumentacije, istraživanja, digitalizacije i objavljivanja;
  - (d) troškove za poboljšanje dostupnosti kulturne baštine javnosti, uključujući troškove digitalizacije i drugih novih tehnologija, troškove za poboljšanje dostupnosti za lica sa posebnim potrebama (naročito rampe i liftove za lica sa invaliditetom, uputstva na Brajevom pismu i muzejske eksponate koji se mogu dodirnuti) i za podsticanje kulturne različitosti koje se odnosi na izlaganja, programe i posjetioce;
  - (e) troškove za kulturne projekte i djelatnosti, programe saradnje i razmjene, kao i bespovratna sredstva, uključujući troškove postupaka izbora, troškove promocije i troškove nastale neposredno kao posljedica projekta.
5. Za operativnu pomoć opravdani troškovi su sljedeći:
  - (a) troškovi ustanove kulture ili lokacije baštine povezani sa stalnim ili periodičnim djelatnostima, uključujući izložbe, nastupe i događaje, kao i slične kulturne djelatnosti koje se odvijaju u redovnom toku poslovanja;
  - (b) troškovi djelatnosti kulturnog i umjetničkog obrazovanja, kao i podsticanja razumijevanja važnosti zaštite i promovisanja različitosti kulturnih izraza obrazovnim programima i programima jačanja svijesti javnosti, kao i upotrebom novih tehnologija;
  - (c) troškovi poboljšanja pristupa javnosti ustanovama kulture ili lokacijama baštine i njihovim djelatnostima uključujući troškove digitalizacije i upotrebe novih tehnologija, kao i troškove poboljšanja pristupa za lica sa invaliditetom;
  - (d) troškovi poslovanja neposredno povezani sa kulturnim projektom ili djelatnošću, kao što su najam ili zakup nekretnina i mjesta gdje se održavaju kulturni događaji, putni troškovi, troškovi materijala i potrošne robe neposredno povezanih sa kulturnim projektom ili djelatnošću, arhitektonskih struktura za izložbe i pozornice, zajma, zakupa i amortizacije alata, softvera i opreme, troškovi prava pristupa djelima zaštićenim autorskim pravom i drugom sadržaju zaštićenom srodnim pravima intelektualne svojine, troškovi promocije i troškovi koji su nastali neposredno kao posljedica projekta ili djelatnosti; troškovi amortizacije i troškovi finansiranja opravdani su samo ako nijesu bili uključeni u pomoć za ulaganje;
  - (e) troškovi osoblja koje radi za ustanovu kulture ili lokaciju baštine ili za projekt;

- (f) troškovi savjetodavnih usluga i usluga podrške koje pružaju spoljni konsultanti i pružaoci usluga, a koji nastaju neposredno kao posljedica projekta.
6. Za pomoć za ulaganje, iznos pomoći ne prelazi razliku između opravdanih troškova i operativne dobiti ulaganja. Operativna dobit oduzima se unaprijed od opravdanih troškova, na osnovu realnih predviđanja, ili kroz mehanizam povraćaja sredstava. Operator infrastrukture može da zadrži opravdanu dobit tokom odgovarajućeg perioda.
  7. Za operativnu pomoć, iznos pomoći ne prelazi iznos koji je nužan za pokriće operativnih gubitaka i opravdane dobiti tokom odgovarajućeg perioda. To se obezbjeđuje unaprijed, na osnovu realnih projekcija, ili kroz mehanizam povraćaja sredstava.
  8. Za pomoć koja ne prelazi 2 miliona EUR, pored metode iz st. 6 i 7, maksimalni iznos pomoći može se utvrditi u visini od 80 % opravdanih troškova.
  9. Za objavljivanje muzičkih i književnih djela, kako je utvrđeno u stavu 2 tačka (f), maksimalni iznos pomoći ne prelazi ni razliku između opravdanih troškova i diskontovanih prihoda projekta niti 70 % opravdanih troškova. Prihodi se oduzimaju unaprijed od opravdanih troškova ili kroz mehanizam povraćaja sredstava. Opravdani troškovi su troškovi objavljivanja muzičkih i književnih djela, uključujući autorske honorare (troškovi autorskih prava), honorare prevodilaca, honorare urednika, ostale uredničke troškove (lektura, korektura, redaktura), troškove preloma i pripreme za štampu, kao i troškove štampanja ili objavljivanja u elektronskom obliku.
  10. Pomoć za štampu i časopise, bez obzira na to da li se objavljuju u štampanom ili elektronskom obliku, nije opravdana na osnovu ovog člana.

Član 54

Šeme pomoći za audiovizuelna djela

1. Šeme pomoći za pisanje scenarija, razvoj, produkciju, distribuciju i promociju audiovizuelnih djela usklađene su sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzimaju se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.
2. Pomoć podržava kulturni proizvod. Da bi se izbjegle očigledne greške prilikom određivanja nekog proizvoda kao kulturnog proizvoda, svaka država članica uspostavlja djelotvorne postupke, kao što je izbor prijedloga koji vrši jedno ili više lica kojima je povjeren izbor ili provjera u skladu sa prethodno utvrđenom listom kulturnih kriterijuma.
3. Pomoć može biti u sljedećem obliku:
  - (a) pomoć za produkciju audiovizuelnih djela;
  - (b) pomoć za pretprodukciju; i
  - (c) pomoć za distribuciju.
4. Ako država članica zahtijeva da pomoć bude predmet obaveze teritorijalizacije potrošnje, šemama pomoći za produkciju audiovizuelnih djela može se ili:
  - (a) zahtijevati da do 160 % pomoći dodijeljene za produkciju određenog audiovizuelnog djela bude potrošeno na teritoriji države članice koja dodjeljuje pomoć; ili
  - (b) izračunati pomoć dodijeljenu za produkciju određenog audiovizuelnog djela kao procenat izdataka za producijske djelatnosti u državi članici koja dodjeljuje pomoć, što je tipično u slučaju šema pomoći u obliku poreskih podsticaja.

U oba slučaja, maksimalni izdaci koji su predmet obaveze teritorijalizacije potrošnje ni u kom slučaju ne prelaze 80 % ukupnog budžeta produkcije. Osim toga, ukoliko država članica zahtijeva najniži nivo producijske djelatnosti na predmetnoj teritoriji kako bi projekti bili prihvatljivi za pomoć, taj nivo ne prelazi 50 % ukupnog budžeta produkcije.

5. Opravdani troškovi su sljedeći:
  - (a) za pomoć za produkciju: ukupni troškovi produkcije audiovizuelnih djela uključujući troškove poboljšanja pristupa za lica sa invaliditetom;
  - (b) za pomoć za pretprodukciju: troškovi pisanja scenarija i razvoj audiovizuelnih djela;
  - (c) za pomoć za distribuciju: troškovi distribucije i promocije audiovizuelnih djela.
6. Intenzitet pomoći za produkciju audiovizuelnih djela ne prelazi 50 % opravdanih troškova.
7. Intenzitet pomoći može se povećati kako slijedi:
  - (a) do 60 % opravdanih troškova za prekogranične produkcije koje finansira više država članica i u koje su uključeni producenti iz više država članica;
  - (b) do 100 % opravdanih troškova za zahtjevna audiovizuelna djela i koprodukcije u koje su uključene zemlje sa liste Odbora za razvojnu pomoć OECD-a.
8. Intenzitet pomoći za pretprodukciju ne prelazi 100 % opravdanih troškova. Ako iz datog scenarija ili projekta nastane audiovizuelno djelo kao što je film, troškovi pretprodukcije uključuju se u ukupni budžet i uzimaju se u obzir prilikom izračunavanja intenziteta pomoći. Intenzitet pomoći za distribuciju jednak je intenzitetu pomoći za produkciju.

9. Pomoć nije ograničena na određene produkcijske djelatnosti ili pojedine djelove vrednosnog lanca produkcije. Pomoć za infrastrukturu filmskog studija nije opravdana na osnovu ovog člana.
10. Pomoć nije ograničena isključivo na državljane i od korisnika se ne zahtijeva da imaju status privrednog društva osnovanog u skladu sa domaćim privrednim pravom.

ODJELJAK 12

Pomoć za sportsku i višenamjensku rekreativnu infrastrukturu

Član 55

Pomoć za sportsku i višenamjensku rekreativnu infrastrukturu

1. Pomoć za sportsku i višenamjensku rekreativnu infrastrukturu usklađena je sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzima se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.
2. Sportsku infrastrukturu ne koristi samo jedan profesionalni sportski korisnik. Ostali profesionalni ili neprofesionalni sportski korisnici koriste sportsku infrastrukturu najmanje 20 % vremenskog kapaciteta godišnje. Ukoliko infrastrukturu istovremeno koristi više korisnika, izračunavaju se odgovarajući udjeli korišćenja vremenskog kapaciteta.
3. Višenamjenska rekreativna infrastruktura sastoji se od višenamjenskih objekata za rekreaciju u kojima se naročito nude kulturne i rekreativne usluge, sa izuzetkom zabavnih parkova i hotelskih objekata.
4. Pristup sportskoj ili višenamjenskoj rekreativnoj infrastrukturi otvoren je za više korisnika i omogućava se na transparentan i nediskriminatoran način. Privrednim društvima koja su finansirala najmanje 30 % troškova ulaganja u infrastrukturu može se odobriti povlašćeni pristup pod povoljnijim uslovima, ukoliko su ti uslovi javno dostupni.
5. Ako sportsku infrastrukturu koriste profesionalni sportski klubovi, države članice obezbjeđuju da uslovi određivanja cijena za korišćenje infrastrukture budu javno dostupni.
6. Svaka koncesija ili drugi oblik povjeravanja trećem licu da izgradi, nadgradi i/ili upravlja sportskom ili višenamjenskom rekreativnom infrastrukturom dodjeljuje se na otvorenoj, transparentnoj i nediskriminatornoj osnovi poštujući važeće propise o nabavkama.
7. Pomoć može biti u obliku:
  - (a) pomoći za ulaganje, uključujući pomoć za izgradnju ili nadgradnju sportske i višenamjenske rekreativne infrastrukture;
  - (b) operativne pomoći za sportsku infrastrukturu.
8. Za pomoć za ulaganje u sportsku i višenamjensku rekreativnu infrastrukturu opravdani troškovi su troškovi ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu.
9. Za operativnu pomoć za sportsku infrastrukturu opravdani troškovi su operativni troškovi pružanja usluga infrastrukture. Ti operativni troškovi obuhvataju troškove kao što su troškovi osoblja, materijala, ugovorenih usluga, komunikacije, energije, održavanja, zakupa, administrativni troškovi itd., ali isključuju troškove amortizacije i troškove finansiranja ukoliko su ti troškovi uključeni u pomoć za ulaganje.
10. Za pomoć za ulaganje u sportsku i višenamjensku rekreativnu infrastrukturu, iznos pomoći ne prelazi razliku između opravdanih troškova i operativne dobiti ulaganja. Operativna dobit oduzima se unaprijed od opravdanih troškova, na osnovu realnih projekcija, ili kroz mehanizam povraćaja sredstava.
11. Za operativnu pomoć za sportsku infrastrukturu, iznos pomoći ne prelazi operativne gubitke tokom odgovarajućeg perioda. To se obezbjeđuje unaprijed, na osnovu realnih projekcija, ili kroz mehanizam povraćaja sredstava.
12. Za pomoć koja ne prelazi 1 milion EUR, pored metode iz st. 10 i 11, maksimalni iznos pomoći može se utvrditi u visini od 80 % opravdanih troškova.

ODJELJAK 13

Pomoć za lokalnu infrastrukturu

Član 56

Pomoć za ulaganje u lokalnu infrastrukturu

1. Finansiranje za izgradnju ili nadgradnju lokalne infrastrukture tj. infrastrukture koja na lokalnom nivou doprinosi unapređenju poslovnog i potrošačkog ambijenta, kao i modernizaciji i razvoju industrijske baze, usklađeno je sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzima se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora ako su ispunjeni uslovi iz ovog člana i Poglavlja I.
2. Ovaj član ne primjenjuje se na pomoć za infrastrukture koje su obuhvaćene drugim odjeljcima Poglavlja III ove regulative, osim odjeljka 1 – Regionalna pomoć. Ovaj član ne primjenjuje se ni na aerodromsku i lučku infrastrukturu.
3. Infrastruktura je dostupna zainteresovanim korisnicima na otvorenoj, transparentnoj i nediskriminatornoj osnovi. Cijena koja se naplaćuje za korišćenje ili prodaju infrastrukture odgovara tržišnoj cijeni.
4. Svaka koncesija ili drugi oblik povjeravanja trećem licu da upravlja infrastrukturom dodjeljuje se na transparentnoj i nediskriminatornoj osnovi poštujući važeće propise o nabavkama.
5. Opravdani troškovi su troškovi ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu.
6. Iznos pomoći ne prelazi razliku između opravdanih troškova i operativne dobiti ulaganja. Operativna dobit oduzima se unaprijed od opravdanih troškova, na osnovu realnih projekcija, ili kroz mehanizam povraćaja sredstava.
7. Namjenska infrastruktura ne izuzima se na osnovu ovog člana.

ODJELJAK 14

Pomoć za regionalne aerodrome

Član 56a

Pomoć za regionalne aerodrome

1. Pomoć za ulaganja aerodromu je usklađena sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzima se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora, pod uslovom da su ispunjeni uslovi utvrđeni u stavovima 3 do 14 ovog člana i u Poglavlju I.
2. Operativna pomoć aerodromu je usklađena sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzima se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora, pod uslovom da su ispunjeni uslovi utvrđeni u stavovima 3, 4, 10 i 15 do 18 ovog člana i u Poglavlju I.
3. Aerodrom je otvoren za sve potencijalne korisnike. U slučaju fizičkog ograničenja kapaciteta, dodjela će se vršiti na osnovu relevantnih, objektivnih, transparentnih i nediskriminatornih kriterijuma.
4. Pomoć se ne dodjeljuje za izmeštanje postojećih aerodroma ili za stvaranje novog putničkog aerodroma, uključujući pretvaranje postojećeg aerodroma u putnički aerodrom.
5. Predmetna investicija ne prelazi ono što je neophodno za srednjoročni očekivani saobraćaj na osnovu razumnih prognoza saobraćaja.
6. Pomoć za ulaganje se ne dodjeljuje aerodromu koji se nalazi u krugu od 100 kilometara ili 60 minuta vožnje automobilom, autobusom, vozom ili brzim vozom od postojećeg aerodroma sa kojeg se obavlja redovni vazdušni saobraćaj, u smislu člana 2 stav 16 Regulative (EZ) br. 1008/2008, rade.
7. Stavovi 5 i 6 ne primjenjuju se na aerodrome sa prosječnim godišnjim prometom putnika do 200 000 putnika tokom dvije finansijske godine koje prethode godini u kojoj je pomoć stvarno dodijeljena, ako se ne očekuje da će investiciona pomoć dovesti do povećanja aerodroma prosječan godišnji promet putnika na preko 200 000 putnika u roku od dvije finansijske godine nakon dodjele pomoći. Investiciona pomoć dodijeljena takvim aerodromima mora biti u skladu ili sa stavom 11 ili sa stavovima 13 i 14.
8. Stav 6 se ne primjenjuje kada se pomoć za ulaganja dodjeljuje aerodromu koji se nalazi u krugu od 100 kilometara od postojećih aerodroma sa kojih se obavljaju redovni vazdušni prevozi, u smislu člana 2 stav Regulative (EZ) br. 1008/2008, pod uslovom da ruta između svakog od ovih drugih postojećih aerodroma i aerodroma koji prima pomoć nužno uključuje ili ukupno vrijeme putovanja pomorskim prevozom od najmanje 90 minuta ili vazdušni prevoz.
9. Pomoć za ulaganja se ne dodjeljuje aerodromima sa prosječnim godišnjim prometom putnika većim od tri miliona putnika tokom dvije finansijske godine koje prethode godini u kojoj je pomoć stvarno dodijeljena. Ne očekuje se da će investiciona pomoć dovesti do toga da aerodrom poveća svoj prosječni godišnji promet na više od tri miliona putnika u roku od dvije finansijske godine nakon dodjele pomoći.
10. Pomoć se ne dodjeljuje aerodromima sa prosječnim godišnjim transportom robe većim od 200 000 tona tokom dvije finansijske godine koje prethode godini u kojoj je pomoć stvarno dodijeljena. Ne očekuje se da će pomoć dovesti do toga

da aerodrom poveća svoj prosječan godišnji transport robe na preko 200 000 tona u roku od dvije finansijske godine nakon dodjele pomoći.

11. Iznos investicione pomoći ne prelazi razliku između prihvatljivih troškova i operativne dobiti investicije. Operativna dobit će se odbiti od prihvatljivih troškova unaprijed, na osnovu razumnih projekcija, ili putem mehanizma povraćaja.
12. Prihvatljivi troškovi su troškovi koji se odnose na ulaganja u aerodromsku infrastrukturu, uključujući troškove planiranja.
13. Iznos pomoći za ulaganja ne prelazi:
  - (a) 50 % prihvatljivih troškova za aerodrome sa prosječnim godišnjim prometom putnika od jednog do tri miliona putnika tokom dvije finansijske godine koje prethode godini u kojoj je pomoć stvarno dodijeljena;
  - (b) 75 % prihvatljivih troškova za aerodrome sa prosječnim godišnjim prometom putnika do milion putnika tokom dvije finansijske godine koje prethode godini u kojoj je pomoć stvarno dodijeljena.
14. Maksimalni intenzitet pomoći iz stava 13 može se povećati za 20 procentnih poena za aerodrome koji se nalaze u udaljenim regionima.
15. Operativna pomoć se ne dodjeljuje aerodromima sa prosječnim godišnjim prometom putnika većim od 200 000 putnika tokom dvije finansijske godine koje prethode godini u kojoj je pomoć stvarno dodijeljena.
16. Iznos operativne pomoći ne smije biti veći od onoga što je neophodno za pokrivanje operativnih gubitaka i opravdane dobiti tokom relevantnog perioda. Pomoć se dodjeljuje ili unaprijed u formi fiksnih periodičnih rata, koje se ne povećavaju tokom perioda za koji se pomoć dodjeljuje, ili u obliku iznosa naknadno definisanih na osnovu uočenih gubitaka iz poslovanja.
17. Operativna pomoć se ne isplaćuje za bilo koju kalendarsku godinu u kojoj godišnji putnički promet aerodroma prelazi 200 000 putnika.
18. Dodjeljivanje operativne pomoći ne smije biti uslovljeno sklapanjem aranžmana sa određenim avio-kompanijama u vezi sa aerodromskim taksama, marketinškim plaćanjima ili drugim finansijskim aspektima poslovanja avio-kompanija na dotičnom aerodromu.

ODJELJAK 15

Pomoć za luke

Član 56b

Pomoć za pomorske luke

1. Pomoć za pomorske luke je usklađena sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i izuzima se od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora, pod uslovom da su ispunjeni uslovi utvrđeni u ovom članu i u Poglavlju I.
2. Prihvatljivi troškovi su troškovi, uključujući troškove planiranja, za:
  - (a) ulaganja za izgradnju, zamjenu ili unapređenje lučke infrastrukture;
  - (b) ulaganja za izgradnju, zamjenu ili nadogradnju pristupne infrastrukture;
  - (c) bagerovanje.
3. Troškovi koji se odnose na djelatnosti koje se ne odnose na transport, uključujući pogone industrijske proizvodnje aktivne u luci, kancelarije ili prodavnice, kao i za lučke nadgradnje, nijesu prihvatljivi troškovi.
4. Iznos pomoći ne prelazi razliku između prihvatljivih troškova i operativne dobiti od investicije ili bagerovanje. Operativni profit će se odbiti od prihvatljivih troškova ek ante, na osnovu razumnih projekcija, ili putem mehanizma povrata.
5. Intenzitet pomoći po ulaganju iz stava 2 tačke (a) ne prelazi:
  - (a) 100% opravdanih troškova kada su ukupni opravdani troškovi projekta do 20 miliona EUR;
  - (b) 80% opravdanih troškova kada su ukupni opravdani troškovi projekta iznad 20 miliona EUR i do 50 miliona EUR;
  - (c) 60 % opravdanih troškova kada su ukupni prihvatljivi troškovi projekta iznad 50 miliona EUR i do iznosa utvrđenog u članu 4 stav 1 tačka (ee).

Intenzitet pomoći ne prelazi 100 % prihvatljivih troškova utvrđenih u tački (b) stava 2 i tački (c) stava 2 do iznosa utvrđenog u tački (ee) člana 4 stava 1.

6. Intenzitet pomoći utvrđen u tačkama (b) i (c) prvog podstava stava 5 može se povećati za 10 procentnih poena za ulaganja koja se nalaze u potpomognutim područjima koja ispunjavaju uslove iz tačke (a) člana 107(3) Ugovora i za 5 procentnih poena za investicije koje se nalaze u područjima koja primaju pomoć koja ispunjavaju uslove iz člana 107 stava 3 tačke (c) Ugovora.

7. Svaka koncesija ili drugo povjeravanje trećoj strani za izgradnju, nadogradnju, upravljanje ili iznajmljivanje lučke infrastrukture koja je potpomognuta biće dodijeljena na konkurentnoj, transparentnoj, nediskriminatornoj i bezuslovnoj osnovi.
8. Lučka infrastruktura kojoj se pruža pomoć biće dostupna zainteresovanim korisnicima na ravnopravnoj i nediskriminatornoj osnovi pod tržišnim uslovima.
9. Za pomoć koja ne prelazi 5 miliona EUR, maksimalni iznos pomoći može se odrediti na 80% prihvatljivih troškova, kao alternativa primjeni metode iz stavova 4, 5 i 6.

Član 56c

Pomoć za unutrašnje luke

1. Pomoć za unutrašnje luke je usklađena sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stava 3 Ugovora i biće izuzeta od obaveze obavještanja iz člana 108 stava 3 Ugovora, pod uslovom da su ispunjeni uslovi utvrđeni u ovom članu i u Poglavlju I.
2. Opravdani troškovi su troškovi, uključujući troškove planiranja, za:
  - (a) ulaganja za izgradnju, zamjenu ili unaprjeđenje lučke infrastrukture;
  - (b) ulaganja za izgradnju, zamjenu ili nadogradnju pristupne infrastrukture;
  - (c) bagerovanje.
3. Troškovi koji se odnose na aktivnosti koje se ne odnose na transport, uključujući pogone industrijske proizvodnje aktivne u luci, kancelarije ili prodavnice, kao i za lučke nadgradnje nijesu opravdani troškovi.
4. Iznos pomoći ne prelazi razliku između opravdanih troškova i operativne dobiti od investicije ili bagerovanja. Operativna dobit će se odbiti od prihvatljivih troškova unaprijed, na osnovu razumnih projekcija, ili putem mehanizma povrata.
5. Maksimalni intenzitet pomoći ne prelazi 100 % opravdanih troškova do iznosa utvrđenog u tački (ff) člana 4 stava 1.
6. Svaka koncesija ili drugo povjeravanje trećoj strani za izgradnju, nadogradnju, upravljanje ili iznajmljivanje lučke infrastrukture koja prima pomoć biće dodijeljena na konkurentnoj, transparentnoj, nediskriminatornoj i bezuslovnoj osnovi.
7. Lučka infrastruktura koja prima pomoć biće dostupna zainteresovanim korisnicima na ravnopravnoj i nediskriminatornoj osnovi pod tržišnim uslovima.
8. Za pomoć koja ne prelazi 2 miliona EUR, maksimalni iznos pomoći može se odrediti na 80% opravdanih troškova, kao alternativa primjeni metode iz stavova 4 i 5.

ODJELJAK 16

Pomoć uključena u finansijske proizvode koji se finansiraju sredstvima InvestEU fonda

Član 56d

Područje primjene i zajednički uslovi

1. Ovaj odjeljak se primjenjuje na pomoć uključenu u finansijske proizvode koji se finansiraju sredstvima fonda InvestEU, koji pruža pomoć implementacionim partnerima, finansijskim posrednicima ili krajnjim korisnicima.
2. Pomoć će biti usklađena sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 stav 3 Ugovora i biće izuzeta od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora, pod uslovom da su ispunjeni uslovi utvrđeni u Poglavlju I, ovog člana i člana 56e ili člana 56f su ispunjeni.
3. Pomoć treba da bude u skladu sa svim primjenjivim uslovima navedenim u Regulativi (EU) 2021/523 i smjernicama o ulaganju InvestEU koje su utvrđene u Prilogu Delegirane regulative Komisije (EU) 2021/1078¹.
4. Maksimalni pragovi navedeni u članovima 56e i 56f primjenjuju se na ukupno preostalo finansiranje, u mjeri u kojoj to finansiranje, obezbijeđeno u okviru bilo kog finansijskog proizvoda podržanog od InvestEU fonda, sadrži pomoć. Maksimalni pragovi se primjenjuju:
  - (a) po projektu u slučaju pomoći obuhvaće članom 56e stavovima 2 i 4, članom 56e stavom 5, tačka (a) podtačka (i), članom 56e stavovima 6 i 7, članom 56e stavom 8 tačke (a) i (b) i članovima 56e stavom 9;
  - (b) po krajnjem korisniku u slučaju pomoći obuhvaćene članom 56e stavom 5, tačkom (a) podtačkama (ii) i (iii), članom 56e stavom 8, tačkom (d), članom 56e stavom 10 i članom 56f.

¹ Delegirana regulativa Komisije (EU) 2021/1078 od 14. aprila 2021. o dopuni Regulative (EU) 2021/523 Evropskog parlamenta i Savjeta utvrđivanjem smjernica za ulaganja za fond InvestEU (SL L 234, 2.7.2021, str. 18.).

5. Pomoć se ne dodjeljuje u obliku refinansiranja ili garancija na postojeće portfelje finansijskih posrednika.

Član 56e

Uslovi za pomoć uključenu u finansijske proizvode koji se finansiraju sredstvima InvestEU fonda

1. Pomoć krajnjem korisniku u okviru finansijskog proizvoda koji se finansira sredstvima InvestEU fonda mora da:
  - (a) ispunjava uslove navedene u jednom od stavova 2 do 9; i
  - (b) kada je riječ o finansiranju u obliku zajmova krajnjem korisniku, ima kamatnu stopu koja odgovara najmanje osnovnoj stopi referentne stope koja se primjenjuje u vrijeme odobravanja kredita.
2. Pomoć za projekte od zajedničkog interesa u oblasti infrastrukture transevropske digitalne povezanosti finansirane u skladu sa Regulativom (EU) 2021/1153 Evropskog parlamenta i Savjeta ili kojima je dodijeljena oznaka kvaliteta „pečat izvrsnosti” u skladu sa tom Regulativom biće dodijeljena samo projektima koji ispunjavaju sve opšte i specifične uslove usklađenosti predviđene članom 52b. Nominalni iznos ukupnog finansiranja bilo kojeg krajnjeg korisnika po projektu iz fonda InvestEU ne može biti veći od 150 miliona EUR.
3. Pomoć za ulaganja u fiksne širokopojasne mreže za povezivanje samo određenih kvalifikovanih socio-ekonomskih pokretača mora biti u skladu sa sljedećim uslovima:
  - (a) pomoć se dodjeljuje samo projektima koji ispunjavaju sve uslove usklađenosti iz člana 52, osim ako nije drugačije naznačeno u tačkama (c) i (d) ovog stava;
  - (b) nominalni iznos ukupnog finansiranja bilo kojeg krajnjeg korisnika po projektu iz fonda InvestEU ne može biti veći od 150 miliona EUR;
  - (c) projekat povezuje samo socio-ekonomske pokretače koji su javne uprave ili javni ili privatni subjekti kojima je povjereno obavljanje usluga od opšteg interesa ili usluga od opšteg ekonomskog interesa u smislu člana 106 stava 2 Ugovora. Projekti koji uključuju elemente ili tijela koji nisu navedeni u ovoj tački su isključeni;
  - (d) odstupajući od člana 52 stava 4, identifikovani tržišni neuspjeh mora biti verifikovan ili dostupnim odgovarajućim mapiranjem ili, kada takvo mapiranje nije dostupno, javnom konsultacijom, kako slijedi:
    - i. mapiranje se može smatrati odgovarajućim ako nije starije od 18 mjeseci i ako uključuje sve mreže koje mogu pouzdano da obezbijede brzine preuzimanja od najmanje 100 Mbps, manje od 300 Mbps (granične brzine) koje prolaze kroz objekte kvalifikovanog socio-ekonomskog pokretača utvrđenog u tački (c). Ovo mapiranje mora da sprovede nadležni javni organ, mora uzeti u obzir sve postojeće mreže koje mogu da pouzdano obezbijede granične brzine ili mreže koje se pouzdano planiraju u naredne tri godine ili u istom vremenskom periodu kao i planirana podržana intervencija, za koju se dodjeljuje pomoć, što ne može biti kraće od dvije godine, i mora se izvršiti (i) za isključivo fiksne mreže na nivou adrese za objekte kojima je dostupna mogućnost pristupa; i (ii) za fiksne bežične pristupne mreže na nivou adrese za objekte kojima je dostupna mogućnost pristupa ili na osnovu mreža od najviše 100 x 100 metara;
    - ii. javnu raspravu mora da sprovede nadležni javni organ objavljivanjem na odgovarajućoj internet stranici pozivajući zainteresovane strane da daju komentare na nacrt mjere i da dostave potkrepljene informacije u vezi sa mrežama koje mogu pouzdano da obezbijede brzine preuzimanja od najmanje 100 Mbps, ali ispod 300 Mbps preuzimanja (granične brzine) ili mrežama koje se pouzdano planiraju u naredne tri godine ili u istom vremenskom periodu kao i planirana intervencija za koju se dodjeljuje pomoć, što ne može biti kraće od dvije godine, a koje prolaze prostorima prihvatljivih socioekonomskih pokretača kako je navedeno u tač. (c), na osnovu informacija: (i) za isključivo fiksne mreže, na nivou adrese za objekte kojima je dostupna mogućnost pristupa; i (ii) za fiksne bežične pristupne mreže, na nivou adrese za objekte kojima je dostupna mogućnost pristupa ili na osnovu mreža od maksimalnih 100 x 100 metara. Javne konsultacije traju najmanje 30 dana.
4. Pomoć za proizvodnju energije i energetska infrastrukturu ispunjava sljedeće uslove:
  - (a) pomoć se dodjeljuje samo za ulaganja u energetska infrastrukturu gasa i električne energije koja ne isključuje pristup trećoj strani, tarifno uređenje i izdvajanje, na osnovu zakonodavstva unutrašnjeg energetskog tržišta za sljedeće kategorije projekata:

- i. što se tiče gasne infrastrukture, projekti uvršteni u postojeći popis projekata od zajedničkog interesa Unije iz Priloga VII Regulative (EU) br. 347/2013 Evropskog parlamenta i Savjeta¹;
  - ii. u pogledu infrastrukture električne energije:
    - (1) pametne mreže, uključujući ulaganja u razvoj, unapređenje i modernizaciju infrastrukture za prenos i distribuciju električne energije;
    - (2) drugi projekti:
      - koji ispunjavaju bilo koji od kriterijuma navedenih u članu 4 stav 1 tačka c Regulative (EU) br. 347/2013, ili
      - koji su uključeni u popis projekata od zajedničkog interesa Unije u Prilogu VII Regulative (EU) br. 347/2013;
    - (3) drugi projekti, osim skladištenja električne energije, u potpomognutim područjima;
  - iii. projekti skladištenja električne energije, zasnovani na novoj i inovativnoj tehnologiji, bez obzira na naponski nivo priključka na mrežu;
- (b) pomoć za ulaganje za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora energije mora da ispunjava sljedeće uslove:
- i. pomoć se dodjeljuje samo za nova postrojenja, koja su izabrana na konkurentnoj, transparentnoj, objektivnoj i nediskriminatornoj osnovi;
  - ii. pomoć se može dodijeliti takođe za nova postrojenja u kombinaciji sa opremom za skladištenje ili elektrolizatorima vodonika, pod uslovom da i oprema za skladištenje električne energije ili vodonika i elektrolizatori vodonika koriste samo energiju proizvedenu u postrojenjima za obnovljivu energiju;
  - iii. pomoć se neće dodjeljivati za hidroenergetska postrojenja koja nijesu u skladu sa uslovima navedenim u Direktivi 2000/60/EC;
  - iv. u slučaju postrojenja koja proizvode biogoriva, pomoć se dodjeljuje samo za postrojenja koja proizvode održiva biogoriva osim biogoriva na bazi hrane.
- (c) Nominalni iznos ukupnog finansiranja obezbijeđenog bilo kojem krajnjem korisniku po projektu iz tačke (a) uz pomoć iz InvestEU fonda ne prelazi 150 miliona EUR. Nominalni iznos ukupnog finansiranja obezbijeđenog bilo kojem krajnjem korisniku po projektu iz tačke (b) uz pomoć iz InvestEU fonda ne prelazi 75 miliona EUR.
5. Pomoć za infrastrukturu i aktivnosti društvenog, obrazovnog, kulturnog i prirodnog nasljeđa ispunjava sljedeće uslove:
- (a) nominalni iznos ukupnog finansiranja obezbijeđenog bilo kom krajnjem korisniku uz pomoć iz InvestEU fonda ne prelazi:
- i. 100 miliona EUR po projektu za ulaganja u infrastrukturu koja se koristi za pružanje socijalnih usluga i za obrazovanje; 150 miliona EUR po projektu za svrhe očuvanja kulture i nasljeđa i aktivnosti navedene u članu 53(2), uključujući prirodno nasljeđe;
  - ii. 30 miliona EUR za aktivnosti koje se odnose na socijalne usluge;
  - iii. 75 miliona EUR za aktivnosti vezane za kulturu i očuvanje baštine; i
  - iv. 5 miliona EUR za obrazovanje i obuku.
- (b) pomoć se ne dodjeljuje za obuku koja ima za cilj ispunjavanje obaveznih nacionalnih zahtjeva za obuku.
6. Pomoć za saobraćaj i saobraćajnu infrastrukturu ispunjava sljedeće uslove:
- (a) pomoć za infrastrukturu, osim za luke, biće obezbijeđena samo za sljedeće projekte:
- i. projektima od zajedničkog interesa kako je definisano u članu 3, tačka (a) Regulative (EU) br. 1315/2013, osim za projekte koji se tiču lučke ili aerodromske infrastrukture;
  - ii. povezivanju sa gradskim čvorovima transevropske saobraćajne mreže;
  - iii. voznom parku samo za pružanje usluga željezničkog prevoza koje nijesu obuhvaćene ugovorom o javnim uslugama u smislu Regulative (EZ) br. 1370/2007 Evropskog parlamenta i Savjeta¹, pod uslovom da je korisnik novi učesnik;

¹ Regulativa (EU) br. 347/2013 Evropskog parlamenta i Savjeta od 17. aprila 2013. o smjernicama za transevropsku energetska infrastrukturu i stavljanju izvan snage Odluke br. 1364/2006/EZ i izmjeni regulativa (EZ) br. 713/2009, (EZ) br. 714/2009 i (EZ) br. 715/2009 (SL L 115, 25.4.2013, str. 39.).

- iv. gradskom prevozu;
  - v. infrastrukturi za dopunjavanje ili dopunu goriva koja snabdijeva vozila električnom energijom ili obnovljivim vodonikom;
- (b) pomoć za projekte lučke infrastrukture mora biti u skladu sa sljedećim zahtjevima:
- i. pomoć se može obezbijediti samo za ulaganja u pristupnu infrastrukturu i lučku infrastrukturu koje su dostupne zainteresovanim korisnicima na ravnopravnoj i nediskriminatornoj osnovi pod tržišnim uslovima;
  - ii. svaka koncesija ili drugo povjeravanje trećoj strani za izgradnju, nadogradnju, upravljanje ili iznajmljivanje potpomognute lučke infrastrukture će se dodijeliti na konkurentnoj, transparentnoj, nediskriminatornoj i bezuslovnoj osnovi;
  - iii. pomoć se ne dodjeljuje za ulaganja u lučke superstrukture.
- (c) nominalni iznos ukupnog finansiranja obezbijeđenog u skladu sa tačkama (a) ili (b) bilo kom krajnjem korisniku po projektu uz pomoć iz InvestEU fonda ne prelazi 150 miliona EUR.
7. Pomoć za drugu infrastrukturu mora biti u skladu sa sljedećim uslovima:
- (a) pomoć se pruža samo za sljedeće projekte:
- i. ulaganja u infrastrukturu vodosnabdijevanja i otpadnih voda za širu javnost;
  - ii. ulaganje u reciklažu otpada i pripremu za ponovnu upotrebu u skladu sa članom 47 stavovima 1 do 6, ukoliko je usmjereno na upravljanje otpadom koji stvaraju druga provredna društva;
  - iii. ulaganje u istraživačku infrastrukturu;
  - iv. ulaganje u izgradnju ili nadogradnju objekata inovacionih klastera;
- (b) nominalni iznos ukupnog finansiranja obezbijeđenog bilo kojem krajnjem korisniku po projektu uz pomoć InvestEU fonda ne prelazi 100 miliona EUR.
8. Pomoć za zaštitu životne sredine, uključujući zaštitu klime, ispunjava sljedeće uslove:
- (a) pomoć se pruža samo za sljedeće projekte:
- i. ulaganja koja omogućavaju privrednim društvima da poprave ili spriječe štetu fizičkom okruženju (uključujući klimatske promjene) ili prirodnim resursima koja je nastala zbog djelatnosti korisnika, ukoliko to ulaganje prevazilazi standarde Unije za zaštitu životne sredine ili povećava nivo zaštite životne sredine u nedostatku standarda Unije ili predstavlja rano prilagođavanje budućim standardima Unije za zaštitu životne sredine;
  - ii. mjerama za poboljšanje energetske efikasnosti privrednog društva, u mjeri u kojoj cilj poboljšanja nije da bi se osiguralo da je privredno društvo u skladu sa standardima Unije koji su već usvojeni, čak i ako oni još nijesu na snazi;
  - iii. sanacija zagađenih lokacija, ukoliko nije identifikovano nijedno pravno ili fizičko lice odgovorno za štetu po životnu sredinu prema važećem zakonu u skladu sa principom „zagađivač plaća“ kako je navedeno u članu 45 stav 3;
  - iv. studije životne sredine;
  - v. unapređenje i obnavljanje biodiverziteta i ekosistema kada ta aktivnost doprinosi zaštiti, očuvanju ili obnavljanju biodiverziteta i postizanju dobrog stanja ekosistema, ili zaštiti ekosistema koji su već u dobrom stanju;
- (b) ne dovodeći u pitanje tačku (a), gdje se mjera pomoći odnosi na poboljšanje energetske efikasnosti (i) stambenih zgrada; (ii) zgrada namijenjenih pružanju obrazovnih ili socijalnih usluga ili aktivnostima koje se odnose na pravosuđe, policiju ili vatrogasne usluge; (iii) zgrada namijenjenih aktivnostima u vezi sa javnom upravom; ili (iv) zgrada iz podtačkama (i), (ii), ili (iii) i u kojima aktivnosti osim onih navedenih u podtačkama (i), (ii), ili (iii) zauzimaju manje od 35% unutrašnje površine, pomoć se takođe može dodijeliti za mjere koje istovremeno poboljšavaju energetske efikasnost tih zgrada i integrišu bilo koju ili sve od sljedećih investicija:
- i. integrisana postrojenja koja proizvode energiju iz obnovljivih izvora na lokaciji zgrade na koju se odnosi mjera pomoći za energetske efikasnost. Integrisano postrojenje za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora na licu mjesta odnosi se na proizvodnju električne i/ili toplotne energije. Može se kombinovati sa opremom za skladištenje obnovljive energije proizvedene na licu mjesta;
  - ii. postrojenja za skladištenje na licu mjesta;
  - iii. opremu i prateću infrastrukturu ugrađenu u zgradu za punjenje električnih vozila korisnika zgrade;

---

¹ Regulativa (EZ) br. 1370/2007 Evropskog parlamenta i Savjeta od 23. oktobra 2007. o uslugama javnog željezničkog i drumskog prevoza putnika i stavljanju van snage regulativa Vijeća (EEZ) br. 1191/69 i (EEZ) br. 1107/70 (SL L 315, 3.12.2007, str. 1.).

- iv. ulaganja za digitalizaciju zgrade, posebno za povećanje njene spremnosti za pametne tehnologije. Ulaganja za digitalizaciju zgrade mogu uključiti intervencije ograničene na pasivno ožičenje u kući ili strukturisano kabliranje za mreže podataka i, ako je potrebno, pomoćni dio pasivne mreže na privatnom posjedu van zgrade. Ožičenje ili kabliranje za mreže podataka van privatnog vlasništva je isključeno;

Krajnji korisnik pomoći može biti ili vlasnik/ci zgrade ili zakupac/i, u zavisnosti od toga ko dobija finansiranje za projekat;

- (c) nominalni iznos ukupnog finansiranja obezbijeđenog bilo kom krajnjem korisniku po projektu iz tačke (a) uz pomoć iz InvestEU fonda ne može biti veći od 50 miliona EUR;
  - (d) nominalni iznos ukupnog finansiranja obezbijeđenog po projektu iz tačke (b) uz pomoć iz InvestEU fonda ne prelazi 50 miliona EUR po krajnjem korisniku i zgradi;
  - (e) pomoć za mjere kojima se poboljšava energetska efikasnost zgrada iz tačke (b) takođe se može odnositi na olakšavanje ugovora o energetsom učinku pod sljedećim uslovima:
    - i. pomoć je u obliku zajma ili garancije davaocu mjera za poboljšanje energetske efikasnosti na osnovu ugovora o energetsom učinku, ili se sastoji od finansijskog proizvoda koji za cilj ima refinansiranje predmetnog provajdera (npr. faktoring, forfeiting);
    - ii. nominalni iznos ukupnog finansiranja obezbijeđenog uz pomoć iz InvestEU fonda ne prelazi 30 miliona EUR;
    - iii. podrška se pruža MSP-ovima ili malim privrednim društvima srednje tržišne kapitalizacije;
    - iv. podrška je obezbijeđena za ugovaranje energetske performansi u smislu člana 2 stav 27 Direktive 2012/27/EU;
    - v. sklapanje ugovora o energetsom učinku odnosi na zgradu iz stava 8 tačka (b).
9. Pomoć za istraživanje, razvoj, inovacije i digitalizaciju ispunjava sljedeće uslove:
- (a) pomoć se može dodijeliti za:
    - i. osnovno istraživanje;
    - ii. industrijsko istraživanje;
    - iii. eksperimentalni razvoj;
    - iv. inovacije procesa ili organizacione inovacije za MSP;
    - v. savjetodavne usluge za inovacije i usluge podrške inovacijama za MSP;
    - vi. digitalizaciju za MSP;
  - (b) za projekte koji su obuhvaćeni tačkom (a) podtačkama (i), (ii) i (iii), nominalni iznos ukupnog finansiranja obezbijeđenog bilo kojem krajnjem korisniku po projektu uz pomoć iz InvestEU fonda ne prelazi 75 miliona EUR. Za projekte koji su obuhvaćeni tačkom (a) podtačkama (iv), (v) i (vi), nominalni iznos ukupnog finansiranja obezbijeđenog bilo kojem krajnjem korisniku po projektu uz pomoć iz InvestEU fonda ne prelazi 30 miliona EUR.
10. MSP ili, gdje je primjenljivo, mala privredna društva srednje tržišne kapitalizacije mogu, pored kategorija pomoći predviđenih u stavovima 2 do 9, takođe dobiti pomoć u obliku finansiranja iz InvestEU fonda pod uslovom da je jedan od sljedećih uslova ispunjen:
- (a) nominalni iznos ukupnog finansiranja obezbijeđenog po krajnjem korisniku uz pomoć iz InvestEU fonda ne prelazi 15 miliona EUR i dodjeljuje se:
    - i. MSP-ovima koja nijesu uvrštena na berzi, i koja još ne posluju ni na jednom tržištu ili posluju manje od sedam godina nakon prve komercijalne prodaje;
    - ii. MSP-ovima koja nijesu uvrštena na berzi koja ulaze na novo tržište proizvoda ili geografsko tržište, gdje početno ulaganje za ulazak na novo tržište proizvoda ili geografsko tržište mora biti veće od 50% prosječnog godišnjeg prometa u prethodnih 5 godina;
    - iii. MSP-ovima i malim privrednim društvima sa srednjom tržišnom kapitalizacijom koja su inovativna preduzeća kako je definisano u članu 2, tački (80);
  - (b) nominalni iznos ukupnog finansiranja obezbijeđenog po krajnjem korisniku uz pomoć iz InvestEU fonda ne prelazi 15 miliona EUR i obezbjeđuje se MSP-ovima ili malim privrednim društvima srednje tržišne kapitalizacije čije se glavne aktivnosti nalaze u potpomognutim područjima pod uslovom da se finansiranje ne koristi za premještanje djelatnosti kako je definisano u članu 2, tački (61a);
  - (c) nominalni iznos ukupnog finansiranja obezbijeđenog po krajnjem korisniku uz pomoć iz InvestEU fonda ne prelazi 2 miliona EUR i obezbjeđuje se MSP-ovima ili malim privrednim društvima sa srednje tržišne kapitalizacije.

Uslovi za pomoć uključenu u posredničke komercijalno orijentisane finansijske proizvode koji se finansiraju sredstvima iz InvestEU fonda

1. Finansiranje krajnjim korisnicima će obezbijediti komercijalni finansijski posrednici koji se biraju na otvoren, transparentan i nediskriminatoran način na osnovu objektivnih kriterijuma.
2. Komercijalni finansijski posrednik koji obezbjeđuje finansiranje krajnjem korisniku zadržava minimalnu izloženost riziku od 20% svake finansijske transakcije.
3. Nominalni iznos ukupnog finansiranja obezbijeđenog svakom krajnjem korisniku preko komercijalnog finansijskog posrednika ne prelazi 7,5 miliona EUR.

POGLAVLJE IV

Završne odredbe

Član 57

Stavljanje van snage

Regulativa (EZ) br. 800/2008 stavlja se van snage.

Član 58

Prelazne odredbe

1. Ova Regulativa se primjenjuje na pojedinačnu pomoć dodijeljenu prije stupanja na snagu odgovarajućih odredbi ove Regulative ako pomoć ispunjava sve uslove propisane ovom Regulativom, sa izuzetkom člana 9.
2. Svaku pomoć koja nije izuzeta od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stava 3 Ugovora na osnovu ove Regulative ili drugih regulativa usvojenih u skladu sa članom 1 Regulative (EZ) br. 994/98 koje su prethodno bile na snazi, Komisija procjenjuje u skladu sa odgovarajućim okvirima, smjernicama, saopštenjima i obavještenjima.
3. Svaka individualna pomoć dodijeljena prije 1. januara 2015. na osnovu bilo koje regulative donijete u skladu sa članom 1 Regulative (EZ) br. 994/98 koja je bila na snazi u vrijeme dodjele pomoći biće usklađena sa unutrašnjim tržištem i izuzeta od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stava 3 Ugovora, sa izuzetkom regionalne pomoći. Šeme pomoći za rizični kapital za MSP-ove koje su uspostavljene prije 1. jula 2014. i izuzete od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora na osnovu Regulative (EZ) br. 800/2008, ostaće izuzete i usklađene sa unutrašnjim tržištem do raskida sporazuma o finansiranju, pod uslovom da je obaveza javnog finansiranja privatnog investicionog fonda koji prima pomoć, na osnovu takvog sporazuma, preuzeta prije 1. januara 2015. godine i da su ostali uslovi za izuzeće ispunjeni.
- 3 a. Svaka individualna pomoć dodijeljena između 1. jula 2014. i 2. avgusta 2021. u skladu sa odredbama ove regulative koja se primjenjuje u trenutku dodjele pomoći je usklađena sa unutrašnjim tržištem i izuzeta od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora. Svaka individualna pomoć dodijeljena prije 1. jula 2014. u skladu sa odredbama ove Regulative, sa izuzetkom člana 9, kako se primjenjuje prije ili poslije 10. jula 2017. ili prije ili poslije 3. avgusta 2021, biće usklađena sa unutrašnjim tržištem i izuzeta od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stav 3 Ugovora.
4. Na kraju perioda važenja ove regulative, sve šeme pomoći koje se izuzimaju na osnovu ove regulative ostaće izuzete tokom perioda prilagođavanja od šest mjeseci, sa izuzetkom šema regionalne pomoći. Izuzeće šema regionalne pomoći prestaje da važi na dan prestanka važenja odobrenih mapa regionalne pomoći. Izuzeće pomoći za finansiranje rizika na osnovu člana 21 stav 2 tačka a prestaje da važi na kraju perioda predviđenog sporazumom o finansiranju, pod uslovom da je obaveza javnog finansiranja privatnog investicionog fonda koji prima pomoć preuzeta na osnovu takvog sporazuma u roku od 6 mjeseci od isteka perioda važenja ove regulative i svi ostali uslovi za izuzeće ostaju ispunjeni.
5. U slučaju izmjena ove regulative, svaka šema pomoći izuzeta na osnovu ove regulative, kako je primjenjivo u vrijeme stupanja na snagu šeme, ostaje izuzeta tokom perioda prilagođavanja od šest mjeseci.

Član 59

Ova regulativa stupa na snagu 1. jula 2014.

Primjenjuje se do 31. decembra 2023. godine.

Ova regulativa je u cjelini obavezujuća i neposredno se primjenjuje u svim državama članicama.

PRILOG I
DEFINICIJA MSP

Član 1
Preduzeće

Preduzeće je svaki subjekat koji se bavi privrednom djelatnošću, bez obzira na njegov pravni oblik. To uključuje, naročito, samozaposlena lica i porodične preduzetnike koji se bave zanatstvom ili drugim djelatnostima, kao i partnerstva ili udruženja koja se redovno bave privrednom djelatnošću.

Član 2
Broj zaposlenih i finansijski pragovi kojima se određuju kategorije preduzeća

1. Kategoriju mikro, malih i srednjih preduzeća (MSP) čine preduzeća koja imaju manje od 250 zaposlenih i godišnji promet koji ne prelazi 50 miliona EUR i/ili ukupni godišnji bilans stanja koji ne prelazi 43 miliona EUR.
2. U okviru kategorije MSP, malo preduzeće definiše se kao preduzeće koje ima manje od 50 zaposlenih i čiji godišnji promet i/ili ukupni godišnji bilans stanja ne prelazi 10 miliona EUR.
3. U okviru kategorije MSP, mikro preduzeće definiše se kao preduzeće koje ima manje od 10 zaposlenih i čiji godišnji promet i/ili ukupni godišnji bilans stanja ne prelazi 2 miliona EUR.

Član 3
Vrste preduzeća koja se uzimaju u obzir prilikom izračunavanja broja zaposlenih i finansijskih iznosa

1. „Nezavisno preduzeće” je svako preduzeće koje nije klasifikovano kao partnersko preduzeće u smislu stava 2 niti kao povezano preduzeće u smislu stava 3.
2. „Partnerska preduzeća” su sva preduzeća koja nijesu klasifikovana kao povezana preduzeća u smislu stava 3 i između kojih postoji sljedeći odnos: jedno preduzeće (preduzeće koje je više u vlasničkom nizu) posjeduje, samo ili zajedno sa jednim ili više povezanih preduzeća u smislu stava 3, 25 % ili više kapitala ili glasačkih prava drugog preduzeća (preduzeće koje je niže u vlasničkom nizu).

Međutim, preduzeće se može svrstati u nezavisna društva, odnosno u preduzeća koja nemaju partnerska preduzeća, čak i ako su sljedeći investitori dostigli ili premašili prag od 25 %, ukoliko ti investitori nijesu, u smislu stava 3, pojedinačno ili zajednički povezani sa odnosnim preduzećem:

- (a) javna investiciona društva, društva rizičnog kapitala, pojedinci ili grupe pojedinaca čija je redovna djelatnost ulaganje rizičnog kapitala koji ulažu vlasnički kapital u privredna društva koja nijesu uvrštena na berzu (poslovni anđeli), ukoliko je ukupno ulaganje tih poslovnih anđela u isto preduzeće manje od 1 250 000 EUR;
  - (b) univerziteti ili neprofitni istraživački centri;
  - (c) institucionalni investitori, uključujući fondove za regionalni razvoj;
  - (d) samostalni lokalni organi sa godišnjim budžetom manjim od 10 miliona EUR i sa manje od 5 000 stanovnika.
3. „Povezana preduzeća” su preduzeća među kojima postoji jedan od sljedećih odnosa:
    - (a) jedno preduzeće ima većinu glasačkih prava vlasnika udjela ili članova u drugom preduzeću;
    - (b) jedno preduzeće ima pravo da imenuje ili razriješi većinu članova upravnog, upravljačkog ili nadzornog organa drugog preduzeća;

- (c) preduzeće ima pravo da vrši dominantan uticaj na drugo preduzeće na osnovu ugovora zaključenog sa tim preduzećem ili na osnovu odredbe njegovog osnivačkog akta ili statuta;
- (d) preduzeće, koje je vlasnik udjela ili član drugog preduzeća, samo kontroliše, na osnovu sporazuma sa drugim vlasnicima udjela ili članovima tog preduzeća, većinu glasačkih prava vlasnika udjela ili članova u tom preduzeću.

Pretpostavka je da dominantan uticaj ne postoji ukoliko se investitori iz stava 2 podstav 2 ne uključuju neposredno ili posredno u upravljanje odnosnim preduzećem, ne dovodeći u pitanje svoja prava kao vlasnika udjela.

Povezanim preduzećima smatraju se i preduzeća između kojih postoji bilo koji od odnosa iz podstava 1 preko jednog ili više drugih preduzeća, ili bilo kojeg od investitora iz stava 2.

Povezanim preduzećima smatraju se i preduzeća između kojih postoji jedan od tih odnosa preko fizičkog lica ili grupe fizičkih lica koja djeluju zajedno ukoliko obavljaju svoju djelatnost ili dio svoje djelatnosti na istom relevantnom tržištu ili susjednim tržištima.

„Susjednim tržištem” smatra se tržište proizvoda ili usluga koje se nalazi neposredno uzlazno ili silazno u odnosu na relevantno tržište.

- 4. Osim u slučajevima iz stava 2 podstav 2, preduzeće se ne može smatrati MSP-om ukoliko jedan ili više organa javne vlasti zajedno ili pojedinačno, neposredno ili posredno kontroliše 25 % ili više kapitala ili glasačkih prava.
- 5. Preduzeća mogu dati izjavu o svom statusu nezavisnog preduzeća, partnerskog preduzeća ili povezanog preduzeća, uključujući podatke o pragovima iz člana 2. Ta izjava može se dati čak i ako je kapital raspoređen na način da je nemoguće tačno odrediti ko ga posjeduje, u kojem slučaju preduzeće može u dobroj vjeri izjaviti da može legitimno pretpostaviti da jedno preduzeće ili više međusobno povezanih preduzeća ne posjeduje 25 % kapitala ili više od 25 % kapitala u dotičnom preduzeću. Davanje takvih izjava ne utiče na mogućnost provjere ili ispitivanja u skladu sa domaćim propisima ili pravilima Unije.

Član 4

Podaci koji se koriste za utvrđivanje broja zaposlenih i finansijskih iznosa i referentni period

- 1. Podaci u pogledu broja zaposlenih i finansijskih iznosa su podaci koji se odnose na posljednji odobreni računovodstveni period i izračunavaju se na godišnjem nivou. Navedeni podaci uzimaju se u obzir od datuma zaključenja finansijskih izvještaja. Iznos koji se koristi kao visina prometa izračunava se bez poreza na dodatu vrijednost (PDV) i drugih indirektnih poreza.
- 2. Ako na datum zaključenja finansijskih izvještaja preduzeće utvrdi da je, na godišnjem nivou, prekoračilo prag broja zaposlenih ili finansijske pragove iz člana 2 ili palo ispod tih pragova, to neće dovesti do gubitka ili sticanja statusa srednjeg, malog ili mikro preduzeća, osim ako ti pragovi nijesu prekoračeni tokom dva uzastopna računovodstvena perioda.
- 3. U slučaju novoosnovanih preduzeća čiji finansijski izvještaji još uvijek nijesu odobreni, primjenjuju se podaci koji se izvode iz procjene *bona fide* koja je obavljena u toku finansijske godine.

Član 5

Broj zaposlenih

Broj zaposlenih odgovara broju godišnjih jedinica rada, to jest broju zaposlenih na puno radno vrijeme koji su radili u dotičnom preduzeću ili u njegovo ime, tokom cijele posmatrane referentne godine. Rad lica koja nijesu radila cijelu godinu, rad lica koja su radila skraćeno radno vrijeme, bez obzira na trajanje, i rad sezonskih radnika računa se kao dio godišnjih jedinica rada. Osoblje čine:

- (a) zaposleni;
- (b) lica koja rade za podređeno preduzeće, a smatraju se zaposlenim po domaćem pravu;
- (c) vlasnici-upravnici;
- (d) partneri koji se redovno uključuju u djelatnost preduzeća i koji imaju koristi od finansijskih prednosti preduzeća.

Pripravnici ili studenti uključeni u stručno usavršavanje na osnovu ugovora o obavljanju pripravničkog staža ili ugovora o stručnom usavršavanju ne ubrajaju se u zaposlene. Trajanje porodijskog ili roditeljskog odsustva se ne uračunava.

Član 6

Utvrđivanje podataka o preduzeću

1. U slučaju nezavisnog preduzeća, podaci, uključujući broj zaposlenih, utvrđuju se isključivo na osnovu finansijskih izvještaja tog preduzeća.
2. Podaci, uključujući broj zaposlenih, preduzeća koje ima partnerska preduzeća ili povezana preduzeća utvrđuju se na osnovu finansijskih izvještaja i drugih podataka društva, odnosno, ukoliko postoje, konsolidovanih finansijskih izvještaja preduzeća ili konsolidovanih finansijskih izvještaja u koje je preduzeće uključeno konsolidacijom.

Podacima iz podstava 1 dodaju se podaci svakog partnerskog preduzeća predmetnog preduzeća koje je neposredno iznad ili ispod njega u vlasničkom nizu. Zbir je proporcionalan procentualnom udjelu u kapitalu ili glasačkim pravima (zavisno od toga što je veće). U slučaju unakrsnog vlasništva važi veći procenat.

Podacima iz podst. 1 i 2 dodaje se 100 % podataka svakog preduzeća koje je neposredno ili posredno povezano sa predmetnim preduzećem ukoliko ti podaci već nisu uključeni konsolidacijom finansijskih izvještaja.

3. Radi primjene stava 2 podaci partnerskih preduzeća predmetnog preduzeća izvode se iz njihovih finansijskih izvještaja i njihovih drugih podataka, i to konsolidovanih ako postoje. Tim podacima dodaje se 100 % podataka preduzeća koja su povezana sa tim partnerskim preduzećima, osim ukoliko podaci iz njihovih finansijskih izvještaja već nisu uključeni konsolidacijom.

Radi primjene istog stava 2 podaci preduzeća koja su povezana sa predmetnim preduzećem izvode se iz njihovih finansijskih izvještaja i njihovih drugih podataka, i to konsolidovanih ako postoje. Tim podacima proporcionalno se dodaju podaci svakog mogućeg partnerskog preduzeća tog povezanog preduzeća, koje je neposredno iznad ili ispod njega u vlasničkom nizu, osim ukoliko ti podaci već nisu uključeni u konsolidovane finansijske izvještaje u procentu koji je najmanje proporcionalan procentu utvrđenom na osnovu stava 2 podstav 2.

4. Ukoliko u konsolidovanim finansijskim izvještajima nema podataka o zaposlenima za dato preduzeće, broj zaposlenih izračunava se proporcionalnim sabiranjem podataka njegovih partnerskih preduzeća i dodavanjem podataka privrednih društava sa kojima je dato preduzeće povezano.

PRILOG II
INFORMACIJE O DRŽAVNOJ POMOĆI KOJA SE IZUZIMA NA OSNOVU USLOVA OVE REGULATIVE

DIO I

dostaviti elektronskom aplikacijom koju Komisija uspostavi u skladu sa članom 11

Referentna oznaka pomoći	<i>(popunjava Komisija)</i>	
Država članica	.....	
Referentni broj države članice	.....	
Region	Naziv regiona (NUTS(1))	Status regionalne pomoći (2) ....
	Naziv	.....
Davalac pomoći	Poštanska adresa	.....
	Internet adresa	.....
Naziv mjere pomoći	.....	
Nacionalni pravni osnov (Poziv na odgovarajuću nacionalnu službenu publikaciju)	....	
Internet link na cjelokupni tekst mjere pomoći	.....	
Vrsta mjere	☐ Šema	.....
	☐ Ad hoc pomoć	Ime/naziv korisnika i grupa (3) kojoj pripada .....
Izmjena postojeće šeme	Referentna oznaka pomoći koju dodjeljuje Komisija	

pomoći ili <i>ad hoc</i> pomoći	☐ Produženje	.....	
	☐ Izmjena	.....	
Trajanje (4)	☐ Šema	dd. mm. gggg. do dd. mm. gggg.	
Datum dodjele (5)	☐ <i>Ad hoc</i> pomoć	dd. mm. gggg.	
Predmetni privredni sektor/sektori	☐ Svi privredni sektori imaju pravo da prime pomoć		
	☐ Ograničena na određene sektore: navedite na nivou grane NACE (6)	....	
Vrsta korisnika	☐ MSP		
	☐ Velika privredna društva		
Budžet	Ukupni godišnji iznos budžeta planiran na osnovu šeme (7)	Nacionalna valuta ..... (puni iznosi)	
	Ukupni iznos <i>ad hoc</i> pomoći dodijeljene privrednom društvu (8)	Nacionalna valuta ..... (puni iznosi)	
	☐ Za garancije (9)	Nacionalna valuta ..... (puni iznosi)	
Instrument pomoći	☐ Bespovratna sredstva / subvencija kamatnih stopa		
	☐ Zajam / otplativi predujmovi		
	☐ Garancija (po potrebi sa pozivom na odluku Komisije (10))		
	☐ Poreska olakšica ili poresko oslobođenje		
	☐ Obezbeđivanje finansiranja rizika		
	☐ Drugo (navedite) ..... Navesti kojoj bi opštoj kategoriji od dolje navedenih najbolje odgovarao u smislu efekta/funkcije: ☐ Bespovratna sredstva ☐ Zajam ☐ Garancija ☐ Poreska olakšica ☐ Obezbeđivanje finansiranja rizika		
☐ Ako se sufinansira iz fondova EU	Naziv fonda/fondova EU:	Iznos finansiranja (po fondu EU)	Nacionalna valuta .....(puni iznosi)
	....	....	....

- (1) NUTS - Nomenklatura teritorijalnih jedinica za statistiku. Region se uobičajeno utvrđuje na nivou 2.
- (2) Član 107 stav 3 tačka (a) UFEU (status „A“), član 107 stav 3 tačka (c) UFEU (status „C“), područja koja ne primaju pomoć, tj. područja koja nemaju pravo na regionalnu pomoć (status „N“).
- (3) U smislu pravila o konkurenciji iz Ugovora i u smislu ove regulative privredno društvo je svaki subjekt koji obavlja privrednu djelatnost, bez obzira na njegov pravni status i način finansiranja. Sud je odlučio da subjekte koji su pod kontrolom (po pravnom ili de facto osnovu) istog subjekta treba smatrati jednim privrednim društvom.
- (4) Period tokom kojeg se davalac pomoći može obavezati da dodijeli pomoć.
- (5) Određen u skladu sa članom 2 tačka (27) Regulative.
- (6) NACE Rev. 2 - Statistička klasifikacija ekonomskih djelatnosti u Evropskoj zajednici. Sektor se uobičajeno utvrđuje na nivou grane.
- (7) U slučaju šeme pomoći: navesti godišnji ukupni iznos budžeta planiran na osnovu šeme ili procijenjeni poreski gubitak po godini za sve instrumente pomoći koje ta šema sadrži.
- (8) U slučaju dodjele ad hoc pomoći: navesti ukupni iznos pomoći / poreskog gubitka.
- (9) Za garancije navesti (maksimalni) iznos zajmova obuhvaćenih garancijom.
- (10) Po potrebi, poziv na odluku Komisije o odobrenju metodologije izračunavanja bruto ekvivalenta bespovratnih sredstava, u skladu sa članom 5 stav 2 tačka (c) Regulative.

DIO II

dostaviti elektronskom aplikacijom koju Komisija uspostavi u skladu sa članom 11

Navedite na osnovu koje se odredbe regulative o opštem grupnom izuzeću sprovodi mjera pomoći.

Primarni cilj - Opšti ciljevi (lista)	Ciljevi (lista)	Maksimalni intenzitet pomoći u % ili maksimalni godišnji iznos pomoći u nacionalnoj valuti (u punim iznosima)	MSP - bonusi u %
Regionalna pomoć - pomoć za ulaganje (1) (član 14)	☐ Šema	...%	...%
	☐ <i>Ad hoc</i> pomoć	...%	...%
Regionalna pomoć – operativna pomoć (čl. 15)	☐ U rijetko naseljenim područjima (čl. 15. st. 2.)	...%	...%
	☐ U vrlo rijetko naseljenim područjima (čl. 15. st. 3.)	...%	...%
	☐ U najudaljenijim regijama (čl. 15. st. 4.)	...%	...%
☐ Regionalna pomoć za urbani razvoj (čl. 16)		...nacionalna valuta	...%
Primarni cilj - Opšti ciljevi (lista)	Ciljevi (lista)	Maksimalni intenzitet pomoći u % ili maksimalni godišnji iznos pomoći u nacionalnoj valuti (u punim iznosima)	MSP - bonusi u %
☐ Pomoć za MSP (čl. 17-19b)	☐ Pomoć za ulaganja za MSP-ove (čl. 17)	...%	...%
	☐ Pomoć za usluge za konsultacije u korist MSP-ova (čl. 18)	...%	...%
	☐ Pomoć MSP-ovima za učešće na sajmovima (čl. 19)	...%	...%
	☐ Pomoć za troškove MSP koja učestvuju projektima lokalnog razvoja („CLLD“) koji vodi zajednica ili projektima operativne	...%	...%

	grupe Evropskog partnerstva za inovacije („EIP“) za produktivnost i održivost u poljoprivredi (čl. 19a)			
	☐ Ograničeni iznosi MSP – ovima koja imaju koristi od projekta u okviru lokalnog razvoja koji vodi zajednica („CLLD“) ili projekata operativne grupe Evropskog partnerstva za inovacije („EIP“) za produktivnost i održivost u poljoprivredi (čl. 19b) (2)		...nacionalna valuta	...%
Pomoć za evropsku teritorijalnu saradnju (čl. 20 – 20a)	☐ Pomoć za troškove privrednih društava koja učestvuju u projektima evropske teritorijalne saradnje (čl. 20)		...%	...%
	☐ Ograničeni iznosi pomoći privrednim društvima za učešće u projektima evropske teritorijalne saradnje (čl. 20a) (3)		...nacionalna valuta	...%
Pomoć MSP-ovima – Pristup finansiranju za MSP-ove (čl. 21–22)	☐ Pomoć za rizično finansiranje (čl. 21.)		...nacionalna valuta	...%
	☐ Pomoć za novoosnovana privredna društva (čl. 22)		...nacionalna valuta	...%
☐ Pomoć MSP-ovima – Pomoć za alternativne trgovinske platforme specijalizovane za MSP-ove (čl. 23)			...%; u slučaju da je mjera pomoći u obliku pomoći novoosnovanom privrednom društvu: ...nacionalna valuta	...%
☐ Pomoć MSP-ovima – Pomoć za troškove izviđanja (čl. 24)			...%	...%
Pomoć za istraživanje, razvoj i inovacije (čl. 25 – 30)	Pomoć za projekte istraživanja i razvoja- (čl. 25)	☐ Temeljno istraživanje (čl. 25 st. 2 t. (a))	...%	...%
		☐ Industrijsko istraživanje (čl. 25. st. 2. t. (b))	...%	...%
		☐ Eksperimentalni razvoj (čl. 25. st. 2. t. (c))	...%	...%
		☐ Studije izvodljivosti (čl. 25. st. 2. t. (d))	...%	...%
	☐ Pomoć za projekte kojima je dodijeljena oznaka kvaliteta „pečat izvrsnosti“ (čl. 25.a)		...nacionalna valuta	...%
	☐ Pomoć za Marija Sklodovska-Kiri akcije i aktivnosti provjere koncepta Evropskog istraživačkog savjeta (čl. 25.b)		...nacionalna valuta	...%
	☐ Pomoć uključena u sufinansirane projekte istraživanja i razvoja (čl. 25c)		...%	...%

	☐ Pomoć za aktivnosti udruživanja (čl. 25.d)	...%	...%
	☐ Pomoć za ulaganje u istraživačku infrastrukturu (čl. 26.)	...%	...%
	☐ Pomoć za inovativne klastere (čl. 27)	...%	...%
	☐ Pomoć za inovacije za MSP (čl. 28)	...%	...%
	☐ Potpore za inovacije procesa i organizacije poslovanja (čl. 29.)	...%	...%
	☐ Pomoć za istraživanje i razvoj u sektoru ribarstva i akvakulture (čl. 30)	...%	...%
	☐ Pomoć za usavršavanje (čl. 31)	...%	...%
Pomoć za radnike u nepovoljnom položaju i radnike sa invaliditetom (čl. 32–35)	☐ Pomoć za zapošljavanje radnika u nepovoljnom položaju u obliku subvencija zarada (čl. 32)	...%	...%
	☐ Pomoć za zapošljavanje radnika sa invaliditetom u obliku subvencija zarada (čl. 33)	...%	...%
	☐ Pomoć za nadoknadu dodatnih troškova zapošljavanja radnika sa invaliditetom (čl. 34)	...%	...%
	☐ Pomoć za nadoknadu troškova pomoći pružene radnicima u nepovoljnom položaju (čl. 35)	...%	...%
Pomoć za zaštitu životne sredine (čl. 36–49)	☐ Pomoć za ulaganje kojom se privrednim društvima omogućava da prekorače norme Unije za zaštitu životne sredine ili povećaju nivo zaštite životne sredine u nedostatku norma Unije (čl. 36)	...%	...%
	☐ Pomoć za ulaganje u javno dostupnu infrastrukturu za punjenje i/ili snabdijevanjem gorivom za vozila s nultim ili niskim emisijama ugljenika (čl. 36a)	...%	...%
	☐ Pomoć za ulaganje za rano prilagođavanje budućim normama Unije (čl. 37)	...%	...%
	☐ Pomoć za ulaganje u mjere energetske efikasnosti (čl. 38)	...%	...%

	☐ Pomoć za ulaganje u projekte energetske efikasnosti zgrada u obliku finansijskih instrumenata (čl. 39.)	...nacionalna valuta	...%
	☐ Pomoć za ulaganje u visokoefikasnu kogeneraciju (čl. 40)	...%	...%
	☐ Pomoć za ulaganje u promovisanje energije iz obnovljivih izvora (čl. 41)	...%	...%
	☐ Operativna pomoć za promovisanje električne energije iz obnovljivih izvora (čl. 42)	...%	...%
	☐ Operativna pomoć za promovisanje energije iz obnovljivih izvora u malim postrojenjima (čl. 43)	...%	...%
	☐ Pomoć u obliku smanjenja poreza za zaštitu životne sredine u skladu sa Direktivom Savjeta 2003/96/EZ (čl. 44 te regulative)	...%	...%
	☐ Pomoć za ulaganje u sanaciju kontaminiranih lokacija (čl. 45)	...%	...%
	☐ Pomoć za ulaganje u energetske efikasno daljinsko grijanje i hlađenje (čl. 46)	...%	...%
	☐ Pomoć za ulaganje u recikliranje i ponovnu upotrebu otpada (čl. 47)	...%	...%
	☐ Pomoć za ulaganje u energetske infrastrukturu (čl. 48)	...%	...%
	☐ Pomoć za studije o zaštiti životne sredine (čl. 49)	...%	...%
☐ Šeme pomoći za nadoknadu štete prouzrokovane određenim prirodnim katastrofama (čl. 50)	Maksimalni intenzitet pomoći	...%	...%
	Vrsta prirodne katastrofe	☐ zemljotres ☐ sniježna lavina ☐ klizište ☐ poplava ☐ tornado ☐ uragan ☐ vulkanska erupcija ☐ šumski požar	
	Datum nastupanja prirodne katastrofe	dd. mm. gggg. do dd. mm. gggg.	
☐ Socijalna pomoć za prevoz stanovnika udaljenih regiona (čl. 51)		...%	...%

☐ Pomoć za širokopojasnu infrastrukturu (čl. 52)		...nacionalna valuta	...%
☐ Pmoć za mobilne mreže 4G i 5G (čl. 52a)		...nacionalna valuta	...%
☐ Pomoć za projekte od zajedničkog interesa u području transevropske infrastrukture za digitalno povezivanje (čl. 52b)		...nacionalna valuta	...%
☐ Vaučeri za povezivost (čl. 52.c)		...%	...%
☐ Pomoć za kulturu i očuvanje baštine (čl. 53)		...%	...%
☐ Šeme pomoći za audiovizuelna djela (čl. 54)		...%	...%
☐ Pomoć za sportsku i višenamjensku rekreativnu infrastrukturu (čl. 55)		...%	...%
☐ Pomoć za ulaganje u lokalnu infrastrukturu (čl. 56)		...%	...%
☐ Pomoć za regionalne aerodrome (čl. 56a)		...%	...%
☐ Pomoć za luke (čl. 56b)		...%	...%
☐ Pomoć za luke unutrašnjih plovnih puteva (čl. 56c)		...%	...%
Pomoć uključena u finansijske proizvode koji se finansiraju sredstvima iz InvestEU fonda (čl. 596d–56f)	Čl. 56e	☐ Pomoć za projekte od zajedničkog interesa u području transevropskih infrastrukture za digitalno povezivanje koji se financiraju u skladu s Regulativom (EU) 2021/1153 ili kojem je dodijeljena oznaka „pečat izvrsnosti” u skladu s tom Regulativom (čl. 56e st. 2)	...nacionalna valuta ...%
		☐ Pomoć za ulaganja u fiksne širokopojasne mreže za povezivanje samo određenih prihvatljivih pokretača socioekonomskog razvoja (čl. 56e st. 3)	...nacionalna valuta ...%
		☐ Pomoć za proizvodnju energije i energetska infrastrukturu (čl. 56e st. 4)	...nacionalna valuta ...%
		☐ Pomoć za socijalnu, obrazovnu i kulturnu infrastrukturu i djelatnosti te infrastrukturu i djelatnosti za očuvanje prirodne baštine (čl. 56e)	...nacionalna valuta ...%

		st. 5)		
		☐ Pomoć za saobraćaj i saobraćajnu infrastrukturu (čl. 56e st. 6)	...nacionalna valuta	...%
		☐ Pomoć za druge infrastrukture (čl. 56e st. 7)	...nacionalna valuta	...%
		☐ Pomoć za zaštitu životne sredine, uključujući zaštitu klime (čl. 56e st. 8)	...nacionalna valuta	...%
		☐ Pomoć za istraživanje, razvoj, inovacije i digitalizaciju (čl. 56e st. 9)	...nacionalna valuta	...%
		☐ Pomoć u obliku finansiranja koje je potpomognuto iz InvestEU fonda dodijeljena MSP-ovima ili malim privrednim društvima srednje tržišne kapitalizacije (čl. 56e st. 10)	...nacionalna valuta	...%
		☐ Pomoć uključena u posredničke, komercijalno orijentisane finansijske proizvode koji su potpomognuti sredstvima iz InvestEU fonda (čl. 56f)	...nacionalna valuta	...%

- (1) U slučaju *ad hoc* regionalne pomoći kojom se dopunjava pomoć dodijeljena na osnovu šeme ili šema pomoći, navedite i intenzitet pomoći dodijeljen na osnovu šeme i intenzitet *ad hoc* pomoći.
- (2) U skladu sa članom 11 stavom 1 izvještavanje o pomoći dodijeljenoj u skladu sa članom 19b nije obavezno. Stoga je izvještavanje o takvoj pomoći fakultativno.
- (3) U skladu sa članom 11 stavom 1 izvještavanje o pomoći dodijeljenoj u skladu sa članom 20a nije obavezno. Stoga je izvještavanje o takvoj pomoći samo fakultativno.

PRILOG III

Odredbe o objavljivanju informacija u skladu sa članom 9 stav 1

Države članice uspostavljaju svoje sveobuhvatne internet stranice o državnoj pomoći na kojima se objavljuju informacije iz člana 9 stav 1 na način da se omogući jednostavan pristup informacijama. Informacije se objavljuju u formatu tabelarne obrade podataka, koji omogućava pretraživanje, izdvajanje i jednostavno objavljivanje podataka na internetu, na primjer u formatu CSV ili XML. Pristup internet stranici mora biti omogućen svim zainteresovanim stranama bez ograničenja. Za pristup internet stranici ne zahtijeva se prethodna registracija korisnika.

Objavljuju se sljedeće informacije o individualnim dodjelama u skladu sa članom 9 stav 1 tačka (c):

- Ime/naziv korisnika
- Oznaka korisnika
- Vrsta preduzeća (MSP/veliko preduzeće) u vrijeme dodjele pomoći
- Region u kojem se korisnik nalazi, na nivou NUTS II (62)
- Sektor djelatnosti na nivou grane NACE (63)
- Element pomoći, izražen kao pun iznos u nacionalnoj valuti (64)
- Instrument pomoći (65) (bespovratna sredstva/subvencija kamatnih stopa, zajam/otplativi predujam/povratna sredstva, garancija, poreska olakšica ili poresko izuzeće, finansiranje rizika, drugo (navedite))
- Datum dodjele
- Cilj pomoći
- Davalac pomoći
- Za šeme iz čl. 16 i 21, naziv ovlašćenog subjekta i nazivi izabраних finansijskih posrednika
- Naziv mjere pomoći (66).“

Član 3

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 06 - 430/22-12631/1
Podgorica, 10 . maja 2022. godine

Ministar,
Aleksandar Damjanović

X

Aleksandar Damjanović
Ministar finansija